

EKİN YERBİLİMLERİ SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ortacami Mh. Yunusbey Cd. Denizciler Çrş. Kat:2 TEKİRDAĞ Tel-Fax: (0282) 261 82 48 email: ekingeo@mynet.com

**TEKİRDAĞ-SÜLEYMANPAŞA-SELÇUK MAHALLESİ
CANIMOĞLU UN ANONİM ŞİRKETİ ADINA TAPUSU TESCİLLİ
G18A05B4A PAFTA, 1788 NO'LU PARSELDEKİ 8,112.70 M² ALANIN
İMAR PLANINA ESAS JEOLJİK-JEOTEKNİK ETÜT RAPORU**

MAYIS / 2021 / TEKİRDAĞ

İÇİNDEKİLER**Sayfa No**

I - AMAÇ ve KAPSAM.....	1
II - İNCELEME ALANININ TANITILMASI ve ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ.....	2
II.1- Mekansal Bilgiler – Coğrafi Konum.....	2
II.2- İklim ve Bitki Örtüsü.....	3
II.3- Sosyo – Ekonomik Bilgiler.....	4
II.4. Arazi,Laboratuvar,Büro Çalışma Yöntemleri ve Ekipmanları.....	4
III - İNCELEME ALANININ MEVCUT PLAN, YAPILAŞMA DURUMU VE DİĞER ÇALIŞMALAR.....	5
III.1. Tüm Ölçeklerde Mevcut Plan Durumu ve Mevcut Yapılaşma.....	5
III.2. Mevcut Plana Esas Yerbilimsel Etütler, Sakıncalı Alanlar.Afete Maruz Bölgeler.....	7
III.3. Taşkın Sahaları, Sit Alanları, Koruma Bölgeleri vb.....	7
III.4. Değişik Amaçlı Etütler ve Verileri.....	7
IV - JEOMORFOLOJİ	7
V - JEOLOJİ	8
V-1 Genel Jeoloji	8
V-1-1 Stratigrafi	9
V-1-2 Yapısal Jeoloji	11
V-2 - İnceleme Alanının Jeolojisi.....	12
VI – JEOTEKNİK AMAÇLI ARAŞTIRMA ÇUKURLARI,SONDAJ ÇALIŞMALAR VE ARAZİ DENEYLERİ.....	12
VI-1. Araştırma Çukurları.....	12
VI.2. Sondajlar.....	12
VI.2.1.Sığ Sondajlar.....	12
VI.2.2. Derin Sondajlar.....	14
VI.3. Arazi Deneyleri.....	14
VI.3.1 Standart Penetrasyon Testleri (SPT).....	14
VI.4. Heyelan İzleme Çalışmaları.....	16
VII. JEOTEKNİK AMAÇLI LABORATUVAR DENEYLERİ.....	16
VII.1. Zeminin İndeks ve Fiziksel Özelliklerinin Belirlenmesi.....	16
VII.2. Zeminlerin Mekanik Özelliklerinin Belirlenmesi	18
VII.3. Permeabilite.....	19
VIII. JEOFİZİK ÇALIŞMALAR.....	19
VIII.1. Sismik Kırılma Yüzey Dalgası (Masw-Mam) Analizleri	19
VIII.2. Rezistivite (Elektrik Özdirenç- D.E.S) Etütleri.....	21
VIII.3. Mikrotremör Ölçümleri.....	23
VIII.3.1. Mikrotremörler Hakkında Genel Bilgi.....	23

VIII.3.2. Mikrotremör Veri İşlem ve Yorumlama.....	24
IX. ZEMİN ve KAYA TÜRLERİNİN JEOTEKNİK ÖZELLİKLERİ.....	26
IX.1.Zemin ve Kaya Türlerinin Sınıflandırılması.....	26
IX.2.Mühendislik Zonları ve Zemin Profilleri	29
IX.3.Zemin Dinamik –Elastik Parametreleri.....	31
IX.4. Şişme –Oturma ve Taşıma Gücü Analizleri ve Değerlendirme.....	39
IX.5. Karstlaşma.....	43
X. HİDROJEOLJİK ÖZELLİKLER	43
X.1.Yeraltı Suyu Durumu.....	43
X. 2. Yüzey Suları.....	43
X. 3. İçme ve Kullanma Suyu.....	44
XI. DOĞAL AFET TEHLİKELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	45
XI.1. Deprem Durumu.....	45
XI.1.1. Bölgenin Depremsellik Parametreleri.....	48
XI.1.2. Aktif Tektonik.....	54
XI.1.3. Paleosismolojik Çalışmalar.....	55
XI.1.4 Sıvılaşma Analizi ve Değerlendirme.....	56
XI.2. Kütle Hareketleri (Şev Duraysızlığı).....	58
XI.3. Su Baskını.....	58
XI.4. Çığ.....	58
XI.5. Diğer Doğal Afet Tehlikeleri (Çökme-Tasman,Karstlaşma,Tsunami,Tıbbı Jeoloji vb.) Mühendislik Problemlerinin Değerlendirilmesi.....	58
XII. İNCELEME ALANININ YERLEŞİME UYGUNLUK DEĞERLENDİRİLMESİ.....	59
XII.1. Uygun Alanlar (UA).....	59
XII.1.1 Uygun Alanlar-1 (UA-1) Zemin Ortamlar.....	59
XIII. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	60
XIV. YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	62
XV.EKLER.....	63

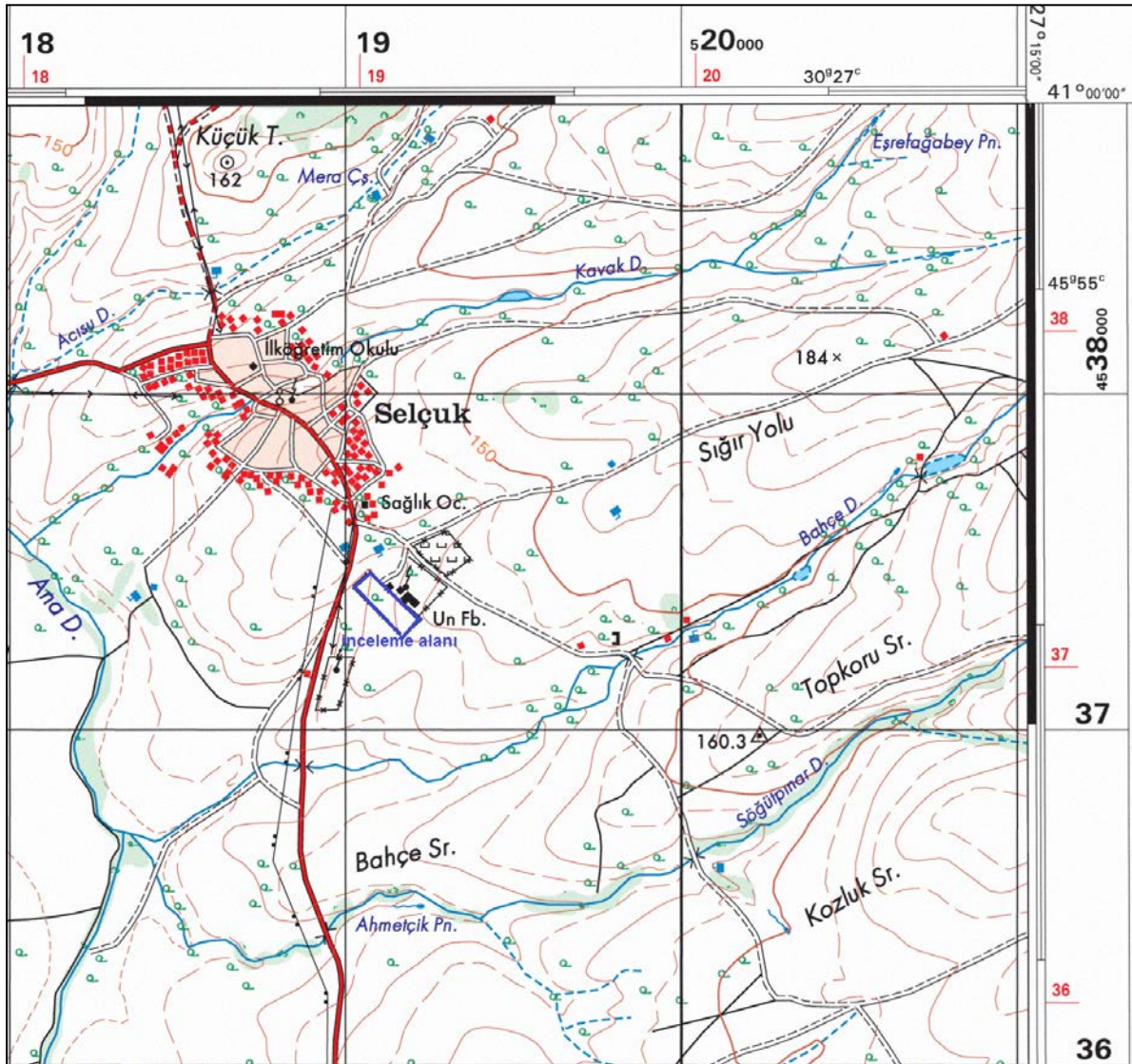
I. AMAÇ ve KAPSAM

Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi, Selçuk Mahallesi'nde 1/1000 ölçekli halihazır haritanın G18A05B4A paftasında kalan ve Canımoğlu Un Anonim Şirketi adına tapusu tescilli 14,250.00 m² yüzölçümlü 1788 no'lu parselin 8112,70 m²'lik kısmında 1/1000 Ölçekli İmar Planına Esas Jeolojik - Jeoteknik Etüt Raporu hazırlanarak, projelendirilmesi planlanan tarımsal üretim ve depolama tesislerinin yerleşime uygunluk durumu değerlendirilmiştir.

İnceleme alanında zemin özelliklerinin belirlenmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü'nün 28/09/2011 tarih ve 102732 sayılı yazısı ile yayımlanan 19/08/2008 tarih ve 10337 sayılı genelgesi uyarınca Format-3'e göre yapılan bu çalışmalarda; Arazideki jeolojik yapının aydınlatılması, topoğrafik eğim yüzdesi ile heyelan, akma, kaya düşmesi, zemin sıvılaşması yer altı - yerüstü su durumu ve zeminin jeolojik yönden sağlam olan olmayan kısımların belirlenmesi, yapılaşma öncesi yerleşime uygunluk değerlendirmesi yapıp zeminin genel jeoteknik yapısının aydınlatılması ve buna bağlı olarak ta gerekebilecek önlemlerin önerilmesi amaçlanmıştır.

Hazırlanan bu raporda; Arazi sondaj, sismik kırılma - yüzey dalgası analizleri (Masw), mikrotremör, düşey elektrik sondaj (Rezistivite) çalışmalarıyla laboratuvar deneyleri ve büro çalışmalarından oluşan sonuçlar raporda sunulmuştur.

Bu çalışmaya ait Yerbis Barkod Numarası: 21001259054165'tir.

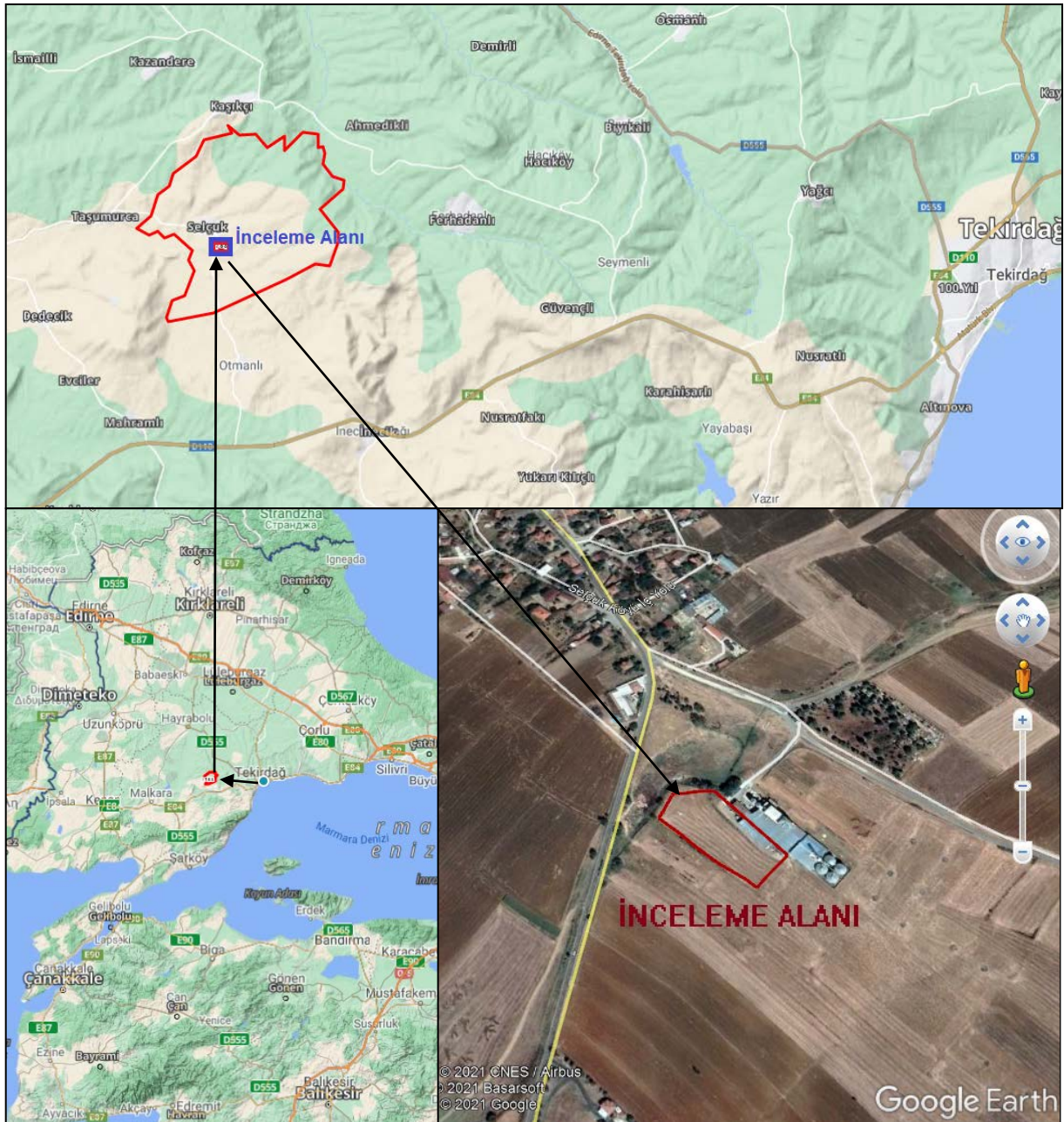

Şekil-1. İnceleme alanı ve yakın çevresini gösteren topoğrafik harita.

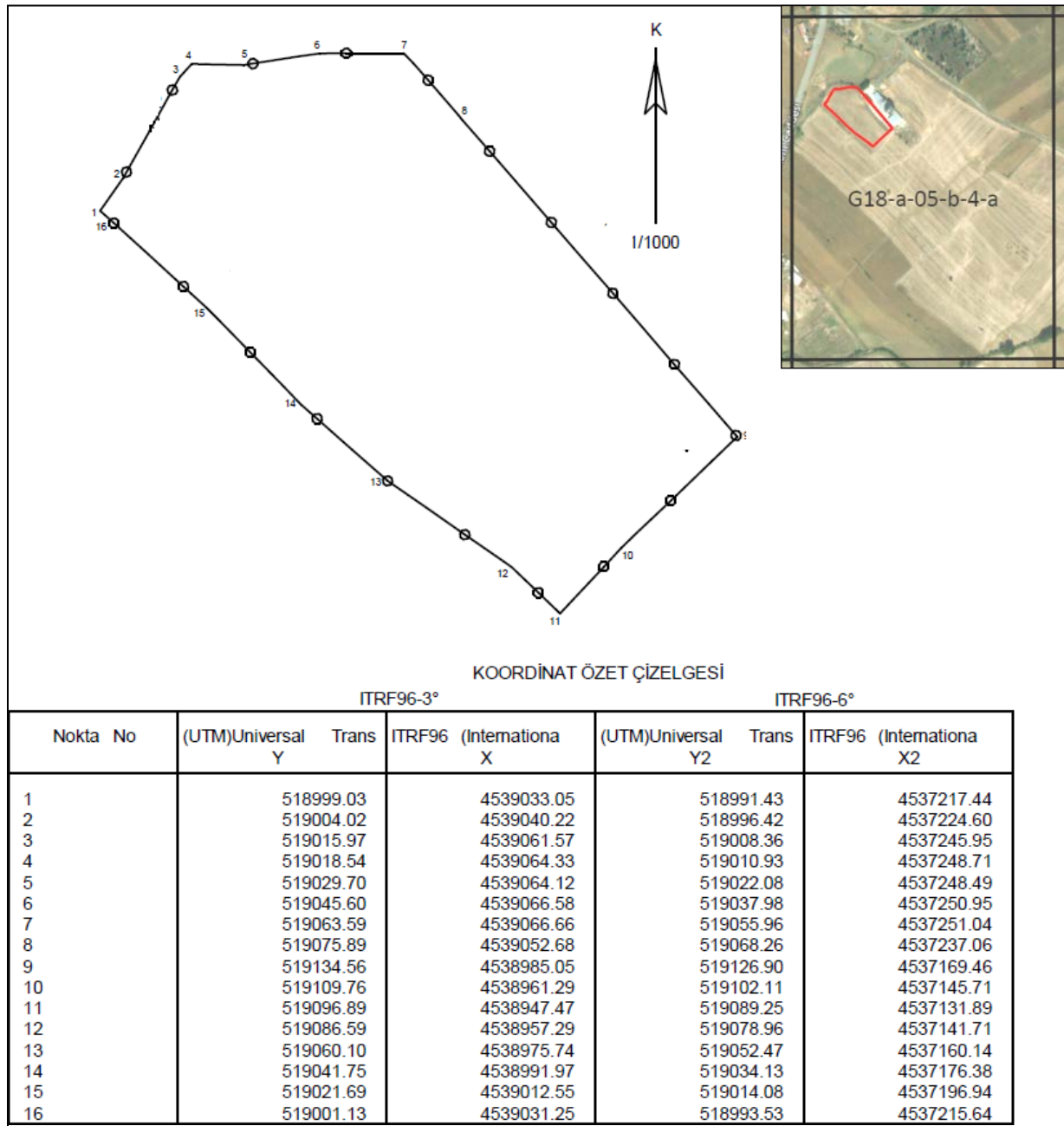
II. İNCELEME ALANININ TANITILMASI VE ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

II.1.Mekansal Bilgiler - Coğrafi Konum

Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi, Selçuk Mahallesi'nin güneydoğusunda ve Selçuk - Otmanlı yolunun yaklaşık 40 m doğusunda olan arazinin yüzölçümü tapu kayıtlarına göre 14,250.00 m² olup, imara açılması planlanan söz konusu parselin 8,112.70 m²'lik kısmında herhangi bir yapı bulunmamaktadır. İnceleme alanına içme kullanma suyu köy şebekesinden temin edilecek olup kanalizasyon vb. altyapı çalışması bulunmamaktadır. Arazi mülkiyeti Canımoğlu Un Anonim Şirketi'ne aittir. Kadastro mevcuttur. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ile Süleymanpaşa Belediyesi yetki alanında kalmaktadır. İnceleme alanı deniz seviyesinden yaklaşık 128 - 134 m arasında yüksekliktedir. İnceleme alanında % 0 - 5 arasında topoğrafik eğim gözlenmiştir. Parsel, hazırlanmış olan 1/1000 ölçekli halihazır haritanın, G18A05B4A paftasında yer almaktadır.

Şekil 2. İnceleme Alanı Yer Bulduru Haritası ve Krokileri.

Şekil 3. İnceleme alanının 1/1000 ölçekli pafta indeksi ve Köşe Koordinatları

II.2. İklim ve Bitki Örtüsü

Süleymanpaşa İlçesi, Selçuk Mahallesi ve yakın çevresinde karasal iklim hakimdir. Özellikle kışın kuzey Avrupa ikliminin etkileri görülür. Bu bakımdan kendisine ait özel bir iklim tipi yoktur. Yazlar genellikle Akdeniz'de olduğu gibi kurak ve sıcaktır. Sibirya antisiklonu Balkanlar üzerinden buralara geldiğinden kışın kuru ve dondurucu soğuklar olur. İç kesimler Marmara'nın yumuşatıcı etkisinden yoksundur. Kış ayları soğuk ve yağışlı, yaz ayları ise sıcak ve kurak geçmektedir. Köppen - Geiger iklim sınıflandırmasına göre Csa olarak adlandırılabilir. Yıllık sıcaklık ortalaması 13.8 °C olup bu değer Temmuz ayı için 23.3 °C, Ocak ayı için ise 4.4 °C'dir. Yıllık nem ortalaması %76'dır. Kış aylarında yükselen bağıl nem ortalaması yaz aylarında azalmaktadır. Bölgede yağış toplamı kış mevsiminde 200 - 300 mm, ilkbaharda 100 - 150 mm, yazın 50 - 100 mm arasında değişmektedir. Hakim rüzgarlar 1. derecede Batı - Kuzeybatı, 2. derece Kuzeybatı, 3. derecede Kuzeydoğu yönlü esmektedir. İnceleme alanı ve yakın civarı tarımsal arazilerden oluşmaktadır. Söz konusu arazilerde tarımsal ürünler ayçiçeği, buğday, kanola vb. tahıl ürünleri ekilmektedir. İnceleme alanında

etkili toprak derinliği 90 cm'dir. Bu toprak derinliğine sahip topraklar derin topraklar olarak adlandırılmaktadır.

II.3. Sosyo-Ekonomik Bilgiler

İnceleme alanında jeolojik - jeoteknik etüt çalışmalarının yapıldığı dönemde arazi boş ve buğday ekilidir. İnceleme alanı yakınlarında ekilen tarımsal ürünler ayçiçeği, kanola, buğday, arpa vb. tahıl bitkileridir. Bölgede yakın civarda açılmış maden ocağı bulunmamaktadır. Selçuk ve yakın civarda yaşayanların büyük çoğunluğunun geçim kaynağı tarım, hayvancılıktır.

II.4. Arazi, Laboratuvar, Büro Çalışma Yöntemleri ve Ekipmanları

İnceleme alanının jeolojik - jeoteknik özelliklerini belirlemek amacıyla 24/02/2021 - 25/02/2021 tarihlerinde 2 adet 15.00 m (SK1 - SK3) ve 1 adet 12.00 m (SK2) derinliğinde toplam 42.00 m temel zemin sondajları yapılarak, sondajların muhtelif derinliklerinden örselenmiş ve örselenmemiş zemin örnekleri alınmıştır. Alınan numuneler üzerinde Atterberg Limitleri, Elek Analizi, Doğal Su İçeriği, Doğal Birim Hacim Ağırlık, direkt Kesme ile Üç Eksenli Kayma Direnci deneyleri İstanbul'da bulunan Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın 10/08/2005 tarih ve 08 sayılı Laboratuvar izin belge numaralı Standart Geoteknik Laboratuvarı'nda 26/03/2021 tarihli rapor ile yapılmıştır. Sondaj çalışmalarında tam hidrolik zemin sondaj makinesi kullanılmıştır. Delgi işlerinde 76 mm tek tüplü karotiyer ile kesici olarak vidye matkap kullanılmıştır. Muhafaza boruları ise 4 inç çapında olup 1,50 m ve 3,0m boyundadır. Sondaj çalışmaları kuru baskı ve sulu rotary sistemle yapılmıştır.

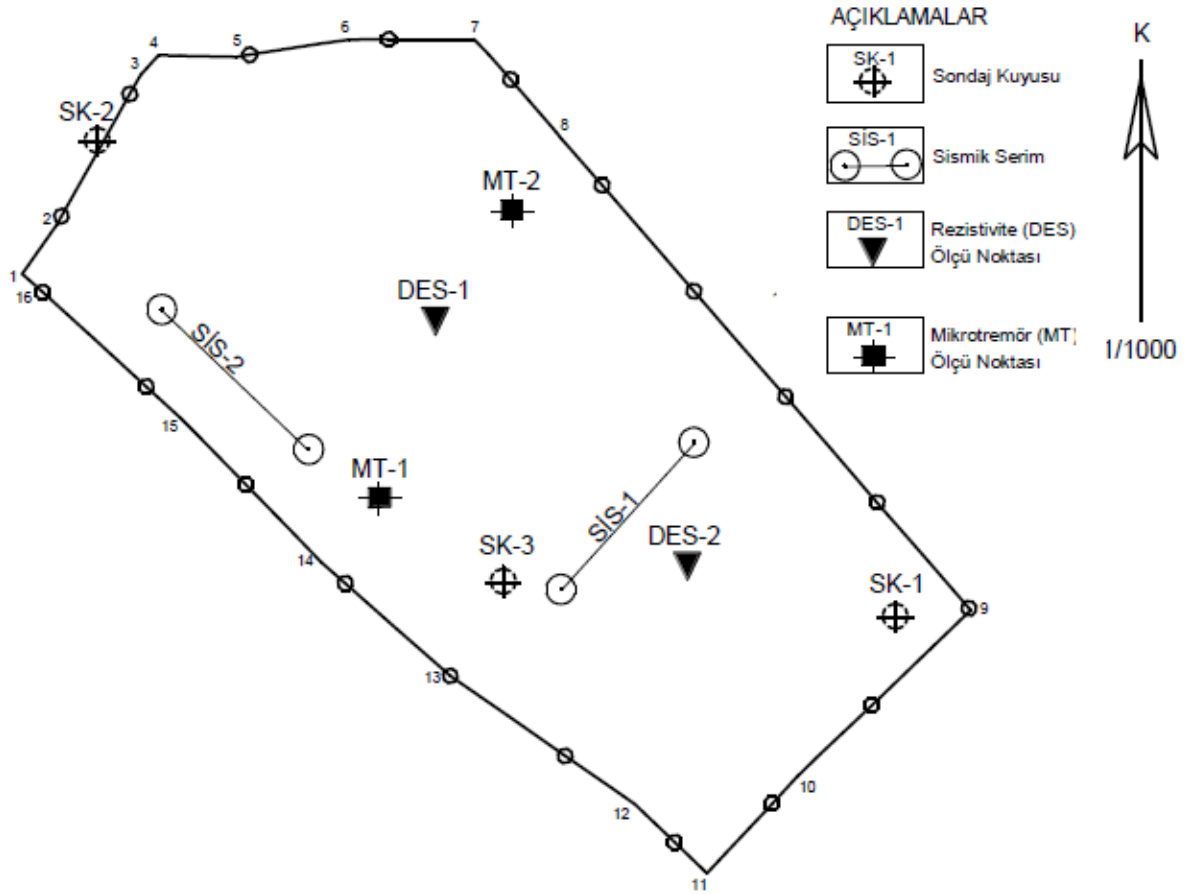
Bu çalışmalara ek olarak 04.03.2021 tarihinde 2 serim jeofizik sismik kırılma - yüzey dalgası analizi (MASW) ile 2 adet mikrotremör etüdü ve 22.02.2021 tarihinde 2 adet Düşey Elektrik Sondaj çalışması yapılmıştır. Sismik kırılma - yüzey dalgası (Masw) analizi çalışmalarında 12 kanallı DOREMİ marka sismograf kullanılmıştır. Mikrotremör çalışmalarında Sara SR04S3 mikrotremör hız ölçeri kullanılmış olup rezistivite çalışmalarında METZ SAS-303 rezistivite cihazı kullanılmıştır.

Arazi ve laboratuvar çalışmaları ofis ortamında değerlendirilerek imar planına esas jeolojik, jeofizik ve jeoteknik rapor hazırlanmıştır. Arazide yapılan sondaj ve jeofizik çalışmalara ait nokta yerleri eklerdeki 1/1000 ölçekli Jeoloji ve Yerleşime Uygunluk - Eğim haritası üzerinde, eklerde ve aşağıda koordinatlarıyla birlikte verilmiştir.

KOORDİNAT ÖZET ÇİZELGESİ

Nokta No	ITRF96-3°		ITRF96-6°	
	(UTM)Universal Y	Trans X	(UTM)Universal Y2	Trans X2
DES-1	519058.00	4539027.00	519050.38	4537211.39
DES-2	519094.00	4538992.00	519086.36	4537176.40
MT-1	519050.00	4539001.00	519042.38	4537185.40
MT-2	519069.00	4539042.00	519061.37	4537226.38
SK-1	519124.00	4538984.00	519116.35	4537168.41
SK-2	519010.00	4539052.00	519002.40	4537236.38
SK-3	519068.00	4538989.00	519060.37	4537173.40
SİS-1D	519095.00	4539009.00	519087.36	4537193.40
SİS-1T	519076.00	4538988.00	519068.37	4537172.40
SİS-2D	519040.00	4539008.00	519032.38	4537192.40
SİS-2T	519019.00	4539028.00	519011.39	4537212.39

Tablo 1. Arazide yapılan sondaj ve jeofizik ölçü noktaları Koordinat Özet Tablosu

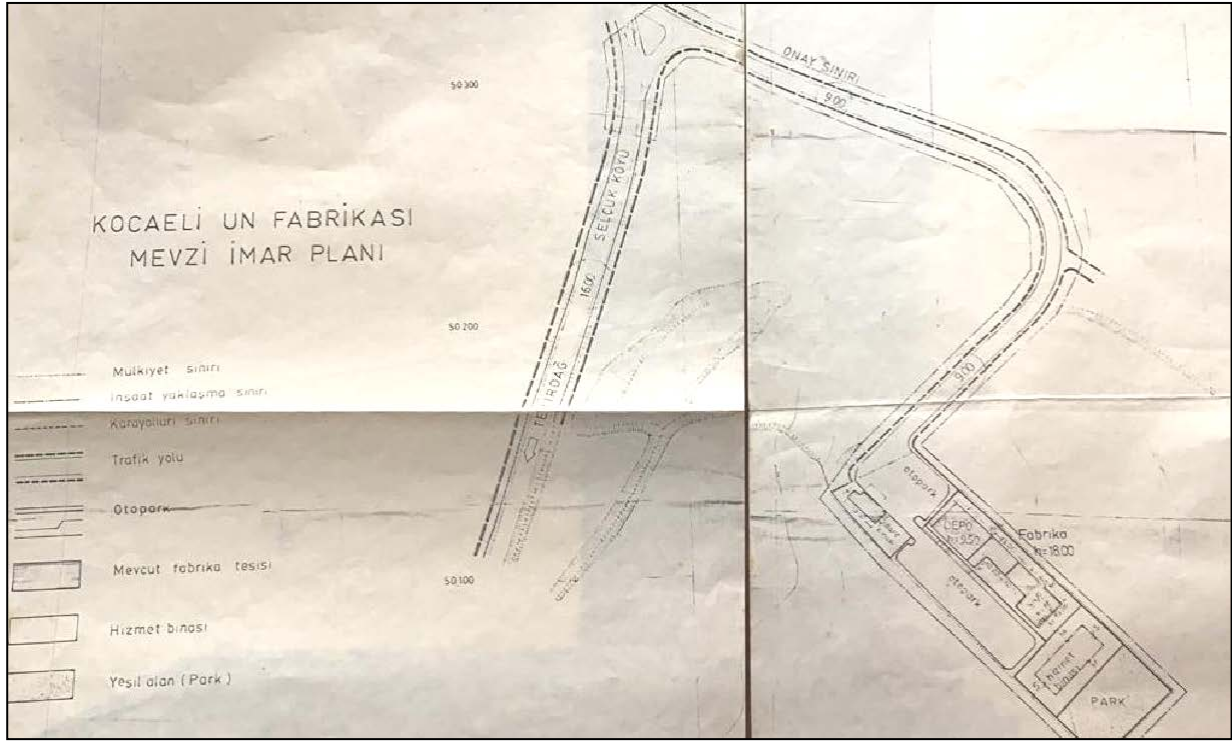

Şekil 4. İnceleme alanının 1/1000 ölçekli Sondaj ve Jeofizik Ölçü Noktaları Vaziyet Planı

III. İNCELEME ALANININ MEVCUT PLAN, YAPILAŞMA DURUMU VE DİĞER ÇALIŞMALAR

III. 1. Tüm Ölçeklerde Mevcut Plan Durumu ve Mevcut Yapılaşma

İnceleme alanının da bulunduğu 1788 parselin bir kısmında un fabrikası için önceden yapılmış 1/1000 ölçekli mevzi imar planı bulunmaktadır. 1788 parsel içinde 8112,7 m²'lik çalışma alanını kapsamayan önceden yapılmış söz konusu planın görüntüsü küçültülmüş olarak aşağıda sunulmuştur.

Şekil 5. 1788 no'lu parselin bir kısmında önceden yapılmış mevzi imar plan görüntüsü

1788 no'lu parsel içindeki 8112,70 metrekare alanda 1/1000 ölçekli imar planı ile herhangi bir yapılaşma bulunmamaktadır. Rapor yazım aşamasında alınmış herhangi bir imar durumu belgesi de bulunmamaktadır. İmar planına Esas 1/1000 ölçekli halihazır harita Emi Grup Bilgi Teknolojileri A.Ş. tarafından hazırlanmış olup, Başbakanlık makamının 05.12.2016 tarihli yönergesi uyarınca 24.04.2019 tarihinde Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı tarafından onaylanmıştır.

İnceleme alanı 'Tarım Alanı' içerisinde kalmaktadır. Aşağıda Ergene Havzası çevre düzeni planı haritası sunulmuştur

Şekil 6. Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı Haritası.

III.2. Mevcut Plana Esas Yerbilimsel Etütler, Sakıncalı Alanlar - Afete Maruz Bölgeler

İnceleme alanını da kapsayan 1/1000 ölçekli Nazım İmar Planına ait yerbilimsel etütlerin yapılmamıştır. İnceleme alanına ilişkin, 'Yapı ve Yerleşme İçin Yasaklanmış Bölge' ve/veya 'Afete Maruz Bölge' kararlarının olmadığı tespit edilmiştir. İnceleme alanının 'Afete Maruz Bölge'de bulunmadığı, T.C. Tekirdağ Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün 05/02/2021 tarihli, 33713259-045.01-20450 sayılı yazısında belirtilmiştir.

III.3. Taşkın Sahaları, Sit Alanları, Koruma Bölgeleri vb.

İnceleme alanı içinde taşkın oluşturabilecek dere, akarsu göl v.b su noktası bulunmadığından taşkın ve sellenme oluşmayacağı düşünülmektedir. İnceleme alanı sınırının yaklaşık 6 m kuzeybatısından yazın kuru, kışın akar vaziyetteki küçük dere geçmektedir. 16/02/2021 tarihli DSİ kurum görüşünde inceleme alanı herhangi bir derenin taşkınında kalmamaktadır ve inceleme alanının kuzeyinden geçen dereye şev üstünden itibaren 6 m'lik yaklaşma mesafesi bırakılmalı, bırakılan bu alana herhangi sabit bir tesis yapılmamalıdır ifadelerine yer verilmiştir. İnceleme alanına ilişkin, taşkın sahaları, sit alanları ve özel statülü koruma alanlarına yönelik alınmış kararlarının olmadığı tespit edilmiştir.

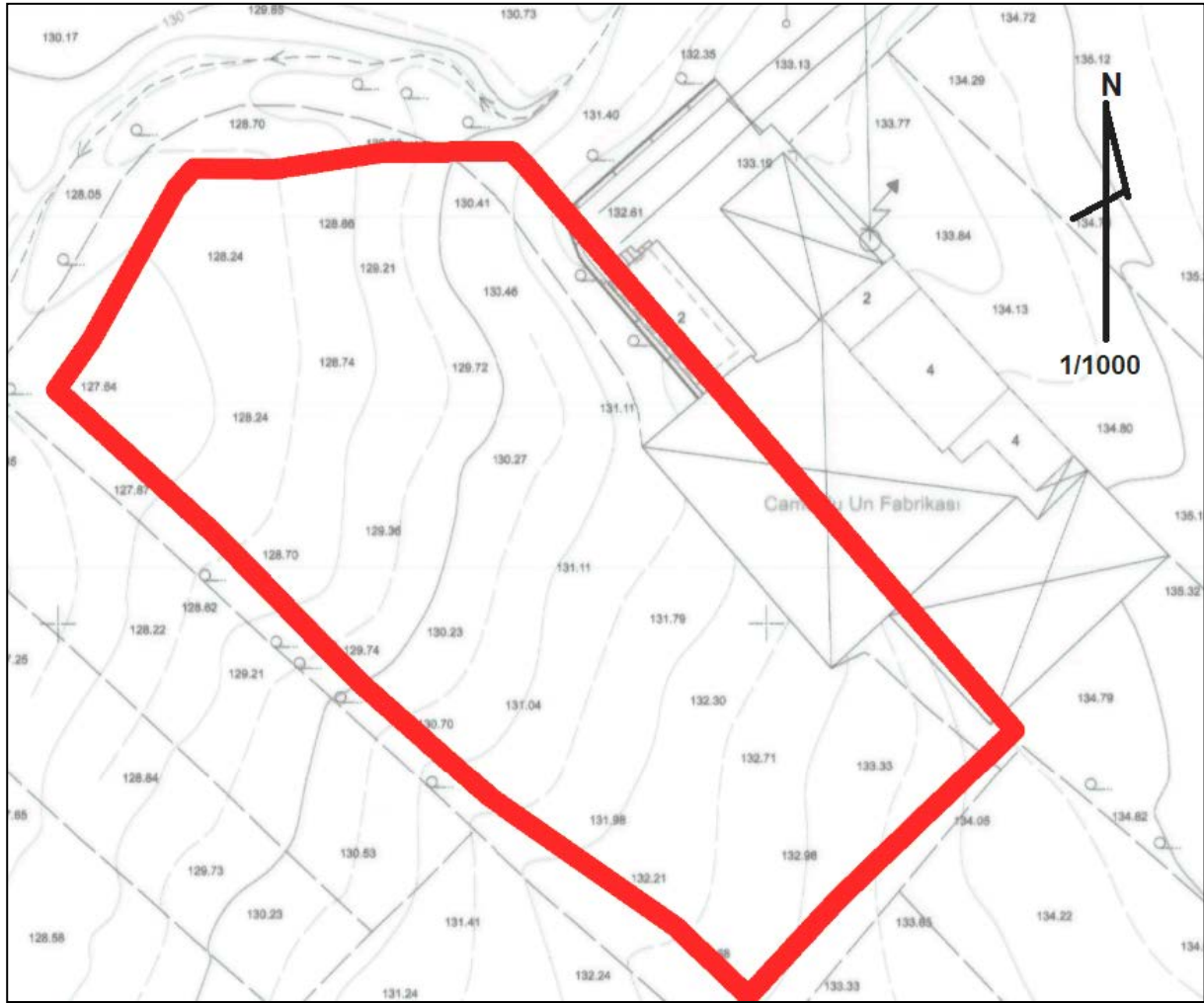
III.4. Değişik Amaçlı Etütler ve Verileri

Etüt Alanında değişik amaçlı başka bir yerbilimsel etüt yapıp yapılmadığı hakkında bilgi bulunmamaktadır.

IV. JEOMORFOLOJİ

İnceleme alanında topoğrafya güney doğudan kuzey batıya doğru % 0 - 5 civarında hafif aşağı yönlü eğimlidir. En yüksek kot + 134 m ve en düşük + 128 m dir. İnceleme alanı ve yakın parsellerde topoğrafik yapı benzer görünümündedir. İnceleme alanı sınırları içinde herhangi bir yüzey su noktası bulunmamaktadır. En yakın yarı kuru dere inceleme alanının yaklaşık 6 m kuzeybatısından geçmektedir.

Şekil 7. İnceleme alanı Topoğrafik eğim ve yükselti haritaları

V. JEOLojİ

V.1. Genel Jeoloji

Trakya Havzası, üçgen şeklinde sedimanter bir basen olup Geç - Orta Eosen ile Geç Oligosen döneminde Intra - Pontid kenet kuşağı ile İstıranca yükselimi arasında transtansiyonel olarak açılmıştır. Morfolojik olarak hafif engebeli alana karşılık gelmektedir. Basenin GD kenarı Marmara Denizi içine kadar uzanmaktadır. Orta Eosen - Oligosen döneminde havzanın orta kesimlerinde yaklaşık 10 km kalınlığında sediman çökelmiştir. Trakya Havzası'nın özellikle kuzey kenarı boyunca gelişen KB - GD doğrultulu sağ yanal doğrultu atımlı normal bileşenli fay, derin deniz çökelleri ve resifal çökellerini birbirinden ayırmıştır. Geç Eosen'de bu fay zone boyunca hareketin fazla olması hem basenin hızlı bir şekilde çökmesine ve yaygın bir volkanik aktivitenin gerçekleşmesine sebep olmuştur (Turgut ve diğ., 1991). Yine Turgut vd. (1991) ve Perinçek (1991) bu fay zonunun Miyosen içinde tekrar harekete geçtiğini ileri sürmüştür. Bu dönemde havzanın güney kenarının yükseldiğini ve aşındığını belirlenmişlerdir. Orta ve Geç Eosen'de basenin derin kısımlarında türbiditler, şelfte ise sığ deniz ve resifal karbonatlar çökelmiştir. Oligosen sonuna kadar denizel ve denizel olmayan sedimantasyon devam etmiştir.

Bu bölgede tersiyerin temelini; İstıranca – Rodop Masifi Metamorfitleri, İstanbul Paleozoyik'i ve Kocaeli Triyas'ı sedimanları, Üst Kretase magmatit ve volkanitleri, Üst Kretase – Paleosen ofiyolitleri melanji ve Sakarya kıtası litolojileri oluşturur.

V.1.1. Stratigrafi

Bölgedeki birimlerin stratigrafik dikme kesiti (Şekil 4) **Sümengen vd., (1987)**'den uyarlanarak sunulmuştur. Kuzey Anadolu Fay kuşağı'nın batı uzantısında bulunan Gaziköy Fayı'nın kuzeyinde yer alan bölgenin genel jeolojisi inceleme alanının çevresinde bulunan birimler göz önüne alınarak ayrıntılı çalışmalar yapılmıştır. Bölgede ayırt edilen en yaşlı birim Orta-Üst Eosen yaşta Gaziköy formasyonudur. Şeyl, ince taneli kumtaşı ve tuf katkısı bulunduran bu birimi birbiriyle geçişli olarak örten Üst Eosen yaşta Korudağ ve Keşan formasyonları uyumlu olarak örtmektedir. Kumtaşı, kıltaşı ve yer yer merccek şeklinde çakıltası içeren bu birimleri Eosen'in en üst kısmını teşkil eden ve kıltaşı ve kumtaşından oluşan Yenimuhacır formasyonu uyumlu olarak örtmektedir. Yenimuhacır formasyonu'nun üzerinde; dereceli geçişli olarak gelen ve inceleme alanının büyük bölümünü teşkil eden, yerel farklılıklar gösteren, çakıltası bantları, lokal kireçtaşı seviyeleri ile farklı düzeylerde linyitler içeren kumtaşı ve bu kumtaşları ile ardalanmalı olarak kıltaşı bulunduran Orta Oligosen yaşta Danişmen formasyonu bulunmaktadır. Danişmen formasyonu üzerinde altta riyodasitik ve andezitik tüflerden üstte doğru riyodasit, andezit ve bazalttan teşkil, Danişmen formasyonu'nun kumtaşlarının tabakalarına akmalar şeklinde uyumlu dokanağa sahip Oligosen yaşlı Hisarlıdağ Volkaniti yer almaktadır. Tüm bu birimlerin üzerine Miyosen yaşlı olan kum, çakıl, milden oluşmuş ve Trakya'nın büyük bölümünde yüzeylenmiş olan, Ergene Nehri boyunca gözlemlenebilmesinden dolayı Ergene formasyonu adını almış olan Ergene formasyonu bulunmaktadır.

Bu birimlerin en üstünde ise kil boyutundan çakıl boyutuna kadar değişik ölçekli tutturulmamış malzemeden oluşan Kuvaterner Alüvyonu bulunmaktadır (Sümengen vd 1987).

ÜST SİSTEM	SİSTEM	SERİ	KAT	GRUP	FORMASYON	KALINLIK	KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMALAR
S E N O Z O Y İ K	KUVATERNER	MİYÖSEN		Ergene	Alüvyon	Qa		Kum, çakıl, mil
					Çanakkale	Te		Çakıl, kum, mil
	T E R S İ Y E R	OLİGOSEN	Orta Oligosen		Hisarlıdağ	Th		Kireçtaşı, kumtaşı, miltası
					Danişmen	Td		Kireçtaşı
					Yenimuhacır	Ty		uyumsuzluk
					Keşan	Tkş		Riyodasit, riyolit tuf, andezit, andezit tuf, bazalt, aglomera, ignimbirit
		Üst Eosen						Çakıltası
								Kıltaşı
								Linyit
								Kumtaşı
		En Üst Eosen						Miltası
								Kıltaşı, miltası, kumtaşı
		En Üst Eosen						Kumtaşı, kıltaşı, çakıltası

Şekil 8. İnceleme Alanı ve Yakın Civarına Ait Genelleştirilmiş Stratigrafik Dikme Kesit.

Keşan Formasyonu (Üst Eosen) Tks

Birim kumtaşı ve kıltaşı aralanması ile bunlar arasında, mercek şeklindeki çakıltaşı ve volkanik geçişlerden oluşmaktadır. Keşan Formasyonu olarak tanımlanan bu birim Saros-Gaziköy Fayının kuzeyinde görülür. Bu formasyon Korudağ Formasyonu ile dereceli geçişli olup 1500m kalınlığa sahiptir. Sümengen ve Diğ. 1987 ye göre Formasyon Üst Eosen yaştaadır.

Yenimuhacir Formasyonu (Üst Eosen) Ty

Genellikle kıltaşı-kumtaşından oluşan yer yer de kumtaşı kümeleri içeren ve Saros-Gaziköy fayının kuzeyinde gözlenen birimi Sümengen ve Diğ. 1987 Yeni Muhacir Formasyonu olarak adlandırılmıştır. İnceleme alanında güney kesimlerinde geniş alanlar kaplayan Yenimuhacir Formasyonu kil, kıltaşı birimleri ve bunların arasında bulunan ince silttaşı ve kumtaşı tabakalarından oluşmaktadır. Kumtaşı, şeyl ve kıltaşından oluşan ve yer yer de kumtaşı kümeleri içeren birimi Sümengen ve diğerleri (1987) Yeni Muhacir Formasyonu olarak tanımlamışlardır. Yeni Muhacir Formasyonu genel olarak ince taneli, ince tabakalı kumtaşı, silttaşı, kıltaşı, masif çamurtaşı, şeyl ve kumlu kanal dolgusu çökellerinin aralanmasından oluşmaktadır. Birimlerin ince orta tabakalı oldukları durumda su taşıma kapasiteleri geçirgenlikleri çok zayıftır. Kalınlığının araştırmacılar tarafından 600 metreden daha kalın olabileceği belirtilmiştir. Üst Eosen yaşlı Yenimuhacir Formasyonu altında bulunan ve kendisinden daha yaşlı olan Keşan Formasyonu ile ve üstündeki Danişmen Formasyonu birimleri ile dereceli geçişlidir. Delta ilerisi, delta yamacı ortamında çökelen bu formasyon Keşan Formasyonu ile dereceli geçişli olup 600m kalınlıktadır. Sümengen ve Diğ. Tarafından En üst Eosen yaşlı olduğu belirtilmiştir.

Danişmen Formasyonu (Orta Oligosen) Td

Danişmen Formasyonu, aralarında çakıltaşı bantları lokal kavrık, lümaşelli kireçtaşı seviyeleri ile değişik düzeylerde linyitler içeren kumtaşı, çakıllı kumtaşı,silttaşı ve kıltaşlarından oluşmaktadır. Genellikle sarı-açık kahve ve gri renkli olan kumtaşları, ince orta daneli olup boylanmalı ince orta kalın tabakalı ve yer yer bitki/yaprak izlidir. Kıltaşları ve silttaşları ince orta-orta kalın ve yer yer kalın tabakalı olarak bulunurlar. Üst düzeyinde ayrışma zonu bulunur. Kıltaşları laminalı olup Fisürlü yapı sunarlar. Dayanımları çimentolanma türüne ve ayrışma derecesine bağlı olarak zayıf-orta sağlam özellikler sunarlar. Bölgede Kumtaşı ve karbonatlı kıltaşları arasında bulunan lümaşelli sarımsı,bej,kirli beyaz renkli killi kumlu kalkerler genellikle orta kalınlıkta olup, herhangi bir yönde devamlılık göstermezler.Formasyon delta düzlüğü ve akarsu ortamı çökellerinden meydana gelmiştir. Yeni Muhacir Formasyonu ile dereceli geçişli olan bu formasyon yer yer 1000m kalınlık göstermektedir. Bu formasyonun Sümengen ve Diğ. 1987 tarafından Orta Oligosen yaşta olabileceği belirtilmiştir.

Çakıl Formasyonu (Tdç)

1969 yılında Koop ve diğ. Tarafından isimlendirilen bu formasyon genel olarak sarımsı kahve renkli, çeşitli boyda, iyi yuvarlanmış gnays, granit, şist, serpantin, kireçtaşı, kuvars, radyolarit ve volkanik kayaç parçalarını içeren çakıltaşı ile sarımsı beyaz kumtaşı ve yeşilimsi renkli killerden oluşmaktadır. Çapraz katmanların sıkça görüldüğü bu birimde çapraz katman özelliği ve tane boyları, bu çökellerin yüksek enerjili ve tek yönlü akıntılarla oluştuğunu gösterir. Birim delta üstlerinde gelişen akarsu kanal dolguları olarak yorumlanabilir. Bulunan Elomeryx woodi fosillerine göre formasyonun yaşı Orta Oligosen olarak kabul edilmiştir.

Hisarlıdağ Volkaniti (Oligosen) Th

Trakya batısı ve Enez civarında Neojen ve Kuvaterner çökellerden oluşan düzlüklerle çevrili olan yükseltiyi oluşturan çeşitli volkanik kayaçlar topluluğuna Sümengen ve Diğ. 1987 Hisarlıdağ Volkanitleri adını vermişlerdir. Hisarlıdağ Volkanitleri altta riyodasitik tüfler, andezit, altere andezitik tüfler, kırmızımsı ve yeşil renkte lahar akma ile oluşmuş tüflerle başlamaktadır. Üste doğru sırası ile riyolitik tüf, riyodasit, andezit, bazalt, bazaltik aglomera

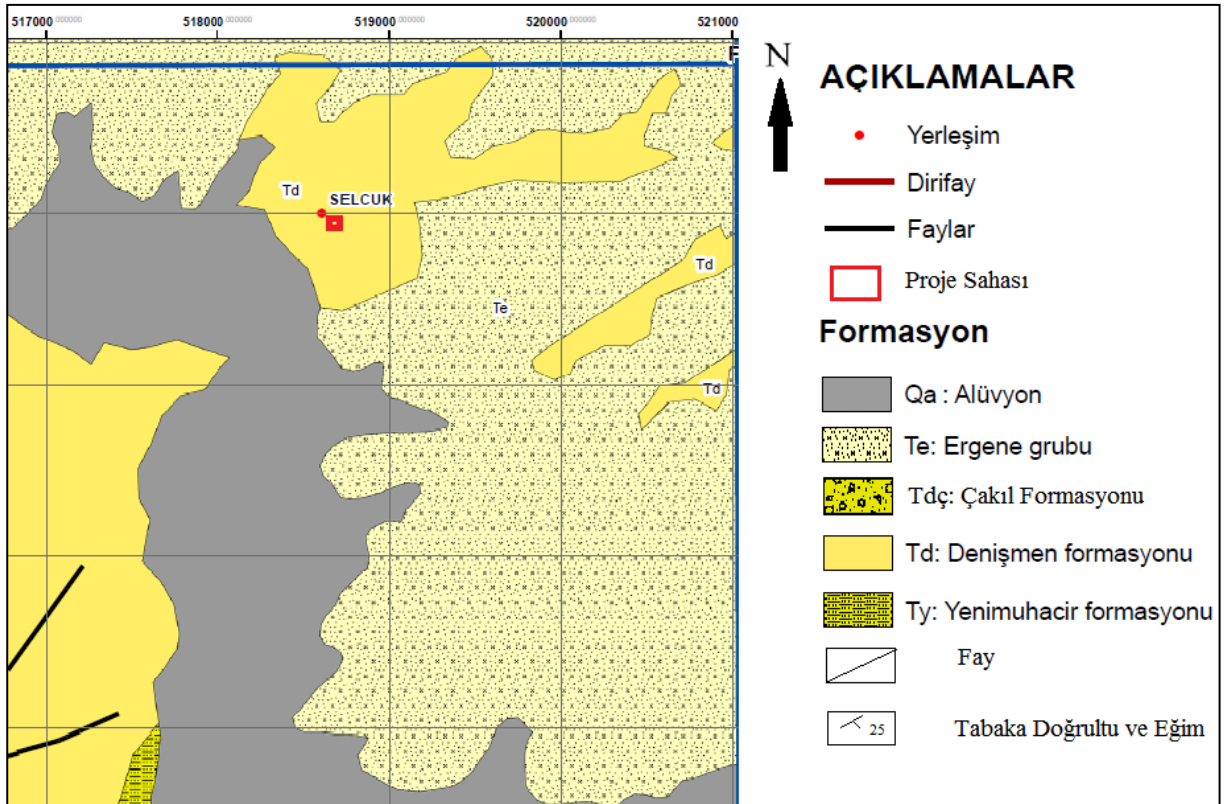
ve ignimbiritlerle devam etmektedir. Altta Danişmen Formasyonu ile uyumlu dokanağa sahiptir. Volkanitlerin üst kesiminden 35+/-0,9 milyon yıl mutlak yaş elde edilmiştir. Sümengen ve Diğ.1987 Hisarlıdağ Volkanitlerinin Oligosen yaşlı olduğunu ifade etmişlerdir.

Ergene Formasyonu (Te)

Ergene Formasyonu, Üst Miyosen yaşlı, beyaz, sarımsı renkli, çapraz katmanlı, kil ve çakıl mercekli gevşek tutturulmuş kumlardan oluşur ve Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonu üzerinde uyumsuzlukla yer alır. Büyük ve küçük ölçekli düzlemsel ve tekneimsi çapraz katmanlı çakıl ve kumlar arasında bulunan kil mercekleri sınırlı yayılım sunar. Çapraz katmanlarda akıntı genellikle güneye doğru ve tek yönlüdür. Bölgenin kuzey kesimlerinde yer kaplayan Orta-Üst Miyosen (Sümengen ve Diğ.1987) yaşlı Ergene Formasyonundaki çapraz katmanlarda akıntı genellikle güneye doğru ve tek yönlüdür. Ergene Formasyonu Orta-Üst Miyosen yaşlı olup altındaki Danişmen Formasyonunu uyumsuzlukla örtmektedir

Alüvyon(Qa)

Kil boyutundan çakıl boyutuna kadar değişen ve tutturulmamış gereç içeren alüvyonlar akarsu ve dere yatağı düzlükleri ile Marmara Denizi kıyı şeridinde yaygın olarak gözlemlenmektedir. İnceleme alanının yakınında bulunan ve nispeten düşük debili de olsa yaz-kış sürekli akım gösteren en önemli iki dere olan Mahramlı ve Ana Dere'nin oluşturduğu alüvyon kil, silt, kum, çakıl gibi tutturulmamış gereçler içermektedir. Kuvaterner yaşlı bu alüvyonal birimler kendisinden yaşlı tüm formasyonları uyumsuzlukla örtmektedir.

Şekil 9. İnceleme alanının jeoloji haritası (A. TÜRKECAN, A. YURTSEVER, MTA, 2002).

V.1.2. Yapısal Jeoloji

Trakya Havzası eski masiflerin bugünkü kalıntıları arasında sıkışmış Türkiye konumunun en kuzeybatısında yer alan sedimanter havzadır. Bölgesel olarak Trakya Havzası Kuzey Şelf, Merkez Çukur, Kıvrımlı Kuşak olmak üzere üç yapısal kuşağa ayrılmıştır. (İtalconsult,1970).

Doğu - Batı doğrultulu merkez çukurun orta kısmında inceleme alanındaki birimler çökelmiştir. Bu birimlerin genel durumu yatay veya hemen hemen yataya çok yakındır. Yer yer farklı kalınlıkta olan bu birimlerin bu özelliği havzanın paleotopoğrafik yüzeyine bağımlı olarak gelişmiştir. Havzanın bu bölümünde çökelen Ergene Klastikleri arasında sedimantasyon açısından kesiklik görülmemektedir.

Havzanın temeli tektonizma açısından oldukça zengin olmasına rağmen bu temel üzerine gelen genç birimlerde herhangi bir tektonik deformasyon görülmez.

İnceleme alanında Miyosen yaşlı birimler Oligosen yaşlı birimler üzerine uyumsuz olarak gelmektedir. Ayrıca Kuvaterner yaşlı alüvyon Miyosen yaşlı birimler üzerine diskordans ilişki ile gelir.

V.2. İnceleme Alanının Jeolojisi

İnceleme alanında ortalama 1,00 m kalınlıklarda nebati toprak altında; 6,00 - 9,00 m arasında değişen derinliklere kadar sarımsı kahve - açık kahve - kahve renklerde çakıllı killi siltli kumlu seviyeleri içeren, orta plastisiteli, katı - çok katı siltli kil ile yanal-düşey geçişli düşük plastisiteli killi kumlu silt altında; 9,50 - 10,50 m arasında değişen derinliklere kadar açık kahve bej renklerde orta derecede ayrıışmış silttaş seviyeleri içeren kumtaşı-çakıllı kumtaşı birimleriyle altında; 12,00 - 15,00 m arasında gri renkli orta derecede ayrıışmış çok düşük dayanımlı kömür mercekli ve ince silttaş seviyeleri içeren kilttaş birimleri inceleme alanının jeolojik yapısını oluşturmaktadır. Örtü toprak altından itibaren yer alan tüm birimler Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonunun tamamen ayrıışmış rezidüel birimleri ile az-orta-çok ayrıışmış kaya ortamlarından oluşmaktadır.

VI. JEOTEKNİK AMAÇLI ARAŞTIRMA ÇUKURLARI, SONDAJ ÇALIŞMALARI VE ARAZİ DENEYLERİ

VI. 1. Araştırma Çukurları

İnceleme alanında araştırma çukurları açılmamıştır.

VI. 2. Sondajlar

VI. 2.1. Sığ Sondajlar

İnceleme alanının jeolojik - jeoteknik yapısını aydınlatmak üzere 24/02/2021 - 25/02/2021 tarihlerinde ZMHD-MAK P1 hidrolik sondaj makinası ile 2 adet 15.00 m (SK1 - SK3) ve 1 adet 12.00 m (SK2) temel zemin sondaj kuyuları açılmış ve kuyulara 50 mm çapında PVC borular indirilmiştir.

KOORDİNAT ÖZET ÇİZELGESİ

Nokta No	ITRF96-3°		ITRF96-6°	
	(UTM)Universal Y	Trans X	(UTM)Universal Y2	Trans X2
SK-1	519124.00	4538984.00	519116.35	4537168.41
SK-2	519010.00	4539052.00	519002.40	4537236.38
SK-3	519068.00	4538989.00	519060.37	4537173.40

Tablo 2. Arazide yapılan sondaj çalışmalarının koordinatları (ITRF-96).

İnceleme alanında yapılan zemin sondaj logları, fotoğrafları ile vaziyet planı eklerde sunulmuş olup aşağıda da özet şeklinde verilmiştir.

Şekil 10. Sondaj çalışmalarına ait fotoğraflar.

Şekil 11. Yapılan sondaj çalışmalarına ait yer bulduru krokisi

SK1 Sondaj Logu

0,00 - 1,00 m	Nebati Toprak
1,00 - 3,00 m	Sarımsı kahve renkli çakıllı kumlu siltli kil (GrSaCIM)
3,00 - 7,00 m	Sarımsı açık kahve renkli çok katı siltli kil
7,00 - 9,00 m	Kahve renkli düşük plastisiteli kumlu kil (SaCIL)
9,00 - 10,50 m	Açık kahve bej renkli gevşek çimentolu çok ayrılmış çakıllı kumtaşı
10,50 - 15,00 m	Gri renkli orta ayrılmış çok düşük dayanımlı silttaşı geçişli kiltası

SK2 Sondaj Logu

0,00 - 1,00 m	Nebati Toprak
1,00 - 3,50 m	Kahve renkli katı - çok katı siltli kil
3,50 - 6,00 m	Sarımsı açık kahve renkli az killi silt (SaCIL)
6,00 - 10,00 m	Yeşilimsi bej açık kahve renkli tabana doğru gri ince silttaşı bant veya mercekleri içeren orta ayrılmış kumtaşı
10,00 - 12,00 m	Gri renkli az - orta ayrılmış ince silttaşı bant geçişli kiltası

SK3 Sondaj Logu

0,00 - 1,00 m	Nebati Toprak
1,00 - 6,00 m	Kahve sarımsı kahve renkli killi kum bant veya mercekli katı - çok katı orta plastik az kumlu siltli kil (SaCIM)
6,00 - 7,00 m	Kahve renkli kumlu kil – killi kum
7,00 - 9,00 m	Kahve renkli gevşek çimentolu kumtaşı mercekleri içeren sıkı az killi siltli çakıllı kum (SiGrSa)
9,00 - 9,50 m	Bej kahve renkli orta derecede ayrıışmış kumtaşı
9,50 - 14,50 m	Gri renkli orta ayrıışmış çok düşük dayanımlı ince silttaşı bant veya mercekleri içeren kilaşı
14,50 - 15,00 m	Gri – siyah renkli kömür bantlı kilaşı

VI. 2.2. Derin Sondajlar

İnceleme alanında jeoteknik ve yeraltısuyu amaçlı yapılan derin sondaj kuyusu bulunmamaktadır.

VI.3. Arazi Deneyleri

İnceleme alanında yapılan arazi deneyleri sondajlar sırasında yapılan SPT, sismik kırılma - masw, mikrotremör ve rezistivite (Özdirenç) çalışmalarından oluşmaktadır.

V.3.1. Standart Penetrasyon Testleri (SPT)

Yapılan temel zemin sondajlarında muhtelif derinliklerde Standart Penetrasyon Testleri (SPT) yapılarak örselenmiş SPT numuneleri ile karotlar alınmıştır. Standart Penetrasyon Testi 63,5 kg ağırlığındaki tokmağın 76 cm yüksekten düşürülmesi suretiyle 2'' çapında penetrasyon çubuğunun ve her 15 cm uzunluğundaki kısmının zemine girmesi için gereken darbe adetinin (N) sayılması şeklinde yapılmaktadır. İlk kısım (0 – 15 cm arası) için sayılan darbe adeti dikkate alınmayıp, orta (15 – 30 cm) ve son (30 – 45 cm arası) kısımların penetrasyonu için gerekli toplam darbe sayısı N₃₀ değerlendirmeye alınmaktadır. Sondajlarda elde edilen SPT değerleri aşağıda verilmiştir.

Sondaj No	Seviye (m)	SPT			SPT N ₃₀	Litoloji	Formasyon
		15	30	45			
SK1	1,50 - 1,95 m	5	7	8	15	Siltli Kil	Oligosen Danışmen Formasyonu
	3,00 - 3,45 m	6	8	13	21	Siltli Kil	
	4,50 - 4,95 m	6	9	12	21	Siltli Kil	
	6,00 - 6,45 m	7	9	13	22	Siltli Kil	
	7,50 - 7,95 m	11	15	18	33	Kumlu Kil	
	9,00 - 9,45 m	21	30	37	RR	Kumtaşı	
SK2	1,50 - 1,95 m	4	7	9	16	Siltli Kil	Oligosen Danışmen Formasyonu
	3,00 - 3,45 m	6	8	12	20	Siltli Kil	
	4,50 - 4,95 m	8	15	21	36	Kumlu Silt	
	6,00 - 6,45 m	36	42	50	RR	Kumtaşı	
SK3	1,50 - 1,95 m	4	6	8	14	Siltli Kil	Oligosen Danışmen Formasyonu
	3,00 - 3,45 m	6	8	11	19	Siltli Kil	
	4,50 - 4,95 m	6	9	10	19	Siltli Kil	
	6,00 - 6,45 m	5	8	10	18	Kumlu Kil	
	7,50 - 7,95 m	15	21	33	RR	Kum	
	9,00 - 9,45 m	23	34	38	RR	Kumtaşı	

Tablo 3. Arazide yapılan SPT verileri.

Yukarıda tabloda verilen ham SPTN verileri 2018 deprem yönetmeliğine göre aşağıdaki formül kullanılarak N_{160} değerine düzeltilmiştir.

$$N_{160} = N.C_N.C_R.C_S.C_B.C_E$$

C_N : Kohezyonsuz zeminlerde uygulanan jeolojik gerilme (Derinlik) düzeltme katsayısını

C_R : Tij boyu düzeltme katsayısını

C_S : Numune alıcı tipi düzeltme katsayısını

C_B : Sondaj delgi çapı düzeltme katsayısını

C_E : Enerji oranı düzeltme katsayısını ifade etmektedir.

Düzeltilme Katsayısı	Değişken	Değer
C_R	3m ile 4m aralığında	0.75
	4m ile 6m aralığında	0.85
	6m ile 10m aralığında	0.95
	10m'den derin	1.00
C_S	Standart numune alıcı (iç tüpü olan)	1.00
	İç tüpü olmayan numune alıcı	1.10-1.30
C_B	Çap 65mm-115mm arasında	1.00
	Çap 150mm	1.05
	Çap 200mm	1.15
C_E	Güvenli tokmak	0.60-1.17
	Halkalı tokmak	0.45-1.00
	Otomatik darbeli tokmak	0.90-1.60

Şekil 12. SPT Düzeltme Katsayıları.

Sondaj No	Seviye (m)	SPT			SPTN ₃₀	SPTN ₁₆₀ = $N.C_N.C_R.C_S.C_B.C_E$
		15	30	45		
SK1	1,50 - 1,95 m	5	7	8	15	15x0,75x1,2x1x1 = 14
	3,00 - 3,45 m	6	8	13	21	21x0,75x1,2x1x1 = 19
	4,50 - 4,95 m	6	9	12	21	21x0,85x1,2x1x1 = 21
	6,00 - 6,45 m	7	9	13	22	22x0,95x1,2x1x1 = 25
	7,50 - 7,95 m	11	18	23	41	41x0,95x1,2x1x1 = 47
	9,00 - 9,45 m	21	30	37	RR	N ₁₆₀ >50
SK2	1,50 - 1,95 m	4	7	9	16	16x0,75x1,2x1x1 = 15
	3,00 - 3,45 m	6	8	12	20	20x0,75x1,2x1x1 = 18
	4,50 - 4,95 m	8	15	21	36	36x0,85x1,2x1x1 = 37
	6,00 - 6,45 m	36	42	50	RR	N ₁₆₀ >50
SK3	1,50 - 1,95 m	4	6	8	14	14x0,75x1,2x1x1 = 13
	3,00 - 3,45 m	6	8	11	19	19x0,75x1,2x1x1 = 17
	4,50 - 4,95 m	6	9	10	19	19x0,85x1,2x1x1 = 19
	6,00 - 6,45 m	5	8	10	18	18x0,95x1,2x1x1 = 20
	7,50 - 7,95 m	15	21	33	RR	N ₁₆₀ >50
	9,00 - 9,45 m	23	34	38	RR	N ₁₆₀ >50

Tablo 4. SPT düzeltme verileri.

Tamamen ayrıışmış Rezidüel kumlu kil-siltli çakıllı kum ortamında SPT N_{160 ort} ≈22
Az-orta-çok ayrıışmış kumtaşı-silttaşı-kiltaşı tabakaları için SPT N_{160 ort} >50 kabulünden
30m derinlik için Formülünden ort SPT N₆₀ ≈40 hesaplanmıştır

$$(N_{60})_{30} = \frac{30}{\sum_{i=1}^N \left(\frac{h_i}{N_{60,i}} \right)}$$

VI.4 Heyelan İzleme Çalışmaları

İnceleme alanında yapılan gözlemsel, sondajlı ve jeofizik çalışmalarda heyelan bulgularına rastlanmamıştır. Ancak parsel bazında yapılacak çalışmalarda derin kazılar yapılması durumunda oluşacak şevler için stabilite analizlerinin yapılması önerilir.

VII. JEOTEKNİK AMAÇLI LABORATUVAR DENEYLERİ

İnceleme alanında yapılan temel zemin sondajlarından alınan örselenmiş ve örselenmemiş numuneler üzerinde, zeminin indeks ve fiziksel özelliklerini belirlemeye yönelik deneyler 26/03/2021 tarihli rapor ile İstanbul'da bulunan 14/07/2005/08 Çevre ve Şehircilik Bakanlığı belge numaralı Standart Geoteknik laboratuvarında yapılmıştır. Deney sayıları ve tipleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

DENEY ADI	DENEY SAYISI (Adet)
Atterberg Limitleri Tayini (Likit Limit,Plastik Limit,Plastisite İndisi)	5
Su Mutevası	6
Doğal Birim Hacim Ağırlık	7
Kuru Birim Hacim Ağırlık	4
Zemin Sınıflaması	5
Elek Analizi	5
Serbest Basınç Deneyi (Kaya-Zemin)	3
Direkt Kesme Deneyi	1
Üç Eksenli Kayma Direnci Deneyi	3
Konsolidasyon Deneyi (Şişme %si Dahil)	1

Tablo 5.1. Yapılan Laboratuvar Deneyleri Tablosu

VII.1. Zeminlerin ve Kayaların İndeks ve Fiziksel Özelliklerinin Belirlenmesi

NUMUNEYİ AİT BİLGİLER			Numune Nem İçerği (Su Mutevası) (Water Content , %) (Moisture)	Doğal Birim Hacim Ağırlığı (Natural Unit Weight) (Bulk)	Kuru Birim Ağırlığı (Dry Unit Weight) (Dry density mass)	ATTERBERG (kıvam) LİMİTLERİ (Atterberg Limits Tests)			ELEK ANALİZİ (sieve analysis)		TS EN ISO 14688-1-2 ZEMİN SINIFI
Sondaj No (Boring)	Numune No (Sample No)	Derinlik (Depth) m.	W _n %	g _n g/cm ³	g _d g/cm ³	LL (WL) Liquid limit %	PL(Wp) Plastic limit %	PI(Ip) Plasticity index %	+10 No. %	-230 No. %	
sk1	ud	2,50-3,00	17,91	1,818	1,542	39,7	21,6	18,1	11,88	74,87	grsaCIM
sk1	ud	7,00-7,50	18,17			27,7	18,8	8,9	0,00	56,20	saCIL
sk1	karot	11,00-11,20		2,151							
sk2	ud	2,50-3,00	19,73	1,757	1,468						
sk2	ud	4,00-4,50	18,86			26,1	22,5	3,6	0,00	55,76	saSIL
sk2	karot	6,80-7,00		2,070							
sk3	ud	2,50-3,00	18,62	1,796	1,514	41,4	21,6	19,8	0,00	82,95	saCIM
sk3	d	7,50-7,95	19,66	1,836	1,534	NP			35,40	16,83	sigrSa

Tablo 5.2 Araziden alınan numunelerin laboratuvar deney sonuçları

SK1 (UD1: 2,50 – 3,00 m arası);

- Doğal Su içeriği (W_n) : % 17,91
- Likit Limit (LL) : % 39,7
- Plastik Limit (PL) : % 21,6
- Plastisite İndeksi (PI) : % 18,1 Orta Plastisiteli (Leonards, 1962)
- Kıvamlılık İndeksi (Ic): $(LL-W_n)/PI = (39,7-17,91)/18,1 = 1,20$ Çok katı kıvamlı (IAEG-1981)
- Sıkışma İndeksi (Cc) : 0,009 $(LL - 0,1) = 0,009 (39,7-0,1) = 0,35$ orta (Sovers, 1979)
- Zeminin Şişmesi : Orta (Holtz – Gibbs, 1956)
- Kil-Silt Oranı : % 74,87
- Kum Oranı : % 13,25
- Çakıl Oranı : % 11,88

Zemin Sınıfı ve Tanımı (GrSaCIM): Birleştirilmiş Zemin Tanımlama Sistemine göre orta plastisiteli çok katı kıvamlı çakıllı kumlu siltli kil

SK1 (UD1: 7,00 – 7,50 m arası);

- Doğal Su içeriği (W_n) : % 18,17
- Likit Limit (LL) : % 27,7
- Plastik Limit (PL) : % 18,8
- Plastisite İndeksi (PI) : % 8,9 Düşük Plastisiteli (Leonards, 1962)
- Kıvamlılık İndeksi (Ic): $(LL-W_n)/PI = (27,7-18,17)/8,9 = 1,07$ Çok katı kıvamlı (IAEG-1981)
- Sıkışma İndeksi (Cc) : 0,009 $(LL - 0,1) = 0,009 (27,7-0,1) = 0,24$ orta (Sovers, 1979)
- Zeminin Şişmesi : Düşük (Holtz – Gibbs, 1956)
- Kil-Silt Oranı : % 56,20
- Kum Oranı : % 43,80
- Çakıl Oranı : % 0,00

Zemin Sınıfı ve Tanımı (SaCIL): Birleştirilmiş Zemin Tanımlama Sistemine göre düşük plastisiteli çok katı kıvamlı kumlu siltli kil

SK2 (UD1: 4,00 – 4,50 m arası);

- Doğal Su içeriği (W_n) : % 18,86
- Likit Limit (LL) : % 26,1
- Plastik Limit (PL) : % 22,5
- Plastisite İndeksi (PI) : % 3,6 Düşük Plastisiteli (Leonards, 1962)
- Kıvamlılık İndeksi (Ic): $(LL-W_n)/PI = (26,1-18,86)/3,6 = 2,01$ Çok katı kıvamlı (IAEG-1981)
- Sıkışma İndeksi (Cc) : 0,009 $(LL - 0,1) = 0,009 (26,1-0,1) = 0,23$ orta (Sovers, 1979)
- Zeminin Şişmesi : Düşük (Holtz – Gibbs, 1956)
- Kil-Silt Oranı : % 55,76
- Kum Oranı : % 44,24
- Çakıl Oranı : % 0,00

Zemin Sınıfı ve Tanımı (SaSIL): Birleştirilmiş Zemin Tanımlama Sistemine göre düşük plastisiteli killi kumlu silt

SK3 (UD1: 2,50 – 3,00 m arası);

- Doğal Su içeriği (W_n) : % 18,62
- Likit Limit (LL) : % 41,4
- Plastik Limit (PL) : % 21,6
- Plastisite İndeksi (PI) : % 19,8 Orta Plastisiteli (Leonards, 1962)
- Kıvamlılık İndeksi (Ic): $(LL-W_n)/PI = (41,4-18,62)/19,8 = 1,15$ Çok katı kıvamlı (IAEG-1981)

- Sıkışma İndeksi (Cc) : 0,009 (LL - 0,1) = 0,009 (41,4-0,1) = 0,37 orta (Sovers, 1979)
 -Zeminin Şişmesi : Orta (Holtz – Gibbs, 1956)
 -Kil-Silt Oranı : % 82,95
 -Kum Oranı : % 7,05
 -Çakıl Oranı : % 0,00

Zemin Sınıfı ve Tanımı (SaCIM): Birleştirilmiş Zemin Tanımlama Sistemine göre orta plastisiteli çok katı kıvamlı az kumlu siltli kil

SK3 (UD1: 7,50 – 7,95 m arası);

- Doğal Su içeriği (W_n) : % 19,66
 -Kil-Silt Oranı : % 15,83
 -Kum Oranı : % 48,77
 -Çakıl Oranı : % 35,40

Zemin Sınıfı ve Tanımı (siGrSa): Birleştirilmiş Zemin Tanımlama Sistemine göre siltli killi non plastik çakıllı kum

VII.2. Zeminlerin ve Kayaların Mekanik Özelliklerinin Belirlenmesi

İnceleme alanında yapılan temel zemin sondaj kuyularından alınan örselenmemiş numuneler üzerinde yapılan serbest basınç, direkt kesme ve üç eksenli UU deneyleri sonuçları aşağıda sunulmuştur.

NUMUNEYE AİT BİLGİLER			SERBEST BASINÇ DENEYİ (unconfined compressive strength test)	DİREKT KESME DENEYİ (direct shear test)		ÜÇ EKSENLİ KAYMA DİRENCİ DENEYİ (Triaxial Compression Test for Rock Specimens)		
Sondaj No (Boring)	Numune No (Sample No)	Derinlik (Depth) m.		Kohezyon (Cohesion) C kg/cm ²	İçsel Sürt. Açısı (Internal Friction Angle) φ	Kohezyon (Cohesion) C kg/cm ²	İçsel Sürt. Açısı (Internal Friction Angle) φ	DENEY TİPİ
sk1	ud	2,50-3,00				0,691	8	UU
sk1	ud	7,00-7,50						
sk1	karot	11,00-11,20	13,513					
sk2	ud	2,50-3,00				0,475	7	UU
sk2	ud	4,00-4,50						
sk2	karot	6,80-7,00	11,434					
sk3	ud	2,50-3,00				0,722	8	UU
sk3	d	7,50-7,95		0,032	31			
sk3	karot	12,00-12,20	15,073					

Tablo 6. Araziden alınan zemin numunelerinin mekanik laboratuvar deney sonuçları.

Kıvam	Çok Yumuşak	Yumuşak	Orta	Katı	Çok Katı	Sert
Ic	0,05	0,25	0,50	1,0	1,5	2,0 >2,00
SPT N		2	4	8	15	30
qu (Kg/cm ²)	<0,25	0,25-0,5	0,5-1,0	1,00-2,00	2,00-4,00	>4,0

Tablo 7. Kohezyonlu zeminlerde kıvam, serbest basınç direnci arasındaki ilişki.

VII.3. Permeabilite

İnceleme alanında ve alınan numuneler üzerinde permeabilite deneyleri yapılmamıştır. Ancak sondaj çalışmalarına göre zeminler az geçirimli ve geçirimsiz olarak tanımlanmıştır.

VIII. JEOFİZİK ÇALIŞMALAR

İnceleme alanında zemin koşullarının incelenerek, projelendirmeye esas teşkil edecek verilerin saptanması amacıyla jeofizik çalışmalar yapılmıştır. Tekirdağ Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından sayıları belirlenen bu çalışmalar 2 serim sismik yüzey dalgası analizi (MasW)+kırılma (SİS), 2 noktada rezistivite (DES) ve 2 noktada mikrotremör (MT) çalışmalarından oluşmaktadır. Jeofizik çalışmalarına ait koordine özet tablosu aşağıda verilerek harita ve kesitler ile grafikler,karneler ve değerlendirmeler eklerde sunulmuştur.

Jeofizik Ölçü Noktası	Y	X
SİS-1 düz	05 19095	45 39009
SİS-1 ters	05 19076	45 38988
SİS-2 düz	05 19040	45 39008
SİS-2 ters	05 19019	45 39028
DES-1	05 19058	4539027
DES-2	0519094	45 38992
MT-1	05 19050	45 39001
MT-2	05 19069	45 39042

Tablo 8 : Jeofizik Ölçü Noktaları Koordine Özet Tablosu (ITRF 6⁹)

VIII.1. Sismik Kırılma Yüzey Dalgası (Masw) Analizleri

Etüt alanında 04.03.2021 tarihinde 2 serim jeofizik sismik kırılma+ yüzey dalgası analizi (MASW) çalışmalarında 12 kanallı İtalya yapımı DOREMİ cihazı kullanılmıştır. Sistem 12 kanallı 4.5-14 Hz düşey jeofon takımı 65 mt. jeofon kablosu, 12 volt akü ve diğer bağlantı kablolarından ibarettir. Sahada yapılan çalışma yüzey dalgalarının kayıt edilmesi ve özel programlar vasıtasıyla bu kayıtların veri işleme tabi tutulması esasına göre uygulanacağından kayıt süresi olarak 1.04 saniye ve örnekleme aralığı 0,125 alınmıştır. 4,5 Hz lik jeofonlar ile yapılan Masw çalışmasında jeofon aralıkları 3,0 m ve ofset 3,0 m. olarak alınmıştır. Aynı zamanda P dalgasını tespit edebilmek amacıyla 14 Hz lik jeofonlar ile yapılan sismik kırılma çalışmasında da jeofon aralıkları 3,0 m ve ofset 3,0 m. olarak alınarak serim boyu 36m tutulmuştur.

Alınan masw ölçümlerinde yüzey dalgaları da hesaba katılacağı için değerlendirme programı olarak surfseis programı, Sismik kırılma ölçümlerinde ise Pickwin programı kullanılmıştır. Sismik Kırılma ölçümünde düz-ters ve orta atışların ilk kırılma noktaları hesaplanarak yol zaman grafiği elde edilmiş buradan da derinlik kesiti ve Vp hızları tespit edilmiştir.

Masw çalışmaları sonucunda ise ilk olarak alana ait dispersiyon eğrisi belirlenir. Yüzey dalgası yöntemlerin tümünde amaçlanan, incelenen alana ait dispersiyon eğrisini elde etmektir. Elde edilen kayıtlar faz hızı-frekans grafiğinden dispersiyon eğrisi oluşturulan dalgaanın ters çözüm yolu ile yeraltındaki tabakaların Vs hızları ve derinlikleri hesaplanmıştır. Sahada elde edilen aktif kaynak ve pasif kaynak yüzey dalgası kayıtları ilk aşamada değişik frekanslara karşılık gelen faz hızları program vasıtasıyla çizdirilir. İşlem sonucunda dispersiyon eğrisi elde edilir. Farklı modellerde inversiyon (ters çözüm) uygulanarak derinliğe bağlı 2-D Vs dalgası hızları hesaplanır.

Yapılan çalışmada sismik kırılma yöntemiyle P dalgasını Masw yönteminden ise S dalgası hızlarını ve Vs30'u belirlemek ve dolayısı ile jeoteknik çalışmalarla hesaplanması mümkün olmayan, yerin dinamik - esneklik özelliklerini ortaya koymak amacıyla belirlenen

her bir tabaka için yoğunluk (ρ), maksimum kayma modülü (G_{max}), young modülü (E_d), poisson oranı (ν), bulk modülü (K) ve sismik hız oranı (V_p/V_s) değeri hesaplanmıştır (Ercan,2001)

Masw çalışmalarında düz ve ters yüzey dalgası analizi arazi kayıtları, faz hızı - frekans dönüşümleri, dispersiyon eğrileri, yeraltı modeli ile sismik kesitler eklerde verilmiştir. Etüt alanında alınan sismik masw+kırılma ölçümlerine ait arazi fotoğrafları ise aşağıda sunulmuştur.

Şekil-13 : Etüt Alanında Yapılan Sismik Masw+kırılma Çalışmalarından Görünümler

Yapılan yüzey dalgası analizi (Masw)+kırılma çalışması sonucunda elde edilen Kayma dalgası hızları, V_{s30} hızı, tabaka derinlikleri ile muhtemel litoloji aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

MASW NO	Tabaka Sayısı	Vp (m/sn)	Vs (m/sn)	Derinlik Ort (m)	Vs30 (m/sn)	Litoloji	Formasyon
SİS-1	1	442	268	1,9	553	N. toprak+Kumlu Kil	Rezidüel
	2	612	333	8,5		Az kumlu siltli kil	Rezidüel
	3	1438	625	17,1		Çakıllı kumt-kumt-kilt	Oligosen Danişmen
	4	-	947	?		Kumtaşı-kiltaşı-silttaşı	Oligosen Danişmen
SİS-2	1	326	254	1,5	540	N. Toprak+Kumlu Kil	Rezidüel
	2	593	324	9,2		Az kumlu siltli kil-kum	Rezidüel
	3	1432	667	18,5		Kumtaşı-Kiltaşı-silttaşı	Oligosen Danişmen
	4		962	?		Kumtaşı-kiltaşı-silttaşı	Oligosen Danişmen

Tablo-9 : Masw+kırılma Çalışmalarından hesaplanan sismik hızlar ile tabaka derinlikleri tablosu

MASW+kırılma çalışmalarından elde edilen hız değerleri kullanılarak jeoteknik, mühendislik sismolojisi analiz yorumları yapılarak ilerleyen bölümlerde sunulmuştur.

VIII.2. Rezistivite (Elektrik Öz direnç- D.E.S) Etütleri

İnceleme alanında firmamız tarafından 22.02.2021 tarihinde, 2 adet elektrot yarı açılım boyu $AB/2 = 50m$ seçilerek öz direnç (rezistivite) etüdü yapılmıştır. Söz konusu çalışmada açılım yönü K-G potansiyel elektrot mesafeleri $MN/2 = 1m$ ve $2m$. seçilmiştir. Yapılan çalışmaya ait bulgular bölüm içinde açıklanarak alınan ölçülere ait kayıt ve çizelgeler ile elektro kesitler eklerde sunulmuştur.

Yapılan jeofizik rezistivite (Öz direnç-DES) etüdünde METZ SAS-303 modeli rezistivite cihazı kullanılmıştır. Cihazın alıcı ve vericisi birleştirilmiş olup, akım kaynağı olarak akümülatör kullanılmıştır. Bu sistemde (SAS-303) yere 0.3 Hz'lik kare dalga akım verip bunun oluşturduğu gerilim değeri her iki fazlada okunur ve genlikler toplanıp sonuçta ikiye bölünür. Potansiyel elektrotlardan gelen sinyale entegrasyon ve bölme işlemi uygulandığında yapay gerilim üzerindeki çeşitli görüntüler (SP dahil) zayıflatılmaktadır. Sonuçta yere uygulanan akımla korele olmuş gerilimler ölçülüp gürültüler ayrılacaktır. Cihazın giriş empedansı yüksek seçilmiş ve elektrot-yer kontakt direncinin sistemi etkilemesi önlenmiştir. Sistemde sinyali izleme, gürültüyü ayırtılama analog ve sayısal filtreleme işlemi otomatik olarak yapıldığından en az güç harcayarak yüksek sinyal / gürültü oranı elde edilmektedir. Akım yere 2 cm x 50 cm boyutundaki daire kesitli akım elektrotları tatbik edilir ve katı CuSO₄ potansiyel elektrotları ile meydana gelen potansiyel fark ölçülüp cihazın ekranından hesaplanmış olarak görünür öz direnç değerleri okunur. Bu sistem yer yüzeyinde belirli noktalardan belirli bir elektrik akımının iletilmesi neticesinde, meydana gelen elektrik alanın yer içinde meydana getirdiği potansiyelin satıhta belirli noktalar arasında ölçülmesiyle yatay veya yataya yakın yeraltı tabakalarının potansiyel akım şiddeti bağıntısından faydalanılarak gerçek rezistivitelerinin kalınlık ve derinliklerinin bulunması esasına dayanan bir metottur. Rezistive değeri yere verilen akımın iki elektrot arasında hasıl ettiği potansiyelin bilinmesiyle hesaplanabilir. Dizilimde ,elektrotlar orta noktaya göre simetrik durumdadır. Potansiyel elektrotları ile akım elektrotları tertiplenirken MN potansiyel elektrotlarının arasındaki mesafe, AB akım elektrotlarına nazaran çok küçük seçilir ve potansiyel okumaları merkez noktadaymış gibi kabul edilir.

Elektrot açılımı genişletilirken potansiyel elektrotları sabit durur. Böylece akım elektrotlarının. arasındaki mesafe açılarak daha derinlere inilmesi sağlanır.

Potansiyel okumalarında zorluk çekildiğinde kontrol için M-N mesafesinde değişiklik yapılır. Alınan ölçümlerin sağlıklı olabilmesi için akım elektrotları yarı açıklığının, potansiyel elektrotlarının yarı açıklığının 5 katına eşit veya daha büyük olması gerekmektedir. Schlumberger elektrot sistemi için görünür rezistivite ifadesi, $\rho = V / I \pi / 4.MN(AB^2/MN^2-1)$ formülünden hesaplanmaktadır. Geometrik Faktör $K = \pi/4.MN(AB^2/MN^2-1)$ şeklindedir. Rezistivite(öz direnç) $\rho_a = K. V / I$ Formülünden bulunmaktadır. İnceleme alanında yapılan jeofizik öz direnç(rezistivite) ölçümlerine ait görünümeler aşağıda Şekil-15'de sunulmuştur.

Şekil-14 : Jeofizik-Düşey Elektrik Sondaj Çalışmalarından Görünümler

İnceleme alanında arazide okunan değerlerden zahiri rezistivite değerleri hesaplanarak yine arazide çift logaritmik kağıdına $\rho_a=f(a)$ arazi eğrileri çizilmiştir. Bu eğriler çok tabakalı eğri karakterinde olduklarından eğrilerin değerlendirilmesi Schlumberger' in iki tabaka abağı ve ORELLENA -MOONEY ' in yardımcı eğrileri kullanılarak yapılmıştır. Arazi eğrileriyle teorik eğrilerin uygunluğu araştırılmış ve değerlendirme neticesi eğri karakterlerine ve rezistivite özelliklerine göre ayrımı yapılan seviyelerin yorumu etüt alanı yakın civarı jeolojisi yardımı ile yapılmıştır. Rezistivite değeri değişimini belirleyen düşey elektrikli sondaj eğrilerinin değerlendirilmesindeki amaç, eğrilerin belirlediği yeraltının farklı öz direnç seviyelerinin ve kalınlık değerlerinin hesaplanmasıdır. Arazideki ölçüm noktalarından elde edilen rezistivite (öz direnç) değerleri daneli formasyonlar için formasyonun dane çapına formasyonun ihtiva ettiği suyun iletkenliğine ve poroziteye (gözeneklilik) bağlıdır. Rezistivite değerinin büyümesi malzemenin dane çapının büyümesine ve porozitenin küçülmesine delalet eder. Diğer bir deyişle rezistivite; formasyonun permeabilite ve tane çapı ile doğru, porozitesi ile ters orantılıdır.

Yapılan rezistivite (öz direnç) çalışmalarında DES-1 ve DES-2 noktalarında en üstte 1m kalınlıktaki örtü toprağın gerçek öz direnci 25 ohm-m altında 9m-10m arasında değişen derinliklere kadar 30 ohm-m ile 38 ohm-m gerçek öz direnç değerleri hesaplanan az kumlu siltli kil ile düşey-yanal geçişli killi çakıllı kum bant veya mercceklerinden oluşan tamamen ayrılmış rezidüel birimler bulunmaktadır. Bu tamamen ayrılmış birimlerin altında 12ohm-m ile 19 ohm-m arasında değişken gerçek öz dirençli ortamlar ise Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonunu oluşturan killi çakıllı kumtaşı-kumtaşı-kiltaşı-silttaşı ardalanması olarak sondaj verileri de dikkate alınarak ayrımlanmıştır. Aşağıda alınan ölçülerden elde edilen

gerçek özdirenç değerleri ve bu değerlere karşılık gelen tabaka derinlikleri ile muhtemel jeolojik karşılıkları aşağıda tablo halinde ve eklerde verilmiştir.

DES-1 GERÇEK ÖZDİRENÇ ρ_a (Ohm-m)	DERİNLİK h (Metre)	MUHTEMEL LİTOLOJİ
$\rho_1= 25$ ohm-m	$H_1=1,0$ m.	Örtü Toprak
$\rho_2= 30$ ohm-m	$H_2=9,0$ m.	Killi çakıllı kum-Kumlu kil
$\rho_3= 12$ ohm-m	$H_3=25$ m.	Kiltaşı-Silttaşı
$\rho_4= 18$ ohm-m		Kumtaşı-Kiltaşı-Silttaşı Ard.
DES-2 GERÇEK ÖZDİRENÇ ρ_a (Ohm-m)	DERİNLİK h (Metre)	MUHTEMEL LİTOLOJİ
$\rho_1=25$ ohm-m	$H_1=1,0$ m.	Örtü Toprak
$\rho_2=10$ ohm-m	$H_2=3,0$ m.	Az kumlu siltli Kil
$\rho_3=30$ ohm-m	$H_3=6,5$ m.	Killi siltli Kum-Kumlu Kil
$\rho_4=38$ ohm-m	$H_4=10$ m.	Killi çakıllı kum-Kumt.
$\rho_5=19$ ohm-m		Kumtaşı-Kiltaşı-Silttaşı Ard.

Tablo-10: Gerçek Özdirenç-Derinlik ve Muhtemel Litoloji Tabloları

VIII.3- Mikrotremor Ölçümleri

İnceleme alanını oluşturan birimlerin zemin hakim periyotları ve zemin büyütmelerini belirlemek amacı ile 04.03.2021 tarihinde 2 noktada Mikrotremor (titreşimcik) ölçümü yapılarak, inceleme alanını oluşturan birimlerinin zemin büyütmesi ile zemin hakim titreşim periyot değeri ortaya çıkartılmıştır.

VIII.3.1 Mikrotremorler Hakkında Genel Bilgi

Yer yüzeyinde kayıt edilebilen; aynı zamanda, zayıf ve düşük genlikli titreşimler, mikrotremor olarak isimlendirilir. Mikrotremorların genliği genel olarak çok küçüktür ve yer değiştirmeleri 10^{-4} ve 10^{-2} mm düzeyinde olup insanların algılayabileceği sınırın altındadır. Bu şekliyle mikrotremor ölçümleri, doğal kaynaklı bir yöntemdir. Bu pasif kaynak kullanılarak “doğanın sesini dinleyerek” bir dizilim veya ölçü noktası altında kalan yeraltı yapısının ortaya çıkarabilir. Ayrıca; mikrotremorlar, geleneksel sismik metotların aksine uygulanabilirliği, ucuzluğu ve sinyal/gürültü oranının düzeyi gibi güçlüklerin üstesinden gelmesinden dolayı tercih sebebidir.

Zemine ait şu özellikler mikrotremorlar kullanılarak bulunabilir; zeminin baskın periyodu, zemin büyütmesi ve jeofizikçiler tarafından oldukça önemli bir parametre olan kayma dalga hızı (Vs). Mikrotremor, mühendislik amaçlı düşünüldüğünde mikrotremor vb. yöntemler ile yüzey tabakalarının baskın frekanslarının tahmininde tercih edilmektedir. Zemin baskın periyodu genellikle tek istasyon ya da Nakamura (1989) tarafından geliştirilen yatay bileşenin düşey bileşene oranı (Y/D) kullanılarak verilmektedir. Aynı zamanda bu yöntem kullanılarak büyütme değerleri de verilebilmektedir. Fakat genelde zeminler homojen olmadığından bu yöntemi kullanarak bu değeri vermek tercih edilmemektedir.

Sismometrelerin çalışma prensibi yer hareketine uyumlu salınım yapan basit bir sarkacın elektrik akımı üretmesine dayanmaktadır. Salınım periyodu değiştikçe elektrik akımının şiddeti de değişmektedir. Tek bir yöndeki (bileşen) titreşimlere karşı duyarlı olabileceği gibi üç yöndeki hareketlere de duyarlı olan sismometreler mevcuttur.

İnceleme alanında yapılan mikrotremor ölçümlerinde, üç bileşenli, 24 bit 3 kanallı sismometre (GURALP SYSTEM CMG-6TD) kullanılmıştır. Sismometreler ivme, hız ve yer değiştirmeye duyarlı olup bu üç büyüklükten biri seçilerek kayıt alınabilmektedir.

Bu çalışmada hız kaydı göz önüne alınmıştır. Uzun periyot tepkisi 10-120 sn., kısa periyot tepkisi 50 Hz üzerindedir. Frekans aralığı 0,033-50 Hz'dir. Arazide kayıtlar doğrudan

dizüstü bilgisayar bağlantısı ile sayısal olarak alınmıştır. Alınan ölçülere ait fotoğraflar aşağıda sunulmuştur.

Şekil-15 : Arazide Yapılan Mikrotremör(MT-1,MT-2) Ölçümlerinden Görünümler

Ölçümler SEISMOWIN programıyla sayısal olarak, SAF (Sesame Format) halinde minimum 30 dakikalık üç bileşenli kaydedilmiştir. Alınan kayıtların örnekleme frekansı 300 Hz'dir. Mikrotremör ölçümlerinden zaman ortamında elde edilen üç bileşen kayıtları Nakamura yöntemine göre değerlendirilmiş spektral analiz ile frekans ortamına aktarılıp spektral oranları alındığında, zeminin fiziksel özelliklerini yansıtan parametreler (baskın periyod ve büyütme) belirlenmektedir.

VIII.3.2.Mikrotremör Veri işlem ve yorumlama

İnceleme alanında alınan ham veriler GEOPSY paket programı ile değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda pencere boyu 30 saniye olan maksimum 17 ve 20 pencereye bölünerek bu noktada ortalama baskın frekans,ortalama baskın periyot ve ortalama H/V grafiği (düşey bileşen/yatay bileşen) çıkartılmıştır. Ekteki grafiklerde yatay eksen frekans (Hz), düşey eksen ise H/V ve büyütme değerini vermektedir. İnceleme alanında, To ve zemin büyütmesi değerlerinin tespitine yönelik 2 noktada mikrotremör çalışması sonucunda elde edilen H/V – Frekans grafiğinden temel zemine ait pik değerlerine ulaşılmıştır. Ölçülen Baskın periyotlar, güvenilir olmakla birlikte zemin büyütmesi hakkında kesin yorum yapmak doğru değildir. Nakamura tekniği kullanıldığında zemin büyütmesi çok kaba olarak bulunabilmektedir. H/V spektrumları zemin hakim periyotlarında maksimum vermektedir.

Saha çalışmaları ve değerlendirmeler TSE EN 1998-1 Aralık 2005 (Eurocode 8) standartlarına göre yapılmıştır. Aşağıda MT-1, MT-2 ölçülerinin H/V-Frekans grafiği sunulmuş olup, sonuçlar tablo olarak sunulmuştur. Ayrıca detaylı değerlendirme ve ham veriler, kayıtlar eklerde verilmiştir.

Spektral Büyütme	Tehlike Düzeyi
0.0-2.5	A(Düşük)
2.5-4.0	B(Orta)
4.0-6.5	C(Yüksek)

Tablo-11: Spektral Büyütmelere Göre Mikrobölgeleme Ölçütleri (Ansal ve Diğ.-2001)

MT-1 Mikrotremör Çözümlemesi

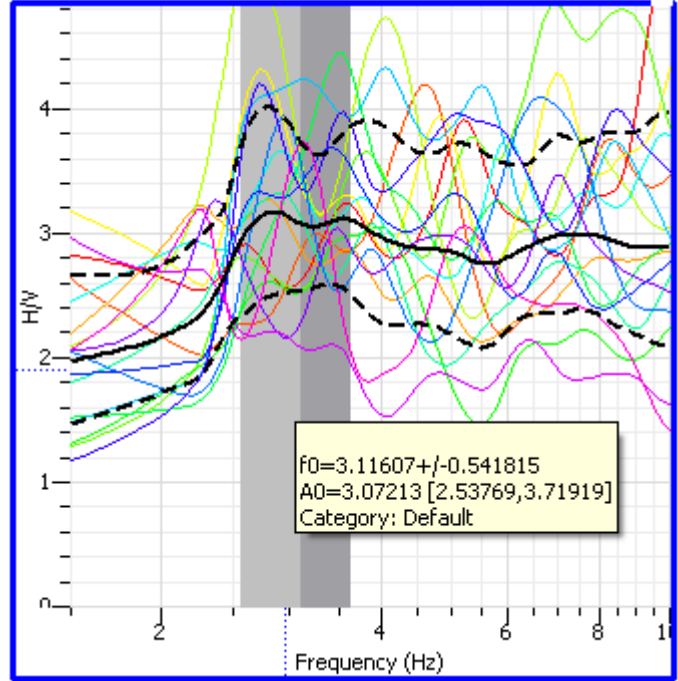
T_0 : Zemin hakim titreşim periyodu

A_0 : Zemin büyütmesi

$T_0=1/f_0$ (Frekans ortamını Zaman Ortamına Çevirme işlemi)

$T_0=1/3,12 \approx 0,32\text{sn}$

$A_0=3,07$ (Birimsiz)- B Orta Tehlike

MT-2 Mikrotremör Çözümlemesi

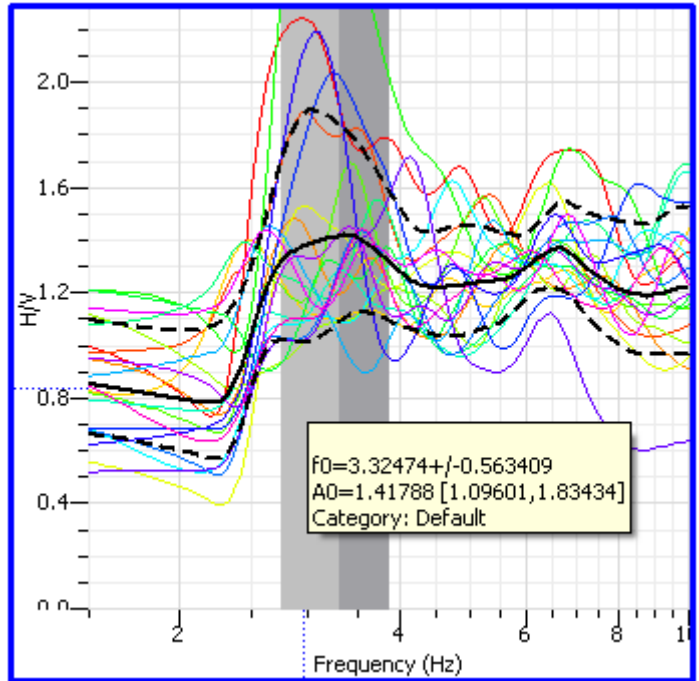
T_0 : Zemin hakim titreşim periyodu

A_0 : Zemin büyütmesi

$T_0=1/f_0$ (Frekans ortamını Zaman Ortamına Çevirme işlemi)

$T_0=1/3,32 \approx 0,30\text{sn}$

$A_0=1,42$ (Birimsiz)- A Düşük Tehlike

Şekil-16: MT-1 ve MT-2 H/V - Frekans Grafiği

Mikrotremör Çalışmaları sonucunda Zemin Hakim Periyodu T_0 değeri **0,30sn- 0.32sn** aralıklarında belirlenmiş olup. Zemin Büyütmesi değerleri ise **$A_0=1,42-3,07$** arasında bulunduğu için **düşük-orta risk** grubuna girmektedir.Elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Nokta adı	Baskın frekans	Baskın periyot	TA	TB	H/V oranı	Kayıt Süresi	Pencere Sayısı
MT-1	3,12	0,32	0,27	0,39	3,07	30	17
MT-2	3,32	0,30	0,26	0,36	1,42	30	20

Tablo 12 : Mikrotremör(MT-1,MT-2) ölçümleri değerlendirilmesi sonucu özet tablosu

IX. ZEMİN ve KAYA TÜRLERİNİN JEOTEKNİK ÖZELLİKLERİ

İnceleme alanında yeralan zemin ve kaya birimlerinin mühendislik jeolojisi özellikleri saha, sondaj, jeofizik ve laboratuvar verileri birlikte yorumlanarak açıklanmıştır.

IX.1.Zemin ve Kaya Türlerinin Sınıflandırılması

İnceleme alanında ortalama 1,00 m kalınlıklarda nebati toprak altında; 6,00 - 9,00 m arasında değişen derinliklere kadar sarımsı kahve - açık kahve, kahve renklerde yanal ve düşey geçişli tamamen ayrıışmış çakıllı kumlu siltli kil (grsaCIM) , az kumlu düşük-orta plastisiteli katı-çok katı siltli kil(saCIM-saCIL),ile düşük plastisiteli killi kumlu silt(saSIL) ve killi siltli çakıllı kumdan(sigrSa) oluşan rezidüel birimler istiflenmiştir. Tamamen ayrıışmış bu birimlerin altında 9,50 - 10,50 m arasında değişen derinliklere kadar açık kahve bej renklerde orta derecede ayrıışmış silttaşı seviyeleri içeren kumtaşı-çakıllı kumtaşı kaya birimleri gözlenmiştir. Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonu olarak tanımlanan bu kaya birimleri altında derinlere doğru gri renkli orta derecede ayrıışmış ince kömür bantları ile silttaşı seviyeleri içeren çok düşük dayanımlı, çatlak ve süreksizlik düzlemleri bulunan kıltaşı kaya birimlerine geçiş yaparak ardalanmalı olarak inceleme alanının jeolojik yapısını oluşturmaktadır. Örtü toprak altından itibaren yer alan rezidüel ve kaya birimleri Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonu olarak tanımlanmıştır.

SaCIM - SaCIL türü yer yer kumlu siltli kil birimlerinde Plastik Limit (PL) değerleri 18,8 – 22,5 arasındadır. Plastisite İndisleri (PI) 3,6 – 19,8 arasında bulunmuş olup Burmister (1951)'e göre önemsiz-düşük - orta plastisiteli olarak sınıflandırılmıştır.

Plastisite İndeksi (%)	Plastisite Derecesi	Tanımlama
0	Plastik Değil	Silt
1-5	Önemsiz Derecede Plastisiteli	Killi Silt
5-10	Düşük Plastisiteli	Silt ve Kil
10-20	Orta Plastisiteli	Kil ve Silt
20-40	Yüksek Plastisiteli	Siltli Kil
>40	Çok Yüksek Plastisiteli	Kil

Tablo 13. Plastisite İndeksi İle Plastisite Derecesi Arasındaki İlişki (Burmister, 1951).

SaCIM – SaCIL türü zeminlerin kıvamlılık indisi (I_c) = $(LL-W_n)/PI$ formülünden hesaplanmıştır. Buna göre sondaj kuyularından alınan numuneler üzerinde yapılan deneyler sonucunda zeminlerin kıvamlılık indisleri I_c = 1,07 - 2,01 aralıklarında bulunmuş olup zeminler IAEG-1981'e göre katı- çok katı olarak sınıflandırılmıştır.

Tanım (IAEG-1981)	Kıvamlılık İndisi (I_c)
Çok Yumuşak	<0,05
Yumuşak	0,05-0,25
Sıkı	0,25-0,75
Katı	0,75-1,00
Çok Katı	>1

Tablo 14. Kıvamlılık İndisine Göre Zeminlerin Sınıflandırılması (IAEG-1981).

İnceleme alanında SaCIM – SaCIL türü zeminlerin Sıkışma İndeksi (C_c) = $0,009(LL-0,1)$ formülünden hesaplanmıştır. Zeminin sıkışma indisi C_c = 0,23 - 0,37 aralığında bulunmuş olup Sovvers-1979'a göre Likit limit aralığı dikkate alınarak zeminlerin sıkışabilirliği düşük-orta olarak değerlendirilmiştir.

Tanım (Sovvers-1979)	Sıkışma İndisi (C_c)	Likit Limit (LL %)
Düşük Sıkışabilirlik	0 - 0,19	0 - 30
Orta Sıkışabilirlik	0,20 - 0,39	31 - 50
Yüksek Sıkışabilirlik	> 0,40	> 51

Tablo 15. Zeminlerin Sıkışabilirliği (Sovvers-1979).

Şişme derecesi ve şişme yüzdeleri ile ilgili sınıflama Holtz ve Gibbs (1956) ile Chen (1975)'e göre yapılmıştır. Holtz ve Gibbs (1956)'e göre indeks özellikleri dikkate alınarak şişme yüzdesi < % 10 ile % 10 - 20 aralıklarında; arazi ve laboratuvar verileri dikkate alınarak Chen (1975)'e göre < % 1 ve % 1 - 5 arasındadır. Her iki araştırmacının sınıflamasına göre şişme derecesi düşük - ortadır.

İndeks Özellikleri			Şişme Yüzdesi	Şişme Derecesi
Kolloid % > 0.001mm	Plastisite İndisi	Büzülme (Rötre) Limiti		
> 28	> 35	< 11	➤ 30	Çok yüksek
20 - 31	25 - 41	7 - 12	20 - 30	Yüksek
13 - 23	13 - 28	10 - 16	10 - 20	Orta
< 15	< 10	> 15	< 10	Düşük

Tablo 16. İndeks Özelliklerine Göre Zeminlerin Şişme Yüzdesi ve Derecesi (Holtz ve Gibbs, 1956).

Laboratuvar ve arazi verileri			Şişme Yüzdesi	Şişme basıncı (kN/ m ²)	Şişme Derecesi
200 no.lu Elekten geçen%	Likit Limit %	SPT darbe sayısı			
>95	>60	>30	>10	>1000	Çok Yüksek
60-95	40-60	20-30	5-10	250-1000	Yüksek
30-60	30-40	10-20	1-5	150-250	Orta
<30	<30	<30	<1	<150	Düşük

Tablo 17. Şişen Killerde Muhtemel Hacim Değişiklikleri (Chen, 1975).

Kaya Ortamları;

SK-1 ve SK-3 kuyularında yüzeyden itibaren 9m ve SK-2 kuyusunda ise 6m derinliklerden itibaren gözlenen Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonunu oluşturan kahve-açık kahve yeşilimsi renklerdeki kumtaşı-çakıllı kumtaşı, silttaşı geçişli kumtaşı birimleri 9,5m-10,5m arasında değişen derinliklere kadar devam etmektedir. Çok düşük (11,434 kg/cm²) çok zayıf-zayıf-orta kaya kaliteli (%15-65) orta-çok ayrıışmış (W3-W4) özelliktedir. Kumtaşı, çakıllı kumtaşı-silttaşı geçişli kumtaşı birimleri altında düşey geçişli olarak gri renkli az orta ayrıışmış (W2-W3) ,çok düşük dayanımlı (13,513 kg/cm²-15,073 kg/cm²) orta iyi kaya kaliteli (%52-80) silttaşı bant veya mercekleri içeren kilaşı kaya birimleri Deere ve Miller (1966)'e göre çok düşük dayanımlı kayalar olarak sınıflandırılmıştır.

Sını f	Dayanım	Tek Eksenli Sıkışma Dayanımı (kg/cm ²)
A	Çok	> 2200
B	Yüksek	1100 - 2200
C	Orta	550 - 1100
D	Düşük	275 - 550
E	Çok	< 275

Tablo 18 : Tek Eksenli Basınç Dayanımına Göre Kayaçların Sınıflandırılması (Deere-Miller, 1966)

Tanım	Tanımlama Ölçütü	Bozunmanın Derecesi
Bozunmamış (Taze)	Kayanın bozunduğuna ilişkin gözle ayırt edilebilir bir belirti olmamakla birlikte, ana süreksizlik yüzeylerinde önemsiz bir renk değişimi gözlenebilir.	W1
Az Bozunmuş	Kaya malzemesinde ve süreksizlik yüzeylerinde renk değişimi gözlenir, bozunma nedeni ile tüm kayacın rengi değişmiş ve kaya taze halinden daha zayıf olabilir.	W2
Orta Derecede Bozunmuş	Kayanın yarısından az bir kısmı toprak zemine dönüşerek ayrıışmış ve/veya parçalanmıştır. Kaya; taze, ya da renk değişimine uğramış olup, sürekli bir kütle veya çekirdek taşı halindedir.	W3
Tamamen Bozunmuş	Kayanın tümü toprak zemine dönüşerek ayrıışmış ve/veya parçalanmıştır. Ancak orijinal kaya kütlelerinin yapısı halen korunmaktadır.	W4
Artık Zemin	Kayanın tümü toprak zemine dönüşmüştür. Kaya kalitesinin yapısı ve dokusu kaybolmuştur. Hacim olarak büyük bir değişiklik olmakla birlikte, zemin taşınmamıştır.	W5

Tablo 19 : Kaya Kütlelerinin Bozunma Derecesiyle İlgili Sınıflaması (ISRM, 1981)
(R.Ulusay, H.Sönmez - Kaya Kütlelerinin Mühendislik Özellikleri)

SK-1, SK-2, SK-3 kuyularında kesilen kaya birimlerinde toplam karot verimleri (TKV) % 55 - 94 arasında, Kaya Kaliteleri (RQD) % 15 - 80 arasında hesaplanmıştır. Kaya kalitesi (RQD) değerlerine göre kaya kalitesi çok zayıf – zayıf – orta- iyi olarak tanımlanmıştır. Aşağıdaki tabloda verilen kaya kalitesi sınıflama tablosu referans olarak alınmıştır.

Kaya Kalitesi RQD (%)	Kaya Tanımı
100 - 90	Çok İyi kaliteli
90 - 75	İyi kaliteli
75 - 50	Orta kaliteli
50 - 25	Zayıf kaliteli
25 >	Çok Zayıf kaliteli

Tablo 20 : Kayaçların Kaya Kalitesine Göre (RQD) Sınıflama Tablosu (Deere, 1968)

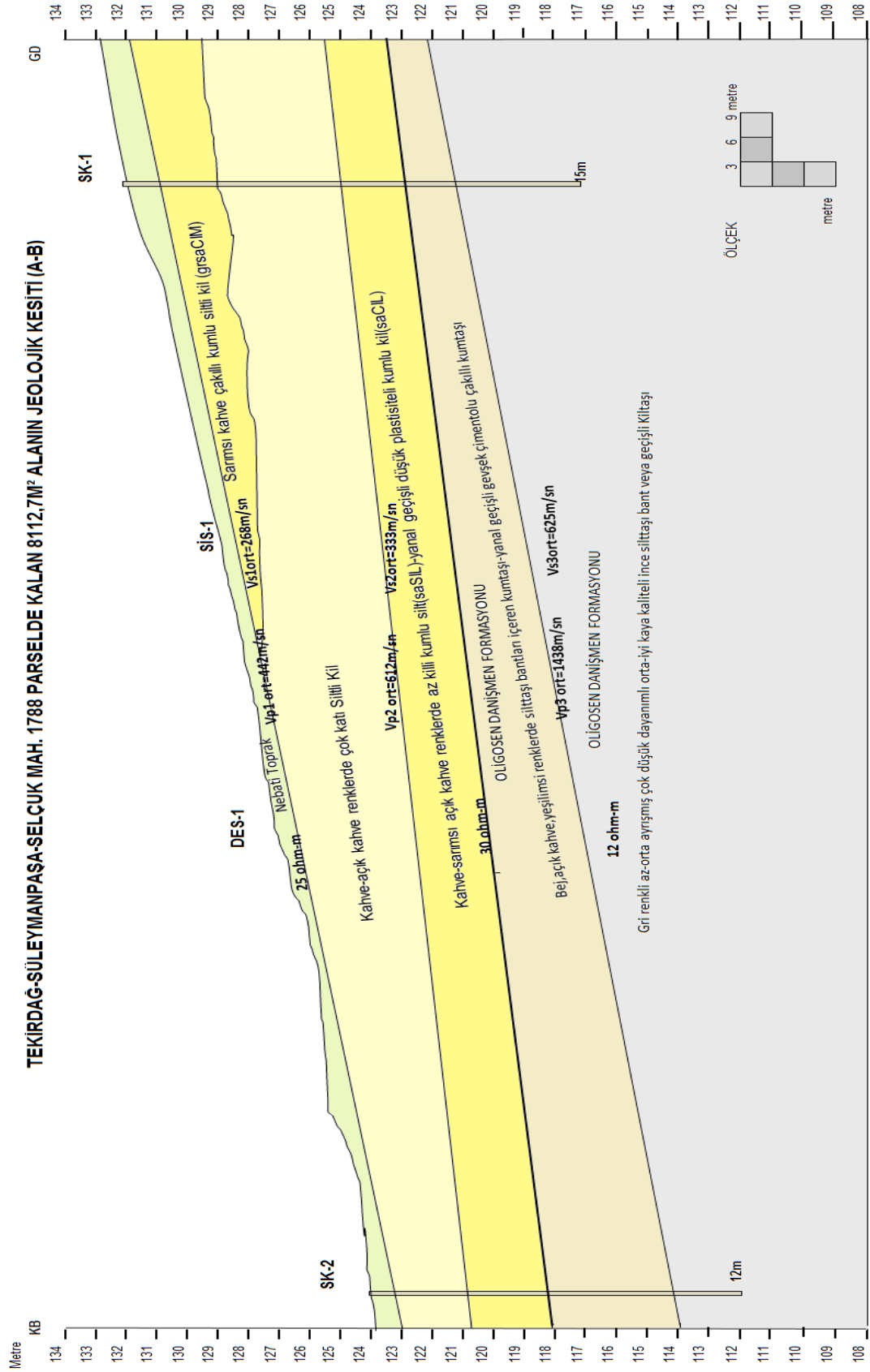
İnceleme alanında yapılan sondajlardan alınan karotlarda çatlak sıklığına göre kaya birimleri kırıklı ve çok çatlaklı-kırıklı özellikler sunmaktadır. Aşağıdaki tabloda süreksizlik sıklığına göre kayaç tanımlama kriterleri verilmiştir.

Ortalama Süreksizlik Sıklığı (m ⁻¹)	Kayaç Tanımı
<1	Masif
1-3	Az çatlaklı-kırıklı
3-10	Kırıklı
10-50	Çok Çatlaklı Kırıklı
>50	Parçalanmış

Tablo 21: Kayaçlarda Çatlak sıklığına göre kayaç tanımlaması

IX.2.Mühendislik Zonları ve Zemin Profilleri

İnceleme alanında yapılan temel sondajları ile arazi çalışmalarından faydalanılarak çizilen zemin profili eklerde ölçekli, aşağıda ise temsili olarak sunulmuştur. İnceleme alanında III mühendislik zonu ayrımlanmıştır. 1. Zon; 0m-1m ile sismik hızlara göre maksimum 1,9m derinliğe kadar olan nebati toprak ile altındaki az çakıllı kumlu kil birimlerinden oluşmaktadır.Bu zonun kayma dalgası hızları Vs1=254m/sn-268m/sn arasındadır. Bu zonun altında 6m-9,2m arasında değişken derinliklere kadar bulunan sarımsı kahve - açık kahve, kahve renklerde yanıl ve düşey geçişli tamamen ayrılmış çakıllı kumlu siltli kil (grsaCIM) , az kumlu düşük-orta plastisiteli katı-çok katı siltli kil(saCIM-saCIL),ile düşük plastisiteli killi kumlu silt(saSIL) ve killi siltli çakıllı kumdan(sigrSa) oluşan rezidüel birimler II. Ortam olarak ayrımlanmıştır. Bu ortamın kayma dalgası hızları Vs2=324m/sn-333m/sn aralıklarında ölçülmüştür. Tamamen ayrılmış rezidüel birimlerin altında bulunan kahve,bej kahve renkli çakıllı kumtaşı-kumtaşı ve derinlere doğru altında düşey yanıl geçişli kömür ve ince silttaşı seviyeleri içeren çok düşük dayanımlı çatlak ve süreksizlikleri bulunan orta ayrılmış kilttaşı birimleri III.Mühendislik zonu olarak ayrımlanmıştır.

Şekil 16. İnceleme Alanı Jeolojik Kesiti(A-B)

IX.3.Zemin Dinamik –Elastik Parametreleri

İnceleme alanında yapılan sismik kırılma etütleri neticesinde elde edilen Vs30 –Vp dalga hızlarından türetilen zemin dinamik elastik parametreleri formülleri ve açıklamalarıyla birlikte verilmiştir.

ZEMİN DİNAMİK PARAMETRELERİ	SİS-1 SERİMİ			
	I.ORTAM	II.ORTAM	III.ORTAM	IV.ORTAM
P Dalgası Hızı	442 m/sn	612 m/sn	1438 m/sn	-
S Dalgası Hızı	268 m/sn	333 m/sn	625 m/sn	947 m/sn
Tabaka Derinliği	Ort=1,9m	Ort=8,5m	Ort=17,1m	?
Poisson Oranı	0,209	0,290	0,384	-
Shear (Kayma) Modülü	1021 kg/cm ²	1710 kg/cm ²	7457 kg/cm ²	-
Elastisite – Young Modülü	2469 kg/cm ²	4410 kg/cm ²	20634 kg/cm ²	-
Dinamik Yoğunluk	1,42 g/cm ³	1,54 g/cm ³	1,91 g/cm ³	-
Bulk Modülü	1416 kg/cm ²	3495 kg/cm ²	29532 kg/cm ²	-
Vp / Vs	1,6	1,8	2,3	-
Vs30 (30m ort .kayma dalg Hızı)	553 m/sn			
Zemin Hakim Periyodu(To)	0,30sn			
Zemin Büyütmesi A _b	1,54			

ZEMİN DİNAMİK PARAMETRELERİ	SİS-2 SERİMİ			
	I.ORTAM	II.ORTAM	III.ORTAM	IV.ORTAM
P Dalgası Hızı	326 m/sn	593 m/sn	1432 m/sn	-
S Dalgası Hızı	254 m/sn	324 m/sn	667 m/sn	962 m/sn
Tabaka Derinliği	Ort=1,5m	Ort=9,2m	Ort=18,5m	?
Poisson Oranı	0,272	0,287	0,361	-
Shear (Kayma) Modülü	850 kg/cm ²	1606 kg/cm ²	8484 kg/cm ²	-
Elastisite – Young Modülü	1237 kg/cm ²	4134 kg/cm ²	23101 kg/cm ²	-
Dinamik Yoğunluk	1,32 g/cm ³	1,53 g/cm ³	1,91 g/cm ³	-
Bulk Modülü	906 kg/cm ²	3238 kg/cm ²	27793 kg/cm ²	-
Vp / Vs	1,3	1,8	2,1	-
Vs30 (30m ort .kayma dalg Hızı)	540 m/sn			
Zemin Hakim Periyodu(To)	0,31sn			
Zemin Büyütmesi A _b	1,56			

Tablo 18 : Zemin Dinamik Elastik Parametreleri

Boyuna Dalga Hızları (Vp) :

Boyuna dalga hızları, malzemenin sıkışma ve genişlemeye karşı gösterdiği dirence göre değişik değerler alırlar. P dalgaları ilk gelen primer dalgalar olup sıkışma ve genişleme şeklinde hareket eder. Dolgu+ kumlu siltli kilden oluşan 1. Rezidüel zemin ortamın boyuna ortalama sıkışma dalgası hızı V_{p1} ort= 326m/sn-442m/sn, altında bulunan 2. Rezidüel ortamın boyuna sıkışma dalgası hızları V_{p2} ort= 593m/sn-612m/sn arasında ve bu rezidüel ortamların altında bulunan az orta çok ayrışmış çakıllı kumtaşı kıltaşı-silttaşı geçişlerinden oluşan 3. Ortamların boyuna ortalama sıkışma dalgası hızı V_{p3} ort=1432m/sn-1438m/sn aralıklarında ölçülmüştür. Boyuna dalga (Vp) hızına göre 1. ve 2. Zemin ortamlar ile 3. kaya ortamları için birimlerin sökülebilirlikleri ile kazılabilirlikleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Boyuna Dalga Hızı (Vp) (m/s)	Sökülebilirlik
300 – 600	Çok kolay
600 – 900	Kolay
900 – 1500	Orta
1500 – 2100	Zor
2100 – 2400	Çok zor
2400 – 2700	Son derece zor

Tablo 19. Boyuna Dalga Hızı İle Zemin ve Kayaçların Sökülebilirliği (Bilgin, 1989).

Arazide alınan boyuna dalga (Vp) hızlarına göre 1. Ve 2. tabakalar çok kolay-kolay ve rahatça-kolay kazınabilir, 3. Tabakalar ise orta sökülebilir ve orta-zor kazınabilir özelliğe sahiptir.

Boyuna Dalga Hızı (Vp) (m/sn.)	Kazınabilirlik Sınıfı
<458	Rahatça Kazınabilir
458≤Vp<1220	Kolay Kazınabilir
1220≤Vp<1525	Orta – Zor Kazınabilir
1525≤Vp<1830	Zor Kazınabilir
1830≤Vp<2135	Çok Zor Kazınabilir
2135≤Vp	Patlayıcıyla Kazınabilir

Tablo 20 . Kazınabilirlik Sınıflaması (Church, 1981).

Kayma Dalgası hızları (Vs) :

Bu dalgalara; enine, ikincil (sekonder) veya makaslama (shear) dalgaları da denir. Tanecik hareketi dalgaının hareket yönüne dik olan doğrultuda ve birbirine paraleldir. S dalgasının hareketi düşey (Sv) ve yatay (Sh) bileşen olarak ikiye ayrılabilir. S dalgaları, P dalgasından sonra kaydedilir. Kayma dalgası hızları, malzemenin şekil değiştirmesine ve burulmaya karşı gösterdiği dirence göre değişik değerler alırlar. Arazide sismik yüzey dalgası analizi ile elde edilen kayma dalgası (Vs) hız değerleri aşağıda verilmiştir.

Sismik kırılma Yüzey dalgası analizlerinden V_{s30} hızı ortalamaları P dalgasından elde edilen tabaka kalınlık ve derinlikleri dikkate alınarak 3 tabakalı ve S dalgası özelliklerine göre 4 tabakalı ortam olarak ayrılmıştır. Yapay dolgu+ kumlu siltli kilden oluşan 1. ortam için kayma dalgası hızı ortalama V_{s1} ort=254 m/sn-268 m/sn arasında altında 2. Rezidüel kumlu siltli kil-killi kum geçişli birimlerden oluşan 2. Ortamda ise V_{s2} ort= 324m/sn-333m/sn aralıklarında hesaplanmıştır. Rezidüel ortamların altında bulunan çakıllı kumtaşı-kıltaşı-silttaşı ardalımalı ayrışmış kaya birimlerinden oluşan 3.ortam için ortalama kayma dalgası

hızları $V_{32\text{ort}}=625\text{m/sn}-667\text{m/sn}$ arasında bulunmuştur. Yaklaşık 17,1m-18,5m derinliklerden itibaren başlayan kıltaşı-silttaşı ardalanmalı derinlerin jeolojisini oluşturan sağlam kaya ortamlarının MASW çalışmasından kayma dalgası hızları $V_{s4\text{ ort}}=947\text{m/sn}-962\text{m/sn}$ aralıklarında hesaplanmıştır.

Tabaka Kalınlık ve Derinlikleri (h)

En üst tabaka kalınlığı, düz ve ters atışlardan üretilen boyuna dalgası hızlarını kullanarak, atış noktalarının altını tanımlayacak biçimde iki tabakalı ortam için dalga yayılım geometrisinden elde edilen aşağıdaki formüller kullanılarak hesaplanmıştır.

$$h_1 = T_i / 2 * (V_{p1} * V_{p2}) / \sqrt{(V_{p2}^2 - V_{p1}^2)} \text{ veya } X_c / 2 * \sqrt{(V_2 - V_1) / (V_2 + V_1)}$$

$$h_2 = T_{i2} / 2 * V_{p3} - h_1 * (\sqrt{(V_{p3} / V_{p1})^2 - 1}) / (\sqrt{(V_{p3} / V_{p2})^2 - 1}) \text{ (K. Ergin, 1985 - Uyg. Jfz.)}$$

Aşağıdaki tabloda P dalgası kırılma izlerinden elde edilen tabaka derinlikleri verilmiş olup ayrıca eklerdeki sismik kesitler üzerinde gösterilmiştir.

Sismik Serim No	H _{1ort} METRE	H _{2 ort} METRE	H _{3 ort} METRE	H _{4 ort} METRE
SİS-1 (MASW-1)	1,9	8,5	17,1	-
SİS-2 (MASW-2)	1,5	9,2	18,5	-

Tablo 21: P Dalgası Hızları İlk varışlarından Elde Edilen Tabaka Kalınlık ve Derinlikleri

Poisson Oranı (σ):

$$(\sigma) = 0,5 * \left[\frac{(V_p / V_s)^2 - 2}{(V_p / V_s)^2 - 1} \right] \text{ (Türker, 1988) Enine kısılmanın, boyuna uzamaya oranı}$$

olarak bilinmektedir. Zemin ve kayaçların suya doygunluk derecesi için önemli olan poisson oranı kuru, sıkı zeminlerde düşük, suya doygun, gevşek, yumuşak zeminlerde yüksek değerler almaktadır. Zeminin gözenekliliğini ve bu gözeneklerin su ile dolu olup olmadığını, kırıklılığını ve anizotropisini kontrol eder. Poisson oranı; 0 - 0,25 arasında ise gözeneksiz, 0,25 - 0,35 arasında ise orta derecede gözenekli, 0,35 - 0,50 arasında ise zeminin gözenekli olduğunu göstermektedir. Kayaçlarda sertlik değeri, mukavemet arttıkça düşmektedir. Bu oran hiç bir zaman 0,5'i geçmez ve birimsizdir.

Etüt alanında 1.ve2. tamamen ayrıışmış rezidüel ortamlarda poisson oranının 0,209-0,290 arasında bulunması bu ortamların gözeneksiz-orta gözenekli, 3. kaya ortamlarında ise 0,36-0,384 bulunması bu ortamların da gözenekli olduğunu ifade etmektedir.

Poisson Oranı (σ)	Sıklık	V _p /V _s
0,50	Cıvık - sıkı	∞
0,40 - 0,49	Çok gevşek	∞ - 2,49
0,30 - 0,39	Gevşek	2,49 - 1,71
0,20 - 0,29	Sıkı - Katı	1,87 - 1,71
0,10 - 0,19	Katı	1,71 - 1,50
0 - 0,09	Sağlam Kaya	1,50 - 1,41

Tablo 22: Poisson Sınıflaması ve Hız Oranı Karşılaştırması (Ercan, 2001)

Shear (Kayma) Modülü (G) :

Makaslayan (kesen) basınç altında gerilme / yamulma oranıdır.

$$G = (d * V_s^2) / 100 \text{ kg/cm}^2 \text{ (Kramer, 1996) formülünden hesaplanmaktadır.}$$

Yukarıdaki formülünden hesaplanan shear (kayma) modülü; kesme gerilmesinin, kesme yamulmasına oranıdır. Zeminde oluşan makaslama gerilmeleri, zeminin makaslama direncine ulaştığı zaman zemin kitlesinde kırılma meydana gelir. Zemindeki kırılma kayma deformasyonu biçiminde olur. Bir deprem için zeminin olası deformasyonunun en belirgin göstergesidir. Dinamik kayma modülü; enine dalga hızından hesaplanır, deprem hasarının bir ölçüsüdür. Sıvılarda S dalgası yayılamaz. Zemin ıslandıkça, su muhtevası arttıkça, kayma modülünün değeri düşer. Kayma modülü; 400 kg/cm² den küçük ise çok zayıf, 400 - 1500 kg/cm² arasında ise zayıf, 1500 - 3000 kg/cm² arasında ise orta sağlam, 3000 - 10 000 kg/cm² arasında ise sağlam, 10.000 kg/cm² den büyük ise çok sağlam olduğunu göstermektedir.

Etüt alanında rezidüel 1. ortamlarda 850-1021 kg/cm² arasında bulunması bu ortamların çok zayıf, 2. rezidüel ortamlarda 1606-1710 kg/cm² bulunması ise bu ortamların orta sağlam olduğunu ve 3. Ortamdaki ayrılmış kaya birimlerinde 7457-8484 kg/cm² bulunması bu ortamın sağlam olduğunu ifade etmektedir.

(G) Kayma Modülü (kg/cm²)	Dayanım
< 400	Çok zayıf
400 - 1500	Zayıf
1500 - 3000	Orta
3000 - 10000	Sağlam
> 10000	Çok sağlam

Tablo-23: Kayma Modülü Değerlerine Göre Zemin ya da Kayaçların Dayanımı (Keçeli,

Young (Elastisite) Modülü (E) :

Eksenel basınç altında gerilme / yamulma oranı

$E = (2 * G) * (1 + \sigma) \text{ kg/cm}^2 \text{ (Bowles, 1988)}$ Elastisite (young) modülü; düşey eksenel gerilmenin, düşey eksenel yamulmaya oranı olarak tarif edilmektedir. Zeminin sağlamlığını, sertliğini başka bir deyişle katılığını yansıtır. Eğer ortamın young modülü büyükse; gerilme altındaki zemin veya kayacın biçim değişikliği küçük olmaktadır.

Elastisite modülünün aldığı değerlere göre zeminlerin sağlamlık durumu (Keçeli, 1990); $E < 1.000 \text{ kg/cm}^2$ çok zayıf, $1.000 - 5.000 \text{ kg/cm}^2$ arası zayıf, $5.000 - 10.000 \text{ kg/cm}^2$ arası orta sağlam (bozmuş), $10.000 - 30.000 \text{ kg/cm}^2$ arası sağlam ve 30.000 kg/cm^2 'den büyükse çok sağlam olduğunu gösterir.

1.rezidüel ortamda young modülünün $1237-2469 \text{ kg/cm}^2$ arasında bulunmuş olması bu ortamın zayıf olduğunu, 2. Rezidüel ortamda $4134-4410 \text{ kg/cm}^2$ arasında bulunması bu ortamında zayıf olduğunu , ayrılmış kaya birimlerinden oluşan 3. Ortamlarda ise $20634-23101 \text{ kg/cm}^2$ bulunması 3. ortamların sağlam oluştuğunu ifade etmektedir.

(E) - Elastisite Modülü (kg/cm ²)	Dayanım
< 1.000	Çok Zayıf
1.000 – 5.000	Zayıf
5.000 – 10.000	Orta
10.000 – 30.000	Sağlam
> 30.000	Çok Sağlam

Tablo 24: Elastisite Modülü Değerlerine Göre Kayaç veya Zeminlerin Dayanımı (Keçeli, 1990)**Bulk (Sıkışmazlık) Modülü (K) :**

Saran basınç altında gerilme / yamulma oranı

$K = (E / (3 * (1 - (2 * \sigma))$ kg/cm² (Bowles, 1988) Bir kütlelin kendisini saran basınç altında sıkışmasının bir ölçüsü olan bulk modülü; diğer bir söyleyişle uygulanan basınç altındaki hacim değişiminin ölçüsüdür. Kayaç veya zeminlerin sıkışmazlığını denetler. Tamamen ayrılmış rezidüel 1.ve 2. ortamlarda bulk modülü 906-3495 kg/cm² arasında bulunması bu ortamların az, 3. ortamlarda ise bulk modülünün 27793-29532 kg/cm² arasında hesaplanması bu ortamlarında orta sıkışmazlığa sahip olduğunu ifade etmektedir.

(K) Bulk (sıkışmazlık) Modülü - kg/cm ²	Sıkışma
< 400	Çok Az
400 - 10.000	Az
10.000 - 40.000	Orta
40.000 - 100.000	Yüksek
> 1000.000	Çok Yüksek

Tablo 25 : Bulk Modülü Değerlerine Göre Kayaç veya Zeminlerin Sıkışmazlığı (Keçeli,1990)**Dinamik Yoğunluk (d) :**

Kayaçlar İçin (d) : $1,6 + 0,2 * V_p / 1000$ gr/cm³

Zeminler İçin (d) : $0,31 * V_p^{0,25}$ gr/cm³ (Gardner ve diğ., 1974)

Formüllerinden hesaplanmaktadır. Birimi gr/cm³ olup (d) sembolüyle ifade edilir. Porozitesi yüksek gevşek ortamlarda düşük; sağlam, çatlaksız ve kaya ortamlarında yüksek değerler alır. Bozuşmamış, ayrışmamış kayaçların dinamik yoğunluğu $d = 2,6$ gr/cm³ tür.

İnceleme alanında rezidüel 1. Ve 2. ortamlarda dinamik yoğunluk $d_1 - d_2 = 1,32-1,54$ gr/cm³ arasında ve bu ortamın altındaki 3. Kaya ortamlarda ise $d_3 = 1,91$ gr/cm³ bulunması nedeniyle düşük-orta olarak tanımlanmıştır.

(d) Yoğunluk (gr/cm ³)	Tanımlama
< 1.20	Çok düşük
1.20 – 1.40	Düşük
1.40 – 1.90	Orta
1.90 – 2.20	Yüksek
> 2.20	Çok yüksek

Tablo 26: Zemin Birimlerinin Yoğunluk Sınıflaması (Keçeli,1990)**Vp / Vs hız oranı :**

Bu oran; zeminin sıvılaşabilme potansiyeli ile ilgili olarak bilgi vermektedir. Gevşek, suya doymuş siltli kum - kum ortamları için bu oranın 3'ten büyük çıkması; zeminin depremin büyüklüğü, süresi ve etki alanına bağlı olarak sıvılaşabilme ihtimali bulunabileceğini ifade etmektedir. Vp/Vs hız oranları 1. Ve 2. ortamlarda 1,3-1,8 arasında bulunmuştur. 3. Kaya ortamlarda ise 2,1-2,3 arasında bulunmuş olması bu ortamlarda alterasyon ve kırık çatlak sistemlerinin bulunduğunu ifade etmektedir.

Kayma Dalgası Hızları (Vs₃₀) :

İnceleme alanında yapılan yüzey dalgalarının çok kanallı analizi (Masw) yöntemiyle 30 m. derinlik için ortalama kesme dalgası hızları aşağıdaki formülden hesaplanmıştır.

$$V_{S30} = 30 / \sum (H_i / V_{si})$$

SİS-1 Seriminde Ortalama Vs₃₀ = 553 m/sn.

SİS-2 Seriminde Ortalama Vs₃₀ = 540 m/sn.

Vs₃₀ ORT ≈ 546 m/sn. alınabilir.

İnceleme alanında ölçülen Vs₃₀ hızları dikkate alındığında TSEN-1998-1(Eurocod-8)'e göre **zemin sınıfı B** ve NEHRP hükümlerinde Uniform Building Code'da **zemin sınıfı C** olarak tanımlanmıştır.

Zemin Sınıfı	Tanım	Özellikler
A	Kaya ya da kay a benzeri formasyonlar	Vs ₃₀ > 800
B	Çok sıkı kum, çakıl ya da çok sert killler	360 < Vs₃₀ ≤ 800
C	Sıkı ya da orta sıkı kum, çakıl veya sert kil	180 < Vs ₃₀ ≤ 360
D	Gevşekten orta sıkıya kadar kohezyonsuz zemin ya da yumuşaktan sert kadar kohezyonlu zemin	180 < Vs ₃₀

Tablo 27 : TS EN 1998-1 (Eurocod-8) Yer Sınıflaması

Zemin Sınıfı	Tanım	Özellikler
A	Sert Kaya	$V_{S30} > 1500$
B	Kaya	$760 < V_{S30} \leq 1500$
C	Çok Sıkı / Sert Zemin ya da Yumuşak Kaya	$360 < V_{S30} \leq 760$
D	Sert / Sıkı Zemin	$180 < V_{S30} \leq 360$
E	Zayıf Zemin	$V_{S30} < 180$

Tablo 28 : NEHRP Hükümlerinde ve Uniform Building Code'da V_{S30} 'a Göre Zemin Sınıflaması**Zemin Büyütmesi :**

Zemin büyütmesi; Masw çalışmasından elde edilen V_{S30} kayma dalgası hızları kullanılarak $A = 68 * V_{S(30)}^{-0.6}$ (Midorikawa, 1987) formülünden ve mikrotremör çalışmalarından hesaplanmıştır. Midorikawa, 1987'e göre inceleme alanında zemin büyütme değerleri Sismik V_{S30} hızlarından:

SİS-1 Seriminde Zemin Büyütmesi $A_0 = 68 * 553^{-0.6} = 1,54$

SİS-2 Seriminde Zemin Büyütmesi $A_0 = 68 * 540^{-0.6} = 1,56$

Ortalama Zemin Büyütmesi **$A_0=1,55$** hesaplanır.

Borcherdt ve diğ.(1991) göre 0,4 ila 2,0 sn. periyodundaki ortalama yatay spektral büyütme;

Zayıf Hareket İçin $AHSA = 700 / V_{S30ort} = 700 / 546 = 1,28$

Kuvvetli Hareket İçin $AHSA = 600 / V_{S30ort} = 600 / 546 = 1,10$ hesaplanmış olup; tehlike düzeyi A (Düşük) grubunda (Ansal ve Diğ., 2001) yer alır.

Mikrotremör ölçümleri sonucunda zemin büyütme değerleri ;

MT-1 ölçüsünde Zemin Büyütmesi ve Sınıflaması : $A_0=3,07$ - B Derece Orta Tehlike

MT-2 ölçüsünde Zemin Büyütmesi ve Sınıflaması: $A_0=1,42$ - A Derece Düşük Tehlike

Yapılan sismik MASW ve Mikrotremör çalışmalarından;

zemin büyütmesi $A=1,42-3,07$ arasında ortalama **$A_0 ort=2,24$ Düşük Tehlike düzeyi** olarak bulunmuştur.

Spektral Büyütme	Tehlike Düzeyi
0.0 - 2.5	A (Düşük)
2.5 - 4.0	B (Orta)
4.0 - 6.5	C (Yüksek)

Tablo 29: Spektral Büyütmelere Göre Mikrobölgeleme Ölçütleri (Ansal ve diğ., 2001).**Zemin Hakim Titreşim Periyodu:**

Periyot, doğal yada yapay etkenlerden oluşmuş, frekansı 0,05 - 2 sn. arasında olan yer titreşimleridir (Ercan, 2001). Belli bir mevkide, belli bir periyodun tekrarlanma sayısı maksimum olmaktadır. Maksimum tekrarlı olan periyod, hakim periyod olarak tanımlanmaktadır (Kanai, 1984). Yumuşak zeminlerde deprem hareketinin hakim titreşimi daha büyük yer değiştirme genliğine, bir başka deyişle daha fazla salınıma sahiptir. Sert zeminlerde ise bu durumun tersidir. Zemin hakim titreşim periyodu, dalga boyu (λ), kalınlık

(h) ve kayma dalga hızlarına (Vs) bağlı olarak aşağıdaki formül (Kanai, 1984) kullanılarak hesaplanmıştır.

$$T_0 = \sum_{i=1}^n (4 h_i / V_{si}) \quad , \quad i = (1.....n) \quad , \quad h_i = (h_1 + h_2 + + h_n) = 50 \text{ m.}$$

$$T_0 = (4 * h_1 / V_{s1}) + (4 * h_2 / V_{s2}) + (4 * (50 - (h_1 + h_2)) / V_{s3}) \dots\dots\dots(\text{Kanai, 1984})$$

formülünden hesaplanmaktadır. Bina öz periyotlarından uzak tutulur. Kayaçlarda aldığı değer, zeminlere nazaran düşüktür. 0 - 1 arasında değerler alıp birimi saniyedir.

Etüt alanında yüzey dalgası analizi çalışmalarından 50m kalınlık mertebesinde;

SİS-1 Seriminde Zemin Hakim Periyodu $T_0 = 0,30 \text{ sn}$

SİS-2 Seriminde Zemin Hakim Periyodu $T_0 = 0,31 \text{ sn}$

Mikrotremör ölçülerinden elde edilen zemin hakim periyotları ise

MT-1 Ölçüsünde : Zemin Hakim Periyodu (T_0) = 0,32 sn

MT-2 Ölçüsünde : Zemin Hakim Periyodu (T_0) = 0,31 sn hesaplanmıştır.

Sismik Masw-kırılma hızlarından ve türetilen kayma dalgası hızları ile mikrotremör çalışmalarından Ortalama Zemin Hakim Periyodu $T_{0 \text{ ort}} = 0,31 \text{ sn.}$ olarak dikkate alınabilir.

Yapı Periyotları Amplifikasyon Aralığı :

N katlı bir bina için bina hakim periyodu $T = N / 10$ bağıntısından hesaplanırsa bina yüksekliği veya kat adedi arttıkça bina hakim periyodu artmaktadır. Arıoğlu ve Diğ., (2000) Kat sayısı - hakim periyot ilişkisini $N \leq 6$ için $\pm 0.05 N$ ve $N > 6$ için $T = N / 10$ bağıntılarıyla tanımlamışlardır. Örneğin; zemin hakim periyodu 1 sn. olan bölgede, en büyük risk altındaki yapılar % 20'lik sapmayla 0.8 - 1.2 sn. hakim periyoda veya kaba bir hesapla ($T = N / 10$) 8 - 10 kata sahip yapılardır. Bunun tam tersini de sığ zemin tabakaları üzerinde yer alan düşük katlı binalar için söylemek mümkündür. Çünkü bu durumda hem zemin hem de üzerindeki yapı küçük titreşim periyotlarına sahip olacak ve bunun sonucunda deprem sırasında rezonans etkisi oluşabilecektir. Yapılması gereken mümkün olduğunca rezonans olayından kaçmaktır. Binaların hakim periyotları yukarıdaki basit bağıntıda verilen kat ve yüksekliklere bağlı değildir. Aynı zamanda bina türüne (betonarme, kerpiç vs.), kullanılan malzemelerin özelliklerine ve yapının boyutlarına göre birçok özelliklere bağlı olarak değişebilmektedir.

N(Kat Sayısı)	T (sn)
1	0.35
2	0.40
3	0.45
4	0.50
5	0.55
6	0.60
7	0.70
8	0.80
9	0.90
10	1.00

Tablo 30: N Katlı Bir Bina İçin Tahmini Bina Hakim Periyodu

İnceleme alanında yapı - periyot değerlerinin zemin hakim periyodu değerinin 0,67 si ile 1,5 katı arasında bulunmamasına özellikle dikkat edilmesi gerekmektedir. Ortalama zemin hakim periyot değeri 0,67 ve 1,50 değeri ile çarpıldığında yapı periyotlarının yer almaması gereken amplifikasyon bölgesi inceleme alanında ortalama $T_{01} = 0,20 \text{ sn.} - T_{02} = 0,47 \text{ sn.}$ aralığında belirlenmiştir.

Zeminin Sınıflaması :

İnceleme alanını oluşturan birimlerin yeni 18.03.2018 bina deprem yönetmeliğine göre 30m kalınlıktaki SPT N₆₀, Kayma dalgası hızı V_{s30}, kohezyon değerlerine göre **Zemin Sınıfı ZC** olarak belirlenmiştir. Aşağıda zemin sınıflama tablosu verilmiştir.

Yerel Zemin Sınıfı	Zemin Cinsi	Üst 30 metrede ortalama		
		(V _s) ₃₀ [m/s]	(N ₆₀) ₃₀ [darbe /30 cm]	(c _u) ₃₀ [kPa]
ZA	Sağlam, sert kayalar	> 1500	–	–
ZB	Az ayrılmış, orta sağlam kayalar	760 – 1500	–	–
ZC	Çok sıkı kum, çakıl ve sert kil tabakaları veya ayrılmış, çok çatlaklı zayıf kayalar	360 – 760	> 50	> 250
ZD	Orta sıkı – sıkı kum, çakıl veya çok katı kil tabakaları	180 – 360	15 – 50	70 – 250
ZE	Gevşek kum, çakıl veya yumuşak – katı kil tabakaları veya PI > 20 ve w > % 40 koşullarını sağlayan toplamda 3 metreden daha kalın yumuşak kil tabakası (c _u < 25 kPa) içeren profiller	< 180	< 15	< 70
ZF	Sahaya özel araştırma ve değerlendirme gerektiren zeminler: 1) Deprem etkisi altında çökme ve potansiyel göçme riskine sahip zeminler (sıvılaşabilir zeminler, yüksek derecede hassas killler, göçebilir zayıf çimentolu zeminler vb), 2) Toplam kalınlığı 3 metreden fazla turba ve/veya organik içeriği yüksek killler, 3) Toplam kalınlığı 8 metreden fazla olan yüksek plastisiteli (PI > 50) killler, 4) Çok kalın (> 35 m) yumuşak veya orta katı killler.			

Tablo 31: 18.03.2018 Tarihli Yeni Bina Deprem Yönetmeliğine Göre Zemin Sınıfları

IX.4. Şişme – Oturma ve Taşıma Gücü Analizleri ve Değerlendirme**Şişme Değerlendirmesi:**

Killi zeminlerde meydana gelen şişme davranışına bir çok faktör etki etmektedir. Bu faktörlerden bazıları; Kil mineralojisi, zemin içerisindeki suyun kimyası, plastisite, kilin yapısı, kuru yoğunluk, su içeriği, yeraltı su seviyesi, gerilme koşulları zemin profili ve aktif zon derinliğidir.

En yüksek şişmeye neden olan kil minerali montmorillonit, orta düzeyde şişmeye neden olan kil minerali illit, az miktarda şişmeye neden olan kil minerali ise kaolinitir. Zemin içerisindeki sıvının katyon değerliliği ile konsantrasyonu arttıkça, zeminde meydana gelen şişme azalmaktadır. Kil gözenek sıvısında yıkanan tuzlar da şişme potansiyelini arttırmaktadır.

Doğal su içeriğinin üzerinde plastik davranış özelliği gösteren ve likit limit değeri yüksek olan zeminler daha yüksek şişme ve büzülme potansiyeline sahiptir. Plastisite şişme potansiyelinin bir göstergesi olup şişen killerin genellikle % 40'dan büyük likit limit ve % 15'ten büyük plastisite indeksine sahip olduğu belirtilmektedir (Şekercioğlu, 2002).

Yumak şekilli olan killer dağınık yapıda olan killere nazaran daha fazla, çimentolanmış partiküller ise daha az şişme gösterirler. Sıkıştırılmış yada yoğrulmuş zeminler, dağınık bir yapı oluşturdıklarından daha düşük şişmeye sahiptirler. Zeminin kuru yoğunluğunun yüksek olması, birbirine daha yakın olan tane boşluklarına işaret eder. Bu da taneler arasında daha büyük itme kuvveti anlamına gelir ki bu daha büyük şişme potansiyeli demektir.

Şişen bir zemin altında şişme özelliği göstermeyen zemin yer alıyorsa ya da şişen zemin sığ derinlikteki anakaya üzerinde yer alıyorsa o zaman daha az bir şişme hareketi meydana gelecektir. Şişen zemin problemleri genellikle yüzeyden itibaren ilk bir kaç metrelik

kısımda meydana gelen su içeriğindeki artışın sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak derinde oluşan kabarmaya ilişkin bazı örnekler olsa da bunlar nadir gerçekleşen olaylardır.

İnceleme alanında temel sondaj kuyularından alınan zemin örnekleri üzerinde yapılan laboratuvar deneyleri sonucunda tamamen ayrıışmış rezidüel zeminlerin sınıfları SaCIM – SaCIL-grsaCIM-saSIL ve sigrSa olarak belirlenmiştir. Tüm zeminlerin şişme potansiyeli düşük - orta olup SaCIM - SaCIL türü zeminlerin Plastisite İndisleri Non Plastik ve PI % 3,6 - 19,8 arasında olduğundan Holtz - Gibbs 1956'ya göre şişme yüzdesi < % 10 ve % 10 - 20 aralıklarında olup, şişme derecesi düşük - orta olarak belirlenmiştir. Laboratuvar verilerine göre inceleme alanında şişme sorunu bulunmamaktadır.

Oturma Hesabı:

İnceleme alanında Standart penetrasyon deneyi sonuçlarına göre oturmalar, temel taban seviyesinden itibaren B temel genişliğine eşit derinlikteki N sayılarının aritmetik ortalaması olmak üzere Meyerhof, Terzaghi – Peck'e göre, SPTN sonuçlarına göre oturma hesabı aşağıdaki formüllerden hesaplanmaktadır.

$$\Delta H = (20,8 * (q_{net} / N)) \dots\dots\dots B < 1,2 \text{ m için}$$

$$\Delta H = (31,2 * (q_{net} / N)) * (B / B + 03)^2 \dots\dots\dots B > 1,2 \text{ m için}$$

$$\Delta H = (31,2 * (q_{net} / N)) \dots\dots\dots \text{Radye (Jeneral) temeller için}$$

qnet = Bina yükü olup bina toplam yükünün birim alana tekabül eden miktarı

B: Temel Genişliği

N₆₀: Düzeltilmiş Ortalama SPT darbe Sayısı

ΔH: Oturma miktarı olup, bulunan değer gerçek oturma değerinden fazla olduğundan % 50 oranında küçültülmektedir. (E. Şekercioğlu, JMO YAY. Müh. Jeolojisi 3. Baskı S.186 - 187)

Rezidüel zeminlerde ortalama SPT N₆₀ verilerine göre

Projelendirilecek tarımsal amaçlı depo ve tesis binası temel seviyesinde (1,5 – 3,0 m)

N_{60 ort} = 22,

Qnet ort= 2 kg/cm² (Tahmini yapıdan zemine aktarılacak birim yük)

ΔH = (31,2 * (qnet / N)) = 31,2 x (2/22)=2,83cm hesaplanır.

Konsolidasyon Deney Sonuçlarına Göre Oturma Hesabı

SK-1 kuyusundan 2,5m-3,0m derinliklerden alınan UD-1 örselenmemiş numune üzerinde yapılan konsolidasyon deneyleri sonucunda; şişme yüzdesi % 0,16 bulunmuştur. Terzaghi-Peck (1967) göre konsolidasyon oturması aşağıdaki formülden hesaplanmıştır.

Q_{yük} = Yapı temelleri vasıtasıyla zemine aktarılacak tahmini yük 2,0 kg/cm²

H= 600 cm (temel seviyesi altındaki sıkışabilir zemin tabakası kalınlığı (9m-3m ≈ 6m)

Mv= hacimsel sıkışabilirlik katsayısı (cm²/kg)

Mv= 0,0093 cm² / kg (1,0-2,0 kg/cm² arasındaki ortalama Mv değeri)

Mv= 0,0066 cm² / kg (2,0-4,0 kg/cm² arasındaki ortalama Mv değeri)

ΔH =oturma miktarı (cm)

B: Temel genişliği : 1400cm

Df: Temel derinliği : 300cm

L: temel uzunluğu : 2700cm

Δq = Derinliğe bağlı gerilme artışı

Z = Temel tabanı altındaki sıkışabilir tabaka kalınlığı / 2 = H/2 = 600/2 = 300cm

Δq = (B x L x Q_{yük}) / (B+Z) x (L+Z)....(Budhu, M., 2000)

Δq = (1400 x 2700 x 2,0) / (1400+300) x (2700+300)

$$\Delta q = 1,48 \text{ kg/cm}^2$$

$$\Delta H = M_v \times \Delta q \times H \dots (\text{Terzaghi ve Peck 1967}) \text{ göre}$$

$$\Delta H = 0,0093 \times 1,48 \times 600$$

$$\Delta H = 8,2 \text{ cm}$$

Yukarıda yapılan hesaplarda oturma miktarı olası tamni yapı yükleri ve yapı temel boyutları varsayımlarından yola çıkılarak konsolidasyon deneyinden 8,2cm ve SPT deneylerinden ise 2,83cm tahmin edilmiştir.Yapı temel boyutları ile temellerden zemine aktarılabilecek yüklere göre bulunan oturma miktarları değişkenlik göstereceğinden parsele esas zemin etüt veri ve geoteknik raporda ayrıntılı olarak hesaplanacaktır.

Temel Tipi	ρ (Toplam Oturma) (cm)	δ (Farklı Oturmalar) (cm)
Münferit Temeller		
Killer	7,5	4,5
Kumlar	5,0	3,2
Radye (Jeneral) Temeller		
Killer	12,5	4,5
Kumlar	7,5	3,2

Tablo 32. Münferit ve Radye Temellerde Oturma Miktarları Tablosu.

Aşağıda çalışma alanında zemin ortamları için laboratuvar deneyleri sonucunda belirlenen serbest basınç dayanımı (q_u), Kohezyon (C), içsel sürtünme açısı(Φ) ile doğal birim hacim ağırlık (γ_n) parametreleri kullanılarak şerit temel tipi için, muhtelif derinliklerde taşıma gücü analizleri yapılmıştır.

Tamamen Ayrışmış Zeminler İçin Taşıma Gücü Analizleri;

Temellerin boyutlandırılmasında Temel Alanı: A, Ağırlık: Q ve Zemin Emniyet Gerilmesi q_s olarak kabul edilirse; $A > Q / q_s$ olmalıdır. İnceleme alanında projelendirilmesi düşünülen tarımsal depolama ve üretim amaçlı yapı boyutları yaklaşık 14m. x 27 m. Yapıların temelleri sürekli veya radye temeller olup yapı yüksekliği $h_{max}=18m$.geçmeyecektir. Temel derinliği ise yüzey kotundan 3,0-3,5m arasında seçilecektir.

Etüt alanında projelendirilecek yapı veya yapılar için taşıma gücü - yatak katsayısı analizleri aşağıda yapılmıştır. Terzaghi'ye göre yumuşak ve gevşek kıvamdaki zeminler için kırılma mekanizması farklı olduğundan; yerel göçme ve oturmalarla karşı taşıma gücü hesabı için kayma direnci parametreleri C ve Φ değerleri hesaba katılarak, bu değerlere karşı gelen $N_c - N_q - N_\gamma$ değerleri kullanılmalıdır. Şerit temeller için taşıma gücü K. Terzaghi (1943) tarafından verilen aşağıdaki bağıntıdan hesaplanmıştır.

$$\text{Zemin Taşıma Gücü } (q_a) = (C * N_c) + (\gamma_n * D_f * N_q) + (0,5 * \gamma_n * B * N_\gamma)$$

q_a	: Taşıma Gücü
B	: Temelin Genişliği
C	: Kohezyon
ϕ	: İçsel Sürtünme Açısı
N_c, N_q, N_γ	: Taşıma Gücü Faktörleri
D_f	: Temel Derinliği
γ_n	: Temel Taban Üzerindeki Zeminin Doğal Birim Hacim Ağırlığı

Terzaghi'ye göre gevşek ve yumuşak zeminlerde bölgesel göçmeler meydana gelebileceğinden, taşıma gücü hesabında kohezyonun üçte ikisi ile modifiye taşıma gücü faktörlerinin kullanılması önerilmektedir. Bu durumda;

$C' = 2 / 3 C$, $\tan \Phi' = 2 / 3 \tan \Phi$ kabul edilerek, zeminin kayma direnci açısına (Φ') karşılık gelen modifiye taşıma gücü faktörlerinden (N_c' , N_q' , N_γ') yararlanılır. (Yumuşak - Gevşek Zeminler İçin)

$\Phi = 0$ olması durumunda taşıma gücü (q_a) = (5,70 * (2/3Cu)) + γ_n * D_f (K. Terzaghi, 1943) formülünden hesaplanmıştır.

Yatak Katsayısı (K_v): Yükler altında zeminin birim alanının birim deplasmana karşı olan direncidir. Yatak katsayısı değişik deney sonuçlarına göre değişik araştırmacılar tarafından çeşitli formüllerle ifade edilmiştir. Bu çalışmada Yatak Katsayısı $K_v = 40 * q_a$ (kPa) (J.Bowles, 1988) formülünden hesaplanmıştır. Formülde q_a , kPA cinsinden taşıma gücünü ifade etmektedir.

SK1: 2,5 - 3,0 m derinlikte GrSaCIM türü çakıllı kumlu siltli kil taşıma gücü (q_a):

D_f = 250 cm.

B = 100 cm (Şerit temeller için)

$\gamma_n = 0,001818 \text{ kg/cm}^3$

C = 0,691 kg/cm²

$C' = 0,691 \text{ kg/cm}^2 \times 2/3 = 0,460 \text{ kg/cm}^2$

$\phi = 8^\circ$ $N_c = 7,53$ $N_q = 2,06$ $N_\gamma = 0,27$

$\phi = 8^\circ \times 2/3 \approx 5^\circ$ $N_c' = 6,49$ $N_q' = 1,57$ $N_\gamma' = 0,09$

Zemin Taşıma Gücü $q_a = (C' * N_c') + (\gamma_n * D_f * N_q') + (0,5 * \gamma_n * B * N_\gamma')$

$q_a = (0,460 * 6,49) + (0,001818 * 250 * 1,57) + (0,5 * 0,001818 * 100 * 0,09)$

$q_a = 3,71 \text{ kg/cm}^2$ (363.8 kPa)

Yatak Katsayısı $K_v = 40 * 363.8 = 14552 \text{ kN/m}^3 = 1484 \text{ ton/m}^3$ hesaplanır.

SK2: 2,5 - 3,0 m derinlikte SaCIM türü kumlu siltli kil taşıma gücü (q_a):

D_f = 250 cm.

B = 100 cm (Şerit temeller için)

$\gamma_n = 0,001757 \text{ kg/cm}^3$

C = 0,475 kg/cm²

$C' = 0,475 \text{ kg/cm}^2 \times 2/3 = 0,316 \text{ kg/cm}^2$

$\phi = 7^\circ$ $N_c = 7,16$ $N_q = 1,88$ $N_\gamma = 0,16$

$\phi = 7^\circ \times 2/3 \approx 5^\circ$ $N_c' = 6,49$ $N_q' = 1,57$ $N_\gamma' = 0,09$

Zemin Taşıma Gücü $q_a = (C' * N_c') + (\gamma_n * D_f * N_q') + (0,5 * \gamma_n * B * N_\gamma')$

$q_a = (0,316 * 6,49) + (0,001757 * 250 * 1,57) + (0,5 * 0,001757 * 100 * 0,09)$

$q_a = 2,75 \text{ kg/cm}^2$ (269.6 kPa)

Yatak Katsayısı $K_v = 40 * 269.6 = 10784 \text{ kN/m}^3 = 1100 \text{ ton/m}^3$ hesaplanır.

SK3: 2,5 - 3,0 m derinlikte SaCIM türü kumlu siltli kil taşıma gücü (q_a):

D_f = 250 cm.

B = 100 cm (Şerit temeller için)

$\gamma_n = 0,001796 \text{ kg/cm}^3$

C = 0,722 kg/cm²

$C' = 0,722 \text{ kg/cm}^2 \times 2/3 = 0,481 \text{ kg/cm}^2$

$\phi = 8^\circ$ $N_c = 7,53$ $N_q = 2,06$ $N_\gamma = 0,27$

$\phi = 8^\circ \times 2/3 \approx 5^\circ$ $N_c' = 6,49$ $N_q' = 1,57$ $N_\gamma' = 0,09$

Zemin Taşıma Gücü $q_a = (C' * N_c') + (\gamma_n * D_f * N_q') + (0,5 * \gamma_n * B * N_\gamma')$

$$q_a = (0,481 * 6,49) + (0,001796 * 250 * 1,57) + (0,5 * 0,001796 * 100 * 0,09)$$
$$q_a = 3,83 \text{ kg/cm}^2 \text{ (375.6 kPa)}$$

Yatak Katsayısı $K_v = 40 * 375.6 = 15024 \text{ kN/m}^3 = 1532 \text{ ton/m}^3$ hesaplanır.

SK3: 7,50 - 7,95 m derinlikte sigrSa türü kumlu çakıllı siltli kum için taşıma gücü (q_a):

$D_f = 750 \text{ cm.}$

$B = 100 \text{ cm}$ (Şerit temeller için)

$\gamma_n = 0,001966 \text{ kg/cm}^3$

$C = 0,032 \text{ kg/cm}^2$

$C' = 0,032 \text{ kg/cm}^2 \times 2/3 = 0,021 \text{ kg/cm}^2$

$\phi = 31^\circ$

$N_c = 40,41 \quad N_q = 25,28 \quad N_\gamma = 22,65$

$\phi = 32^\circ \times 2/3 \approx 21^\circ$

$N_c' = 18,92 \quad N_q' = 8,26 \quad N_\gamma' = 4,31$

Zemin Taşıma Gücü $q_a = (C' * N_c') + (\gamma_n * D_f * N_q') + (0,5 * \gamma_n * B * N_\gamma')$

$$q_a = (0,021 * 18,92) + (0,001966 * 750 * 8,26) + (0,5 * 0,001966 * 100 * 4,31)$$

$$q_a = 13,0 \text{ kg/cm}^2 \text{ (1275 kPa)}$$

Yatak Katsayısı $K_v = 40 * 1275 = 51012 \text{ kN/m}^3 = 5200 \text{ ton/m}^3$ hesaplanır

İnceleme alanında 2,5 - 3,0 m derinlikler arasında SaCIM-grsaCIM türü kumlu siltli kil çakıllı kumlu siltli kil zeminlere oturtulacak şerit temelli yapı veya yapılar için Zemin Taşıma Gücü $q_a = 2,75 - 3,83 \text{ kg/cm}^2$ arasında, ortalama $q_a \text{ ort} = 3,43 \text{ kg/cm}^2$, Zemin Yatak Katsayısı $K_v = 1100 - 1532 \text{ ton/m}^3$ aralıklarında ortalama $K_v \text{ ort} = 1372 \text{ ton/m}^3$ hesaplanmıştır.

7,5m-8,0m derinlikler arasındaki çakıllı siltli killi kum zeminlerde ise Zemin Taşıma Gücü $q_a = 13,0 \text{ kg/cm}^2$, Zemin Yatak Katsayısı $K_v = 5200 \text{ ton/m}^3$ hesaplanmıştır. Yapılaşma esnasında yapılacak proje özelliklerine göre hazırlanacak zemin veri ve geoteknik raporda ayrıntılı zemin taşıma gücü ve yatak katsayısı hesaplamaları 2018 T.B.D.Y. göre yapılacaktır.

IX.5. Karstlaşma

İnceleme alanında kireçtaşı vb. eriyebilen kayalar olmaması nedeniyle karstlaşma sorunu bulunmamaktadır.

X. HİDROJEOLÖJİK ÖZELLİKLER

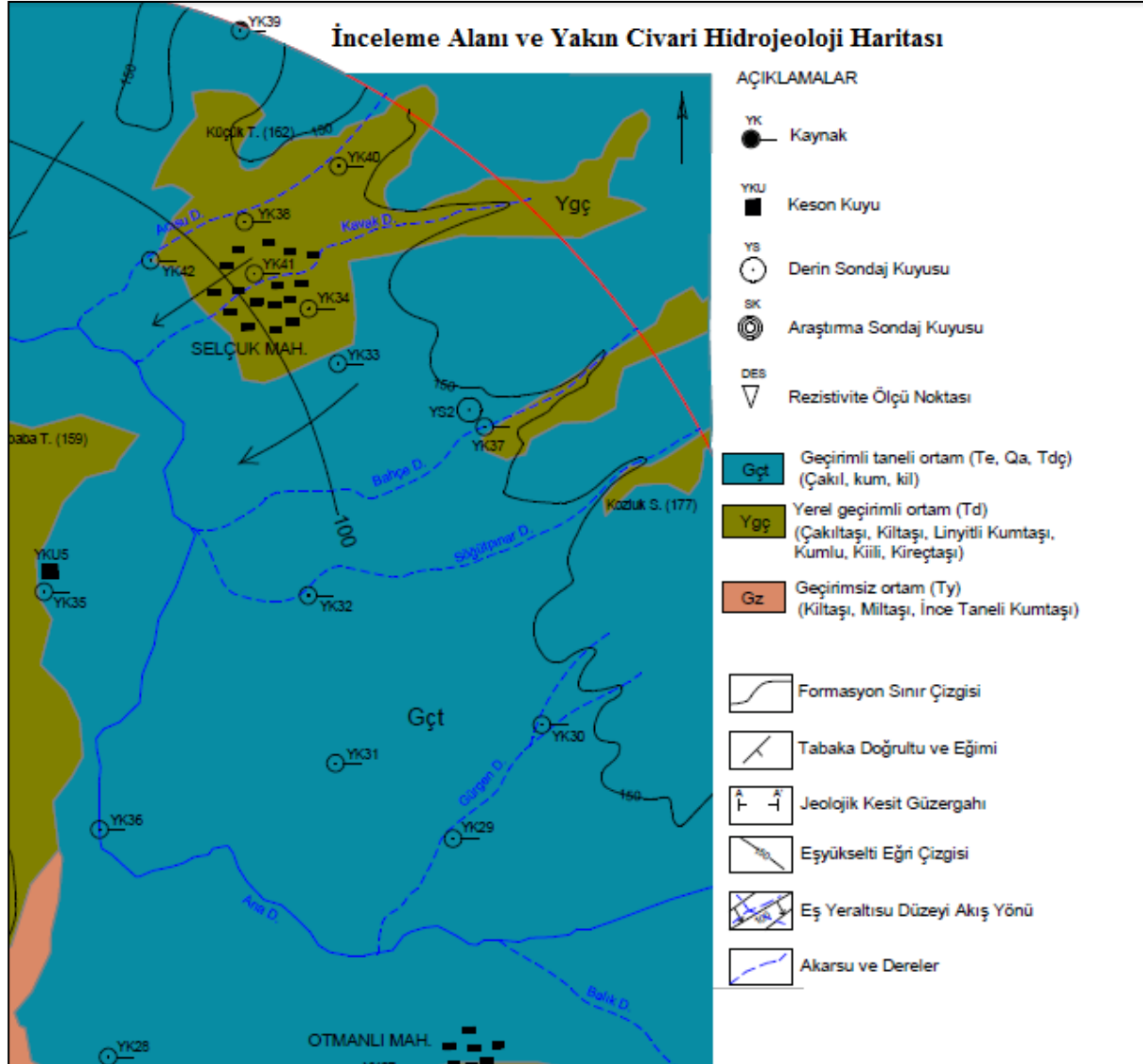
X.1. Yeraltı Suyı Durumu

İnceleme alanında yapılan temel zemin sondaj kuyularında yeraltı su seviyeleri sondajlar tamamlandıktan sonra 15.03.2021 tarihinde ölçülmüştür. Yeraltı su seviyeleri SK-1:10,5m SK-2:4,5m ve SK-3:10m ölçülmüştür.

X. 2. Yüzey Suları

İnceleme alanı içinde herhangi bir yüzeysel su noktası bulunmamaktadır. En yakın akarsu inceleme alanının yaklaşık 6 m kuzey-batısından geçen kışın akar yazın kuru durumda olan yarı kuru dere bulunmaktadır.İnceleme alanını da kapsayan firmamız tarafından önceden yapılmış hidrojeolojik çalışmalara göre ; İnceleme Alanı DSİ. 1-4 Nolu Hayrabolu Havzası'nın zayıf yeraltısuyu rezervine sahip bölgesi içinde yer almaktadır.İnceleme alanının kuzey-batı sınırından geçen ve mevsimsel akış gösteren yarı kuru dereden DSİ görüşüne göre 6m çekme mesafesi bırakılacaktır. Bölgedeki en önemli dere İncik Mahallesi'nin doğusundaki tepelerden başlayan Otmanlı, Selçuk ve Taşomurca Mahalleleri'nden geçen Ana Dere'dir. İnceleme alanı yakın civarında 7 adet kaynak gözlenmiş olup kaynakların kotları +113m ile +138m arasında olup debileri 0,023 lt/sn -0,083 lt/sn arasındadır.İnceleme alanında danışmen formasyonu sarı, kahve, gri renkli orta kalın ve belirgin tabakalanmalı kumtaşı-silttaşı-kiltaşı-

çakıllı kumtaşı ardalanmasından oluşmuştur. Formasyon içinde zengin linyit yatakları mevcut olup birimde tüfler yer yer ara katkılıdır. Formasyonun içerisinde çakıltası ve kumtaşı , siltli kumtaşı, kumlu silttaşı litolojisinin hakim olduğu bölgelerde akifer özelliği iyi olan birimin sert az ayrışmış kiltası veya sert kilin hakim olduğu bölgelerde bu özelliğini kaybettiği gözlenmektedir. Danişmen Formasyonu hidrojeolojik yapısı gereği yarı geçirimli ortam (Ygç) olarak hidrojeolojik haritada gösterilmiştir. Bölgedeki sular kimyasal özelliklerine göre kalsiyum-sodyum bikarbonatlı sulardır. Aşağıda inceleme alanı ve yakın civarını kapsayan hidrojeoloji haritası verilmiştir.

Şekil 17 : İnceleme Alanı ve Yakın Civarı Hidrojeoloji Haritası (Ö: 1/25000 (küçültülmüş))

X. 3. İçme ve Kullanma Suyu

İnceleme alanında İçme ve Kullanma suyu amaçlı açılmış herhangi bir derin su sondaj kuyusu 8112,7 metrekarelik çalışma alanı içinde bulunmamaktadır. Yapılaşma esnasında içme ve kullanma suyu Selçuk Mahallesi su şebekesinden tedarik edilecektir.

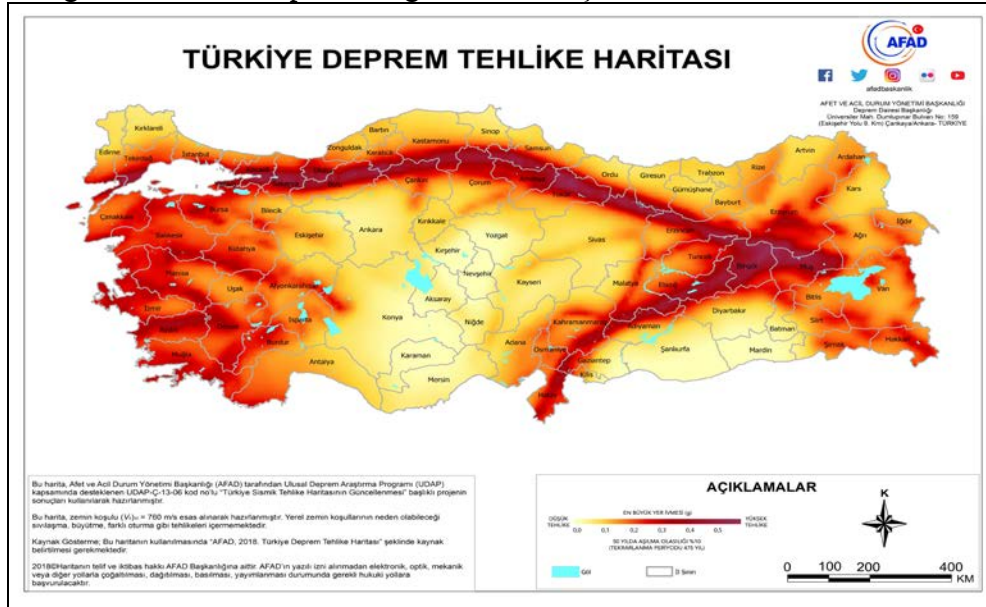
XI. DOĞAL AFET TEHLİKELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

XI.1. Deprem Durumu

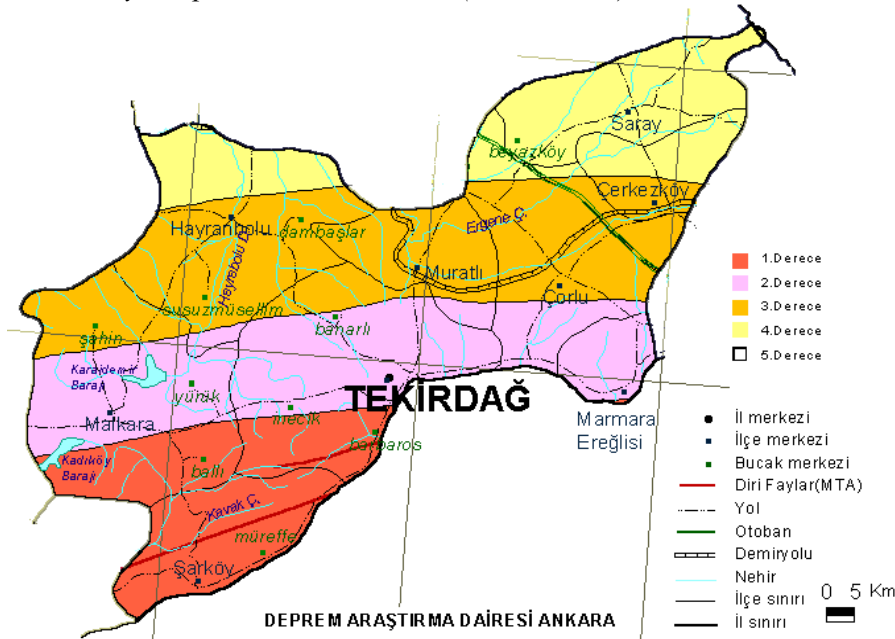
Tekirdağ ve çevresi Paleozoik yaşlı Kaledonien, Hersinien ve Kretase yaşlı Alp Orojenez sistemlerinin izlerini taşır. Kaledonien ve Hersinien fazları doğu - batı yönlü basınç ve güney - kuzey eksen sistemi ile belirgindir. Alp sistemi ise güney - kuzey basınç yöne ve doğu - batı yönlü eksen sistemi ile belirgindir (Ketin, 1983 ve Altınlı, 1968).

Marmara Denizi içerisinde geçen Tekirdağ'a yaklaşık 20 km mesafede olan karada, Gaziköy'den Saros'a doğru uzanan Kuzey Anadolu Fayı ve devamı olan Ganos - Saros Fay zone Tekirdağ ve çevresinde deprem etkinliği ve deprem riskini ortaya koymaktadır. Tekirdağ çevresi dinamik etki bakımından Marmara Denizi'ne paralel batı - doğu yönlü ve aktif Kuzey Anadolu Fay zone ile karada devamı olan Ganos - Saros Fayı'nın etkisi altındadır.

Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi, Selçuk Mahallesi sınırları içerisinde bulunan inceleme alanı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Tekirdağ İli Eski Deprem Bölgeleri Dağılımı Haritası'na göre 2. Derece deprem bölgesi sınırları içerisinde kalmaktadır.

Şekil 18. Türkiye Deprem Tehlike Haritası (AFAD, 2018).

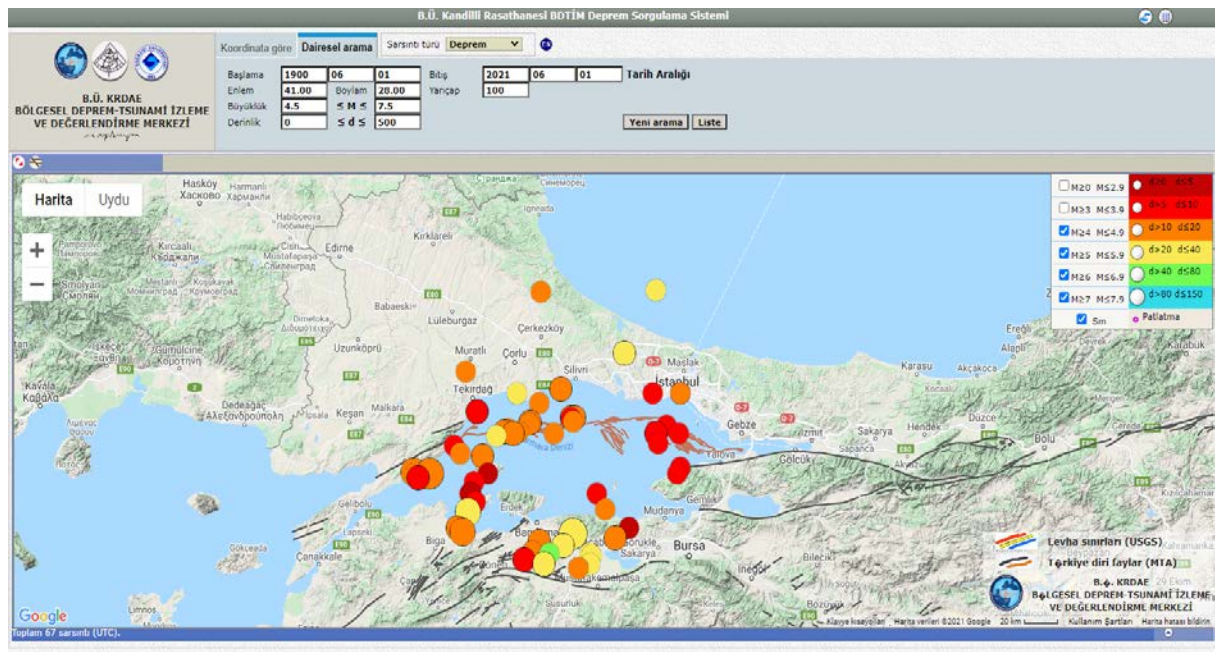
Şekil 19. Tekirdağ İli Önceki Deprem Bölgeleri Haritası.

Marmara Denizinin batı kısmını, Tekirdağ ve yakın civarını etkileyen aletsel dönemde 1900 yılından itibaren çok yakın geçmişe kadar ciddi hasar yapmış ve bölgede Makrosismik gözlemleri yapılmış en önemli deprem 9 Ağustos 1912 tarihinde magnitüdü 7,3 olan Şarköy Mürefte depremi ile magnitüdü 6,3 –6,9 arasında olan artçı depremlerdir.

Aletsel dönemde bu depremle birlikte bölgeyi en fazla etkileyen ; Ms =7,5 olan 18 Mart 1953 Yenice-Gönen depremi, 4 Ocak 1935 yılında Ms=6,4 büyüklüğündeki Marmara Adası-Erdek depremi , 6 Ekim 1964 yılında Ms=6,7 olan Manyas depremi, 27 Mart 1975 yılında Ms=6,7 olan Gelibolu-Saroz depremleri Bölgeyi en fazla etkileyen depremlerdir. 9 Ağustos 1912 Şarköy-Mürefte depremi sonucunda Pınar, Lahn (1952) ve Rothe'nin yayınlanmış raporlarına dayanılarak Şarköy ve Mürefte'deki binaların %80 inin yıkıldığı ve %20 sinde oturulamayacak duruma geldiği belirtilmektedir. Ambraseys ve Finkel (1987) e göre Trakya'da bu deprem sonucunda toplam 2836 kişi hayatını kaybetmiş , 7353 kişi yaralanmış , 24980 yapı yıkılmış veya hasara uğramış 15 000 den fazla yapı hasar görmüştür.

Tekirdağ ve Çevresini etkileyen depremlere ait aletsel kayıtlar, deprem araştırma dairesi tarafından 1881-1986 yılları arasında derlenmiştir. Bu derlemeye göre 1881-1986 yılları arasında Tekirdağ ve yakın civarında 137 adet deprem olmuştur. En çok deprem magnitüdü 4,5 olan 42 adet gerçekleşmiştir. En yıkıcı olarak ise Marmara'da magnitüdü M=7,4 olan 2 adet deprem oluşmuştur. Bu değerlerin ortalama tekrar adeti= 5.86 ,Standart sapma magnitüdü =1.04 , standart sapma frekansı= 0.55, korelasyon katsayısı=-0,83 olarak hesaplanmıştır. Bölgede magnitüdü M=6,6 dan büyük depremlerin oluşabilme periyodu ise T=78 yıl , 7,5 magnitüdü bir depremin 97 yılda tekrarlama periyodu ise %61 ve dönem periyodu ise 101 yıl olarak istatistiklerde belirtilmiştir. Magnitüdü M=6,6 dan büyük depremlerin 1 yıl içinde oluşabilme ihtimali ise % 1,26 mertebesindedir. Yapılaşmalarda bina ömrü 50 yıl olarak alınırsa bu süre içinde oluşabilecek depremin maximum magnitüdü 6,33 olarak tahmin edilmektedir. 101 yıl içinde beklenebilecek maximum manyitüd ise 7,5 tir. (Tezcan 1970-1972 arasında oluşan depremlerin sayısal Analizleri)

Tekirdağ ve yakın çevresinde 100 km yarıçaplı alanda Kandilli Rasathanesi verilerinin yanı sıra çeşitli kaynaklardan derlenerek kayıtlara geçmiş 1900-2021 yılları arasında M > 4,5 depremler, aşağıda şekil-20 'deki harita üzerinde ve M>4,5 depremler tablo 33 'de liste halinde verilmiştir.

Şekil-20 : 1900-2021 Yılları arasında Bölgede Oluşan Depremlerin Dağılımı ve Diri Fay Haritası(M>4,5)

XI.1.1. Depremsellik Parametreleri

18 Mart 2018 tarihinde onaylanan Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği (TBDY) hükümlerince dört farklı deprem yer hareketi düzeyi için deprem verileri 22/01/2018 tarih ve 2018/11275 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan TDBH verileri baz alınarak depremsellik parametreleri edilmeye çalışılmıştır. Bu bölümde elde edilen parametrelerin simgeleri ve tanımlamaları aşağıda özet bir şekilde verilmiştir.

Deprem Yer Hareketi Düzeyi-1 (DD-1): Deprem Yer Hareketi, spektral büyüklüklerin 50 yılda aşılma olasılığının % 2 ve buna karşı gelen tekrarlanma periyodunun 2475 yıl olduğu çok seyrek deprem yer hareketini nitelemektedir. Bu deprem yer hareketi, gözönüne alınan en büyük deprem yer hareketi olarak da adlandırılmaktadır.

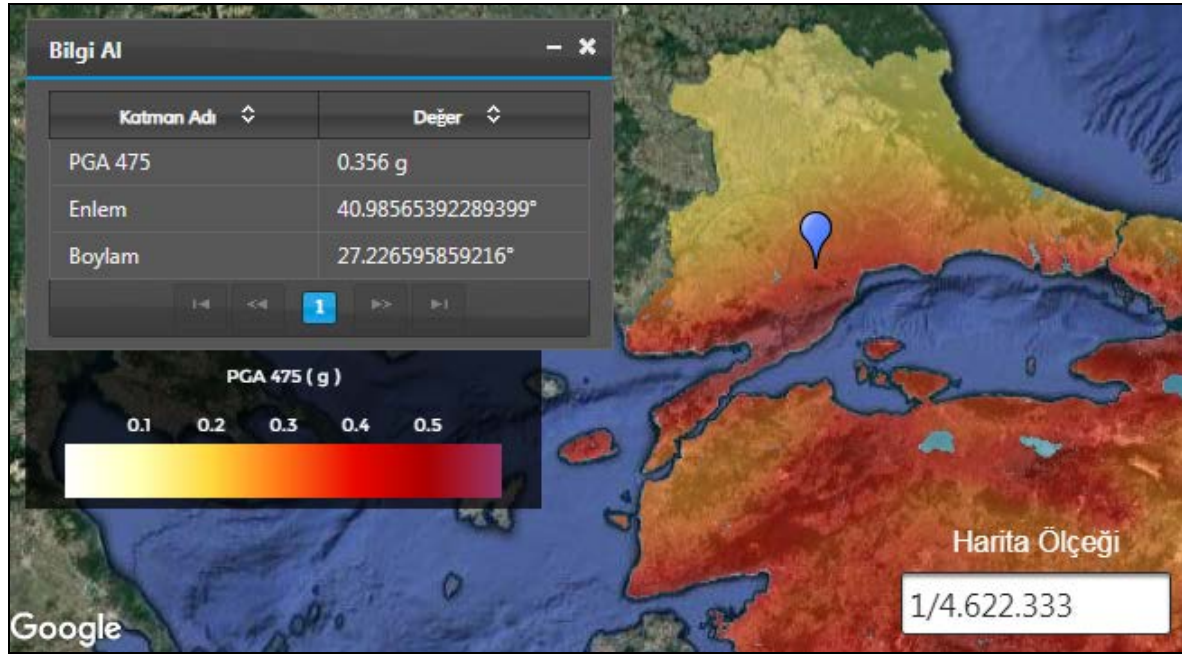
Deprem Yer Hareketi Düzeyi-2 (DD-2): Deprem Yer Hareketi, spektral büyüklüklerin 50 yılda aşılma olasılığının % 10 ve buna karşı gelen tekrarlanma periyodunun 475 yıl olduğu seyrek deprem yer hareketini nitelemektedir. Bu deprem yer hareketi, standart tasarım deprem yer hareketi olarak da adlandırılmaktadır

Deprem Yer Hareketi Düzeyi-3 (DD-3): Deprem Yer Hareketi, spektral büyüklüklerin 50 yılda aşılma olasılığının % 50 ve buna karşı gelen tekrarlanma periyodunun 72 yıl olduğu sık deprem yer hareketini nitelemektedir.

Deprem Yer Hareketi Düzeyi-4 (DD-4): Deprem Yer Hareketi, spektral büyüklüklerin 50 yılda aşılma olasılığının % 68 (30 yılda aşılma olasılığı % 50) ve buna karşı gelen tekrarlanma periyodunun 43 yıl olduğu çok sık deprem yer hareketini nitelemektedir. Bu deprem yer hareketi, servis deprem yer hareketi olarak da adlandırılmaktadır.

PGA	: En büyük yer ivmesi (g)
PGV	: En büyük yer hızı (cm/sn)
S _s	: Kısa periyot harita spektral ivme katsayısı (boyutsuz)
S ₁	: 1.0 saniye periyot için harita spektral ivme katsayısı (boyutsuz)
ZC	: Yerel zemin sınıfları
F _s	: Kısa periyot Bölgesi için yerel zemin etki katsayısı
F ₁	: 1.0 saniye periyot Bölgesi için yerel zemin etki katsayısı
Y _F	: Faya yakınlık katsayısı
S _{DS}	: Kısa periyot tasarım spektral ivme katsayısı (boyutsuz)
S _{D1}	: 1.0 saniye periyot için tasarım spektral ivme katsayısı (boyutsuz)
S _{ae} (T)	: Yatay elastik tasarım spektral ivmesi (g)
S _{aeD} (T)	: Düşey elastik tasarım spektral ivmesi (g)
S _{de} (T)	: Yatay elastik tasarım spektral yer değiştirmesi (m)
T	: Doğal titreşim periyodu (sn)
T _A , T _B	: Yatay elastik tasarım ivme spektrumu köşe periyodu (sn)
T _{AD} , T _{BD}	: Düşey elastik tasarım ivme spektrumu köşe periyodu (sn)
T _L	: Yatay elastik tasarım spektrumunda sabit yer değiştirme bölgesine geçiş periyodu (sn)
T _{LD}	: Düşey elastik tasarım spektrumunda sabit yer değiştirme bölgesine geçiş periyodu (sn)
T _p	: Binanın hakim doğal titreşim periyodu (sn)
(V _s) ₃₀	: Üst 30 metredeki ortalama kayma dalgası hızı (m/sn)

Deprem yer hareketi düzeyleri (DD-1, DD-2, DD-3 ve DD-4) TBDY yer alan bina performans hedeflerine uygun olarak dört farklı düzeyde yukarıda tanımlanmıştır.

Şekil 21. İnceleme Alanının TDTH Yeri ve Diri Faylar.

Hesaplarımız tasarıma dönük olduğundan standart DD-2 yer hareketi düzeyine göre hesaplamalar yapılacaktır.

Harita Spektral İvme Katsayıları (S_s ve S_1) ve PGA/PGV

Yerel zemin sınıfı ZC olan etüt alanı için DD-2 tasarım depremine (tekrarlanma periyodu 475 yıl) karşılık gelen harita spektral ivme katsayıları ve PGA/PGV değerleri;

$S_s = 0,862$ (Kısa periyot harita spektral ivme katsayısı)

$S_1 = 0,247$ (1,0 sn periyot için harita spektral ivme katsayısı)

PGA = 0,356 g (En Büyük Yer İvmesi)

PGV = 23.037 cm/sn olarak TDTH interaktif web uygulamasından elde edilmiştir (En büyük yer hızı)

Tasarım Spektral İvme Katsayıları (S_{DS} ve S_{D1})

Elde edilen harita spektral ivme katsayıları S_s ve S_1 aşağıdaki gibi tasarım spektral ivme katsayıları S_{DS} ve S_{D1} 'e dönüştürülür.

$$S_{DS} = S_s \times F_s$$

$$S_{D1} = S_1 \times F_1$$

Burada F_s ve F_1 yerel zemin sınıflarına bağlı olarak yerel zemin etki katsayıları olup aşağıdaki tablodan elde edilmektedir.

Yerel Zemin Sınıfı	Kısa periyot bölgesi için Yerel zemin Etki Katsayısı F_s					
	$S_s \leq 0.25$	$S_s = 0.50$	$S_s = 0.75$	$S_s = 1.00$	$S_s = 1.25$	$S_s \geq 1.50$
ZA	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
ZB	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9
ZC	1.3	1.3	1.2	1.2	1.2	1.2
ZD	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0
ZE	2.4	1.7	1.3	1.1.	0.9	0.8
ZF	Sahaya özel davranış analizi yapılacaktır					

Tablo 34. Kısa Periyot Bölgesi İçin Yerel Zemin Etki Katsayıları (TBDY, 20018)

Yerel Zemin Sınıfı	Kısa periyot bölgesi için Yerel zemin Etki Katsayısı F_1					
	$S_1 \leq 0.10$	$S_1 = 0.20$	$S_1 = 0.30$	$S_1 = 0.40$	$S_1 = 0.50$	$S_1 \geq 0.60$
ZA	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
ZB	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
ZC	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.4
ZD	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7
ZE	4.2	3.3	2.8	2.4	2.2	2.0
ZF	Sahaya özel davranış analizi yapılacaktır					

Tablo 35. 1.0 Sn periyot Bölgesi İçin Yerel Zemin Etki Katsayıları (TBDY, 20018).

Yukarıda tablolara göre yerel zemin etki katsayıları $F_s = 1,155$ ve $F_1 = 2,106$ olarak bulunmuş olup, tasarım spektral ivme katsayıları ise;

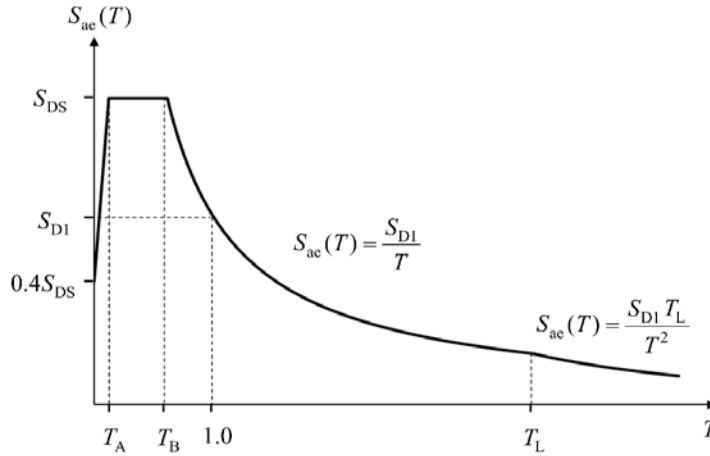
$$S_{DS} = S_s \times F_s = 0,862 \times 1,155 = 0,996 \quad (\text{Kısa periyot tasarım spektral ivme katsayısı})$$

$$S_{D1} = S_1 \times F_1 = 0,257 \times 2,106 = 0,520 \quad (1,0\text{sn periyot için tasarım spektral ivme katsayısı})$$

olarak elde edilmiştir.

Yatay Elastik Tasarım Spektrumu ($S_{ae}(T)$) ve Spektral Yer Değiştirmeleri ($S_{de}(T)$)

Göz önüne alınan herhangi bir deprem yer hareketi düzeyi için yatay elastik tasarım ivme spektrumunun ordinatları olan yatay elastik tasarım spektral ivmeleri $S_{ae}(T)$, doğal titreşim periyoduna (T) bağlı olarak yer çekimi ivmesi (g) cinsinden aşağıdaki gibi hesaplanır.

Şekil 22. Yatay Elastik Tasarım Spektral İvme ($S_{ae}(T)$) Değişim Grafiği (TBDY, 2018).

$S_{ae}(T) = [0.4 + 0.6x(T/T_A)] \times S_{DS}$	$(0 \leq T \leq T_A)$	1. durum
$S_{ae}(T) = S_{DS}$	$(T_A \leq T \leq T_B)$	2. durum
$S_{ae}(T) = S_{D1} / T$	$(T_B \leq T \leq T_L)$	3. durum
$S_{ae}(T) = S_{D1} \times T_L / T^2$	$(T_L \leq T)$	4. durum

Burada T_A ve T_B yatay tasarım spektrumu köşe periyotları olarak tanımlanmış olup S_{DS} ve S_{D1} 'e bağlı olarak bulunur.

$$T_A = 0.2 \times S_{D1} / S_{DS}$$

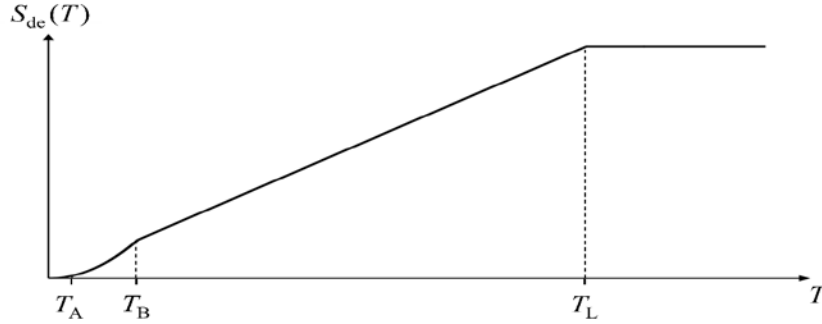
$$T_B = S_{D1} / S_{DS}$$

Sabit yer değiştirme bölgesine geçiş periyodu $T_L = 6$ sn olarak alınacaktır. Doğal titreşim periyodu ise sismik verilerden $T = 0,31$ sn olarak alınmıştır.

$$\begin{aligned} T_A &= 0,2 \times 0,520 / 0,996 = \mathbf{0,104 \text{ sn}} \\ T_B &= 0,520 / 0,996 = \mathbf{0,522 \text{ sn}} \\ S_{ae}(T) &= S_{D1} / T = 0,520 / 0,31 = \mathbf{1,667} \quad (3. \text{ durum}) \end{aligned}$$

Göz önüne alınan herhangi bir deprem yer hareketi düzeyi için yatay elastik tasarım yer değiştirme spektrumunun ordinatları olan yatay elastik tasarım spektral yer değiştirmeleri $S_{de}(T)$, doğal titreşim periyoduna (T) bağlı olarak (m) cinsinden aşağıdaki gibi hesaplanır.

$$\begin{aligned} S_{de}(T) &= (T^2 / 4\Pi^2) \times g \times S_{ae}(T) \\ g &= \text{Yer çekimi ivmesi (9.81 m/sn}^2\text{)} \end{aligned}$$

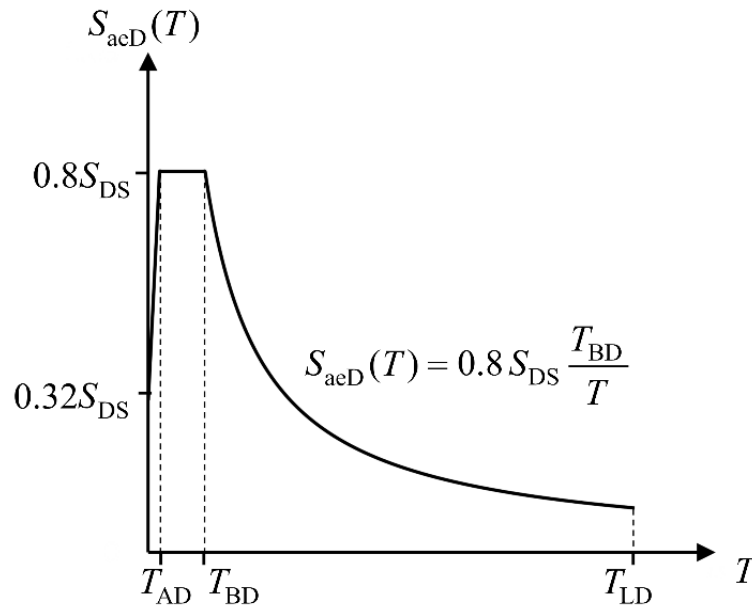

Şekil 23. Yatay Elastik Tasarım Spektral İvme ($S_{ae}(T)$) Değişim Grafiği (TBDY, 2018).

$$\begin{aligned} S_{de}(T) &= (T^2 / 4\Pi^2) \times g \times S_{ae}(T) \\ S_{de}(T) &= ((0,31 \text{ sn})^2 / 4 \times (3,14)^2) \times 9,81 \text{ m/sn}^2 \times 1,667 \\ S_{de}(T) &= \mathbf{0,0398 \text{ m}} \end{aligned}$$

Düşey Elastik Tasarım Spektrumu ($S_{aeD}(T)$)

Göz önüne alınan herhangi bir deprem yer hareketi düzeyi için düşey elastik tasarım ivme spektrumunun ordinatları olan düşey elastik tasarım spektral ivmeleri $S_{aeD}(T)$, yatay deprem yer hareketi için tanımlanan kısa periyot tasarım spektral ivme katsayısına ve doğal titreşim periyoduna (T) bağlı olarak yer çekimi ivmesi (g) cinsinden aşağıdaki gibi hesaplanır.

Şekil 23. Düşey Elastik Tasarım Spektral İvme ($S_{aeD}(T)$) Değişim Grafiği (TBDY, 2018).

$$S_{aeD}(T) = [0,32 + 0,48x(T/T_{AD})] \times S_{DS} \quad (0 \leq T \leq T_{AD}) \quad 1. \text{ durum}$$

$$S_{aeD}(T) = 0,8 \times S_{DS} \quad (T_{AD} \leq T \leq T_{BD}) \quad 2. \text{ durum}$$

$$S_{aeD}(T) = 0,8 \times S_{DS} \times T_{BD}/T \quad (T_{BD} \leq T \leq T_{LD}) \quad 3. \text{ durum}$$

Yukarıdaki formülde yer alan T_{AD} ve T_{BD} düşey spektrum köşe periyotları ile T_{LD} periyodu aşağıdaki gibi bulunur. Doğal titreşim periyodu ise sismik verilerden $T = 0,31$ sn olarak alınmıştır.

$$T_{AD} = T_A / 3$$

$$T_{BD} = T_B / 3$$

$$T_{LD} = T_L / 2$$

$$T_{AD} = 0,104 / 3$$

$$T_{AD} = 0,035 \text{ sn}$$

$$T_{BD} = 0,522 / 3$$

$$T_{BD} = 0,174 \text{ sn}$$

$$T_{LD} = 6 / 2$$

$$T_{LD} = 3 \text{ sn}$$

$$S_{aeD}(T) = (0,8 \times 0,996 \times 0,174) / 0,31$$

$$S_{aeD}(T) = 0,447 \text{ g (3. durum)}$$

Bina Kullanım Sınıfı (BKS) ve Bina Önem Katsayısı (I)

Deprem tasarım sınıflarının belirlenmesine esas olmak üzere Bina Kullanım Sınıfları (BKS) ve binaların kullanım amaçlarına bağlı olarak Bina Önem Katsayısı (I) aşağıdaki tabloda tanımlanmıştır.

Bina Kullanım Sınıfı	Binanın Kullanım Amacı	Bina Önem Katsayısı (I)
BKS = 1	Deprem sonrası kullanımı gereken binalar, insanların uzun süreli ve yoğun olarak bulunduğu binalar, değerli eşyanın saklandığı binalar ve tehlikeli madde içeren binalar a) Deprem sonrasında hemen kullanılması gerekli binalar (Hastaneler, dispanserler, sağlık ocakları, itfaiye bina ve tesisleri, PTT ve diğer haberleşme tesisleri, ulaşım istasyonları ve terminalleri, enerji üretim ve dağıtım tesisleri, vilayet, kaymakamlık ve belediye yönetim binaları, ilk yardım ve afet planlama istasyonları) b) Okullar, diğer eğitim bina ve tesisleri, yurt ve yatakhaneler, askeri kışlalar, cezaevleri, vb. c) Müzeler d) Toksik, patlayıcı, parlayıcı, vb. özellikleri olan maddelerin bulunduğu veya depolandığı binalar	1.5
BKS = 2	İnsanların kısa süreli ve yoğun olarak bulunduğu binalar A alışveriş merkezleri, spor tesisleri, sinema, tiyatro, konser salonları, ibadethaneler, vb.	1.2
BKS = 3	Diğer binalar BKS=1 ve BKS=2 için verilen tanımlara girmeyen diğer binalar (Konutlar, işyerleri, oteller, bina türü endüstri yapıları, vb.)	1.0

Tablo 36. Bina Kullanım Sınıfları ve Bina Önem Katsayısı (TBDY, 20018)

Etüt alanında Bina Kullanım Sınıfı (**BKS**) = **3** ve Bina Önem Katsayısı (**I**) = **1.0** olarak alınmalıdır.

Deprem Tasarım Sınıfları (DTS)

Bina Kullanım Sınıflarına ve DD-2 deprem yer hareketi düzeyi için tanımlanan kısa periyot tasarım spektral ivme katsayısına (S_{DS}) bağlı olarak, TBDY' de deprem etkisi altında tasarımda esas alınacak Deprem Tasarım Sınıfları (DTS) aşağıdaki tabloya göre belirlenecektir.

DD – 2 Deprem Yer Hareketi Düzeyinde Kısa Periyot Tasarım Spektral İvme Katsayısı (S_{DS})	Bina Kullanım Sınıfı	
	BKS = 1	BKS = 2, 3
$(S_{DS}) < 0.33$	DTS = 4a	DTS = 4
$0.33 \leq (S_{DS}) < 0.50$	DTS = 3a	DTS = 3
$0.50 \leq (S_{DS}) < 0.75$	DTS = 2a	DTS = 2
$0.75 \leq (S_{DS})$	DTS = 1a	DTS = 1

Tablo 37. Deprem Tasarım Sınıfları (TBDY, 20018).

Bina Yükseklik Sınıfı	Bina Yükseklik Sınıfları ve Deprem Tasarım Sınıflarına Göre Tanımlanan Bina Yükseklik Aralıkları [m]		
	DTS = 1, 1a, 2, 2a	DTS = 3, 3a	DTS = 4, 4a
BYS = 1	$H_N > 70$	$H_N > 91$	$H_N > 105$
BYS = 2	$56 < H_N \leq 70$	$70 < H_N \leq 91$	$91 < H_N \leq 105$
BYS = 3	$42 < H_N \leq 56$	$56 < H_N \leq 70$	$56 < H_N \leq 91$
BYS = 4	$28 < H_N \leq 42$	$42 < H_N \leq 56$	
BYS = 5	$17.5 < H_N \leq 28$	$28 < H_N \leq 42$	
BYS = 6	$10.5 < H_N \leq 17.5$	$17.5 < H_N \leq 28$	
BYS = 7	$7 < H_N \leq 10.5$	$10.5 < H_N \leq 17.5$	
BYS = 8	$H_N \leq 7$	$H_N \leq 10.5$	

Tablo 38: Bina Yükseklik Sınıfları ve Deprem Tasarım Sınıflarına Göre Tanımlanan Bina Yükseklik Aralıkları (TBDY, 20018)

İnceleme alanı için Bina Kullanım Sınıfı (BKS) = 3 ve Bina Önem Katsayısı (I) = 1.0 olarak alınmalıdır. Bu bölümde anlatılan ve yapılan hesaplamalar sonucunda inceleme alanına ait depremsellik parametreleri aşağıda özet olarak verilmiştir.

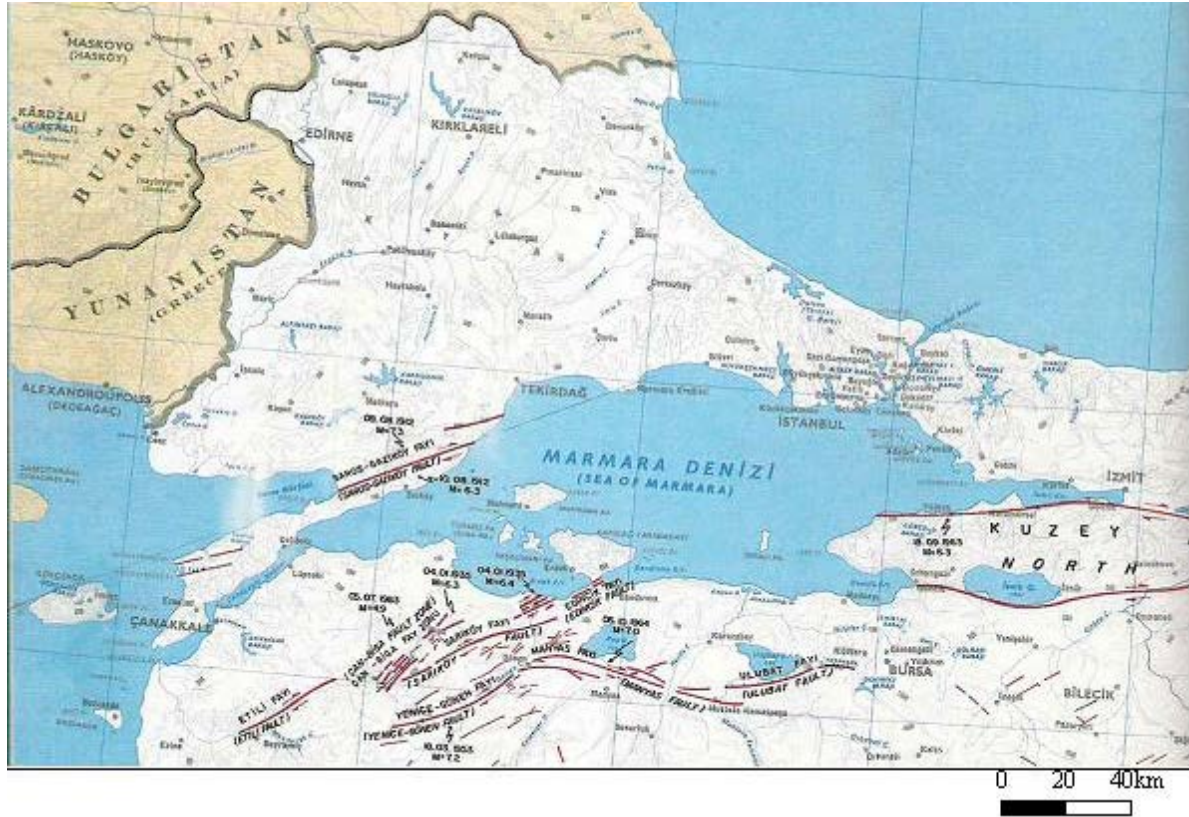
• Yerel Zemin Sınıfı	= ZC
• Tasarım Depremi	= DD-2 (475 yıl)
• En Büyük Yer İvmesi (PGA)	= 0,356 g
• En Büyük Yer Hızı (PGV)	= 23,037 cm/sn
• Kısa Periyot Harita Spektral İvme Katsayısı (S_s)	= 0,862
• 1.0 sn Periyot İçin Harita Spektral İvme Katsayısı (S_1)	= 0,247
• Kısa Periyot Bölgesi İçin Yerel Zemin Etki Katsayısı (F_s)	= 1,155
• 1.0 sn Periyot İçin Bölgesi İçin Yerel Zemin Etki Katsayısı (F_1)	= 2,106
• Kısa Periyot Tasarım Spektral İvme Katsayısı (S_{Ds})	= 0,996
• 1.0 sn Periyot İçin Tasarım Spektral İvme Katsayısı (S_{D1})	= 0,520
• Yatay Elastik Tasarım İvme Spektrumu Köşe Periyodu (T_A)	= 0,104 sn
• Yatay Elastik Tasarım İvme Spektrumu Köşe Periyodu (T_B)	= 0,522 sn
• Yatay Elastik Tasarım Spektral İvmesi ($S_{ae}(T)$)	= 1,667 g
• Düşey Elastik Tasarım Spektral İvmesi ($S_{aeD}(T)$)	= 0,447 g
• Yatay Elastik Tasarım Spektral Yer Değiştirmesi ($S_{de}(T)$)	= 0,0398 m
• Doğal Titreşim Periyodu (T)	= 0,31 sn
• Düşey Elastik Tasarım İvme Spektrumu Köşe Periyodu (T_{AD})	= 0,035 sn
• Düşey Elastik Tasarım İvme Spektrumu Köşe Periyodu (T_{BD})	= 0,174 sn
• Yatay Elastik Tasarım Spektrumunda Sabit Yer Değiştirme Bölgesine Geçiş Periyodu (T_L)	= 6,0 sn
• Düşey Elastik Tasarım Spektrumunda Sabit Yer Değiştirme Bölgesine Geçiş Periyodu (T_{LD})	= 3,0 sn
• Bina Kullanım Sınıfı (BKS)	= 3
• Bina Önem Katsayısı (I)	= 1,0
• Deprem Tasarım Sınıfı (DTS)	= 1
• Bina Yükseklik Sınıfı (BYS)	= 6

XI.1.2. Aktif Tektonik

Orta Paleosende Sakarya Kıtası ile Rodop Pontid Kıtası arasında bulunan okyanusal kabuk kuzeye dalarak iki kıta çarpışmıştır. Bu olayın sonunda dilimli ve karmaşık yapıli okyanusal kabuk üzerinde bulunan çökellerden Ofiyolitik Melanjı oluşmuştur. Erken-orta Eosen de bölge gerilmeye başlayarak basamak faylar oluşmuştur. Eosen - Erken Oligosen'de tektonizma oldukça etkisini yitirmiş, Üst Oli gosen de karakterini değiştirerek sıkışma rejimine dönüşüp bölgeyi yükseltmiştir. Miyosen Pliyosen aralığına kadar süren durgun dönem, Üst Miyosen'de başlayan Anadolu Levhası'nın batıya hareketi ile son bulmuştur.

Tektonik açıdan Trakya Havzası, Tersiyer tortullarının oluşturduğu, doğu - batı doğrultulu geniş bir senklinal yapısındadır. Çorlu ve inceleme alanı bu geniş senklinalin ortalarına ve güney kanadına rastlamaktadır. Miyosen ve Pliyosen'e ait taşlaşmamış karasal çökeller, daha çok Oligosen serilerinin oluşturduğu senklinal eksenini, toplam 1000 m kalınlığındaki depozitleriyle örtülmüş durumdadır. Çorlu Lüleburgaz ekseninde, Oligosen çökellerinin oluşturduğu senklinale paralel olarak gelişen kompresyon fayları (Lüleburgaz Fay zone), Pliyosen sonrası sedimantasyonu tarafından örtülmüş olup, bu faylar ölü gömülü faylar olarak yorumlanmıştır. İnceleme alanını etkileyecek aktif fay Saros Körfezi'nden itibaren N68° - 70°E yönünde, Kavak, Yeniköy, Sofuköy, Gölcük, Yörgüc, Mursallı, Güzelköy, Gaziköy'ün kuzeyinden geçtikten sonra Marmara Denizi içine giren ve denizden

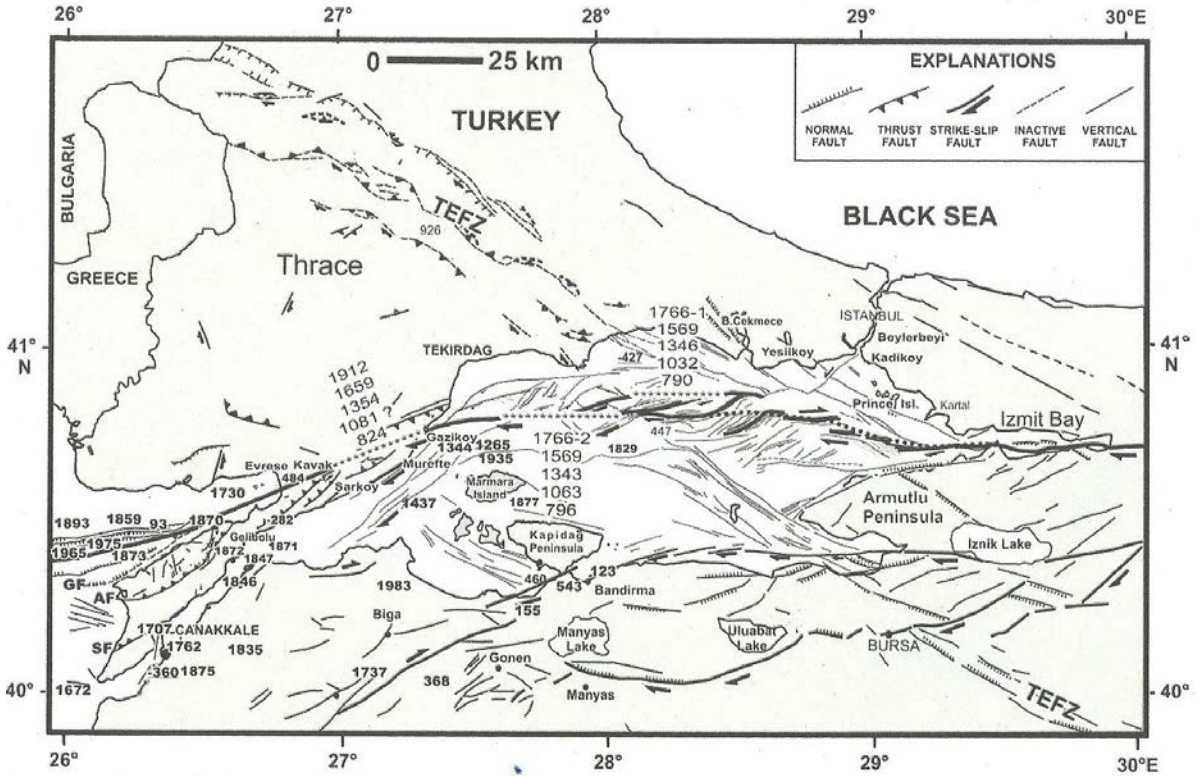
devam ederek, İzmit yakınlarında karadan devam eden Kuzey Anadolu Fay Zonu'dur. Bu fay sağ yanal doğrultu atımlı fayı gösteren kenarlara sahiptir. Aşağıda inceleme alanı ve bölgenin etkin tektonik fay haritası verilmiştir.

Şekil 25: Marmara Bölgesi Diri Fay Haritası (MTA –Jeoloji Etütleri Dairesi).

XI.1.3. Paleosismolojik Çalışmalar

İnceleme Alanını etkileyecek tarihsel deprem aktiviteleri M.S. 93, 484,824,1063 ve 1343 yıllarında önemli depremler kaydedilmiştir. Bölgede 1912 depreminden önce meydana gelen en büyük deprem 22 Mayıs 1766 tarihli depremdir. Büyük olasılıkla Sahil Şeridinden uzakta, deniz içerisinde bir episantrı olup Tekirdağ ile Marmara Ereğlisi arasındaki bölgeyi etkilemiş; Çatalca İstanbul ve Bursa 'yı da içine alan noktalarda önemli hasarlara neden olmuştur. Marmara bölgesinde gerçekleştirilen 1995 mikro-sismik deneyleri (Polat ve diğ.2002) ana Marmara Fayının konumu ile çakışan bir özelliği ortaya koymaktadır. Marmara Bölgesindeki boşluk iyi tanımlanmış olup 1766 depreminin konumu ile çakışmaktadır. Bu durum 1766 depremine benzeyen büyük deprem olasılığının arttığını göstermektedir. Ambraseys ve Finkel(1987) bölgenin 2000 yıllık sismik hareketlerini incelemişler. Ganos-K.AF zonu boyunca 1063,1343 ve 1766 yıllarında üç büyük deprem meydana geldiğini bildirmişlerdir. Ayrıca Rockwel ve diğ(2001-2002) Saroz Körfezinde hendekleri kazmışlar ve beş paleosismik olayı belirlemişlerdir. Bu olaylardan son üçü 1343,1766 ve 1912 depremlerine tekabül etmektedir. Aşağıdaki şekilde bölgede oluşan Tarihsel depremler ve oluş yeri ve tarihleri verilmiştir.

Şekil 26. Marmara Bölgesini etkileyen tarihsel aletsel dönem depremleri (Ambraseys ve Finkel 1991-1995, Ozansoy 2001, Demirkent 2001, Yaltırak 2002).

XI.1.4 Sıvılaşma Analizi ve Değerlendirme

Sıvılaşma deprem titreşimleri sırasında suya doymun, gevşek dokulu, homojen ve özellikle ince daneli kum ve siltlerin boşluk suyu basıncı değerlerinin, etkin gerilme limitlerine ulaşması ve etkin yanal gerilmelerin sıfırlanması sonunda zemin ortamlarının bir sıvı gibi davranış göstermesiyle, yük taşıma kapasitelerinin kaybolması olarak tanımlanmaktadır. Sıvılaşma olayının gerçekleştiği alanlarda alt yapılarda ve üst yapılarda büyük hasarlar meydana gelebilmektedir. İnceleme alanında SK-1 ve SK-3 sondajlarında yeraltı su seviyesi 10m-10,5m arasında değişmekte olup su seviyesi Oligosen yaşlı Kumtaşı-Çakıllı Kumtaşı tabakaları içerisinde kaldığından az-orta ayrışmış kaya birimlerinde zeminin sıvılaşabilme potansiyeli bulunmamaktadır. Sıvılaşma analizi SK-2 sondajının bulunduğu alan için yapılacak olup söz konusu sondajın bulunduğu alanda kaya birimleri 6m derinlikten itibaren başlamakta olup yeraltı su seviyesi ise 4,5m derinlikte ölçülmüştür. Bu nedenle SK-2 sondaj kuyusunda 3,5m-6,0m derinlikler arasında gözlenen ve laboratuvar deneylerinden zemin sınıfı saSİL olarak belirlenen az killi kumlu silt tabakası için sıvılaşma değerlendirmesi yapılmıştır. Buna göre 5m derinlikte;

SPT N₆₀ ort = 36 hesaplamıştır.

- Ortalama sıvılaşma analizi yapılan derinlik h = 5 m

- Doğal Birim Hacim Ağırlığı (Laboratuvar deneyinden) ort γ_n : 1,80 ton/m³

- Yer altı Su seviyesi Derinliği(min) $h_{su \text{ min}}$: 4,5 m

- Suyun Birim Hacim Ağırlığı γ_{su} : 1 ton/m³

Toplam Düşey Gerilme(σ_v) = $\gamma_n \cdot h$

Toplam Düşey Gerilme (σ_v) = $\gamma_n \cdot h = 1,80 \times 5,0 = 9,0 \text{ ton/m}^2$

Efektif Düşey Gerilme (σ_v') = $\sigma_v - (h - h_{su}) \cdot \gamma_{su}$

Efektif Düşey Gerilme (σ_v') = $\sigma_v - (h - h_{su}) \cdot \gamma_{su} = 9,0 - (5,0 - 4,5) \cdot 1 = 8,5 \text{ ton/m}^2$

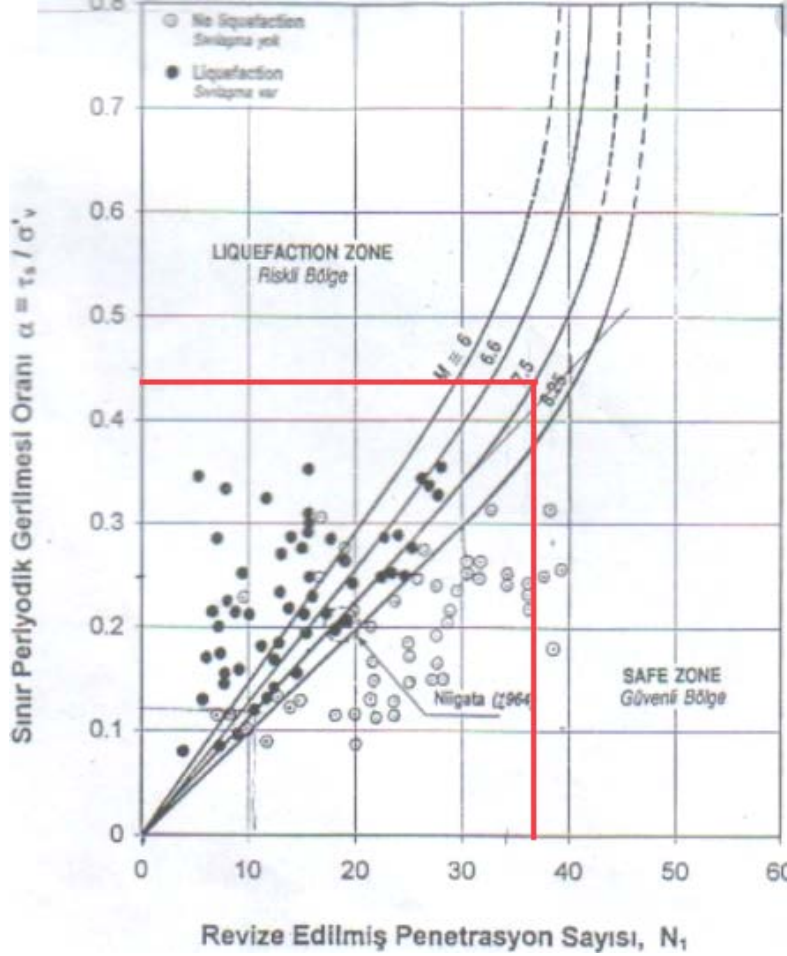
CN : Örtü Gerilimi Düzeltmesi

CN=0,85 Log (145/ σ_v') =0,85 Log (145/ 8,5) $\Rightarrow$ CN=1,04 hesaplanır.

Düzeltilmiş Standart Penetrasyon Sayısı $N_{1(60)}=36 \times 1,04 \approx 37$

(τ_{dv}/σ_0') : Zeminde Sıvılaşmayı Oluşturacak Devirsel Gerilim Oranı

Aşağıda verilen abaktan M=7,5 ve $N_{1(60)}=37$ değerlerine karşılık gelen (τ_{dv}/σ_0') = **0,44** bulunur.

Şekil 27: Düzeltilmiş SPT $N_{1(60)}$ ile Devirsel Gerilim Oranı Grafiği (Tezcan-1996).

(τ_{dv}/σ)d : Depremin oluşturduğu eşdeğer devirsel gerilim oranı ;

Etüt alanında maximum yatay yer ivme büyüklüğünün 0,356 g alınmasıyla;

rd : Gerilim Azaltma Faktörü, Z: sıvılaşma derinliği : 5,0m.

rd = 1-0,015z = 1-0,015 x 5,0 = 0,925 bulunur.

$\alpha = (\tau_{dv}/\sigma)d = 0,65 (a_{max} / g) \times (\sigma_v/\sigma_v') \times rd = 0,65 (0,356g/g) \times (9,0/8,5) \times 0,925$

$\alpha = (\tau_{dv}/\sigma)d = 0,226$

Sıvılaşma Güvenlik Katsayısı FL; Zeminde sıvılaşma oluşturacak devirsel gerilim oranı / depremin oluşturduğu eşdeğer devirsel gerilim oranı

FL = (τ_{dv}/σ_0') / (τ_{dv}/σ)d = 0,440 / 0,226 = 1,94 bulunur.

FL>1,1 ise (1,94>1,1 olduğundan) zeminin sıvılaşabilme potansiyeli bulunmamaktadır.

XI.2. Kütle Hareketleri (Şev Duraysızlığı)

Şev hareketlerinde en önemli kıstaslar şev yüksekliği ile şevin eğim açısıdır. Şev duraylılığında her ikisi için kritik değerler araştırılmaktadır. Şev yüksekliğinin saptanmasında kayma direnci açısı (ϕ), Kohezyon (C) ve doğal birim hacim ağırlık (γ_n) rol oynar. C ve ϕ parametrelerinden faydalanılarak kayma dairesi ve güvenlik katsayısı hesaplanır. Kohezyonlu zeminler kohezyonsuz zeminlere nazaran değişik ve karmaşık durum göstermektedir. Killi zeminlerin taneleri arasındaki kohezyon düşey açılmış şevlerde bile bir süre içinde olsa zeminin duraylı olmasını sağlar. Kil şevlerin duraylılığının bozulması kilin kohezyonunun veya kayma direncinin değişmesine bağlıdır. Kayma direncinin hem kohezyon, hemde içsel sürtünme açısından oluştuğu kohezyonlu zeminlerde kazı yüksekliği kritik yükseklikten küçükse dik şev kısa süre duraylı olabilir. Eğer kazı yüksekliği kritik yükseklikten büyük ise şev açısının (α) 90 dereceden küçük olacaktır. Şev yüksekliğinin kritik yüksekliğe nazaran çok büyük olması durumunda şevin duraylı olabilmesi için $\alpha = \phi$ veya $\alpha < \phi$ olması gerekir. İnceleme alanında eğimin % 0 - 5 arasında hafif eğimli olması nedeniyle heyelan, kayma, gibi şev sorunları oluşması beklenmemektedir. İnceleme alanında yapılacak derin kazılarda yapıdan gelen yüklerde dikkate alınarak, kazı şev açıları düşük kohezyonlu veya kohezyonsuz az killi siltli sıkı - çok sıkı kum birimlerinde 45⁰, katı - çok katı - sert kıvamlı az kumlu siltli kil birimlerinde 60⁰ şev açıları en fazla değerler olarak secilmelidir. Yapılaşma sırasında derin şevli kazılar yapılması durumunda parsel bazında zemin etüt raporunda gerekli şev stabilitesi hesapları yapılmalıdır.

XI.3. Su Baskını

İnceleme alanı içinde su baskını oluşturabilecek yüzeysel su noktası bulunmadığından sel, su baskını ve su taşkını oluşması beklenmemektedir. İnceleme alanının yaklaşık 6 m kuzey-kuzeybatısından geçen yarı-kuru derenin sel, su baskını ve su taşkını oluşturabilme potansiyeli olmadığını DSİ 11.Bölge Müdürlüğünden 16/02/2021 tarihli görüş yazısı da teyid etmektedir. Söz konusu görüş yazısında 1788 no'lu parselin taşkın alanda kalmadığı belirtilmiştir.

XI.4. Çığ

İnceleme alanında çığ düşmesi riski bulunmamaktadır.

XI.5. Diğer Doğal Afet Tehlikeleri (Çökme - Tasman, Karstlaşma, Tsunami, Tıbbi Jeoloji vb.) Mühendislik Problemlerinin Değerlendirilmesi

İnceleme alanında önceden yapılmış madencilik faaliyetleri bilgisi bulunmamaktadır. Ayrıca yapılan sondaj ve jeofizik çalışmalarda yeraltında olası boşluklara rastlanmamıştır. Bu nedenle jeolojik birimlerin oturması sonucu yeryüzeyinde herhangi bir çökme, tasman gibi bir tehlike ile karşılaşılması beklenmemektedir. Ayrıca karstik boşluk oluşturabilecek jeolojik birimlerin inceleme alanında bulunmaması nedeniyle de karstlaşma tehlikesi söz konusu değildir. Marmara Denizine uzak olan çalışma alanında ayrıca tsunami tehlikesi de bulunmamaktadır. İnsan sağlığı için risk oluşturabilecek radyoaktif kayaç mineraller çalışma alanı içinde gözlenmemiştir.

XII. İNCELEME ALANININ YERLEŞİME UYGUNLUK DEĞERLENDİRİLMESİ

XII.1. Uygun Alanlar (UA)

14,250.00 m² yüzölçümlü tarımsal arazi niteliğindeki G18A05B4A Pafta, 1788 no'lu Parsel içinde kalan 8,112.70 m² büyüklüğündeki alanın yerleşime açılması amacıyla yapılan jeolojik – jeofizik – jeoteknik çalışmalar neticesinde inceleme alanı eklerde verilen jeoloji ve yerleşime uygunluk haritalarında Uygun Alanlar-1(UA-1)-Zemin Ortamlar olarak işaretlenmiştir. Aşağıda Uygun Alanlar (UA) çeşitlerine göre açıklanmıştır.

XII.1.1 Uygun Alanlar-1 (UA-1) : Zemin Ortamlar

1788 no'lu parsel içerisinde tarımsal arazi dışına çıkartılacak 8,112.70 m² alanının tamamı rapor ekinde verilen 1/1000 ölçekli yerleşime uygunluk – jeoloji - eğim haritaları üzerinde UA-1 sembolleriyile Yerleşime Uygun Alan-1 olarak gösterilmiştir. Uygun Alan-1 (UA-1) zemin ortamlarında topoğrafik eğimin % 0 - 5 arasında olduğu düşük eğimli alandır. İnceleme alanında ortalama 1,00 m kalınlıklarda nebati toprak altında; 6,00 - 9,00 m arasında değişen derinliklere kadar sarımsı kahve - açık kahve, kahve renklerde yanal ve düşey geçişli tamamen ayrıışmış çakıllı kumlu siltli kil (grsaCIM) , az kumlu düşük-orta plastisiteli katı çok katı siltli kil(saCIM-saCIL),ile düşük plastisiteli killi kumlu silt(saSIL) ve killi siltli çakıllı kumdan(sigrSa) oluşan rezidüel birimler istiflenmiştir. Tamamen ayrıışmış bu birimlerin altında 9,50 - 10,50 m arasında değişen derinliklere kadar açık kahve bej renklerde orta derecede ayrıışmış silttaşı seviyeleri içeren kumtaşı-çakıllı kumtaşı kaya birimleri gözlenmiştir. Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonu olarak tanımlanan bu kaya birimleri altında derinlere doğru gri renkli orta derecede ayrıışmış ince kömür bantları ile silttaşı seviyeleri içeren çok düşük dayanımlı, çatlak ve süreksizlik düzlemleri bulunan kiltası kaya birimlerine geçiş yaparak ardalanmalı olarak inceleme alanının jeolojik yapısını oluşturmaktadır. Örtü toprak altından itibaren yer alan tüm birimler Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonu olarak tanımlanmıştır. İnceleme alanında yapılan sondajlarda SK-1 kuyusunda 10,5m, SK-2 kuyusunda 4,5m ve SK-3 kuyusunda 10m. derinliklerde zayıf-tünek yeraltısuyu ile karşılaşmıştır. Arazi ve laboratuvar deney sonuçlarına göre zeminin sıvılaşma, oturma, çökme, göçme vb. zemin sorunları bulunmamaktadır. İnceleme alanının tamamı yapı temellerinin en üstte bulunan örtü toprak zonu kaldırıldıktan sonra homojen çok katı, düşük - orta plastisiteli kumlu siltli kil - killi kum, killi çakıllı kum zeminler üzerine oturtulması ve yüzeysel suların drenaj ile uzaklaştırılması koşulu ile yerleşime Uygun Alan-1 (UA-1) olarak değerlendirilmiştir. Temel tipi, derinliği ve temelin taşıttırılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri Zemin ve Temel etüdünde ayrıntılı olarak irdelenmelidir. Depremlerde sıvılaşma riskinin olmadığı bu alanda yapı temel tipinin mütemadi veya tercihen radye olması önerilir. Parsel bazında yapılacak zemin etütlerinde temel seviyesinde kil içeriği yüksek zeminlerle karşılaşılması durumunda temel altlarına granüler malzeme serilip, üzerine grobeton teşkil edildikten sonra yapı temelleri inşaa edilmelidir. Temeller etrafında ve altında yüzey veya yüzeyaltı sularına karşı izolasyon ve drenaj önlemleri alınmalıdır. Ayrıca DSİ bölge müdürlüğü görüşü doğrultusunda inceleme alanının kuzey, kuzey-batısında kalan yarı – kuru dereye şev üstünden itibaren 6m yaklaşma mesafesi bırakılmalı, bırakılan bu alana da herhangi bir tesis yapılmamalıdır.

Bu alan rapor ekinde 1/1000 ölçekli yerleşime uygunluk haritalarında UA-1 simgesiyle gösterilmiştir. Her türlü yapılaşmada 18/03/2018 tarihli “Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği” hükümlerine uyulmalıdır.

XIII. SONUÇ ve ÖNERİLER

- 1) Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi, Selçuk Mahallesi'nde 1/1000 ölçekli halihazır haritanın G18A05B4A paftasında kalan ve Canımoğlu Un Anonim Şirketi adına tapusu tescilli 14,250.00 m² yüzölçümlü 1788 no'lu parselin 8112,70 m²'lik kısmında 1/1000 Ölçekli İmar Planına Esas Jeolojik - Jeoteknik Etüt Raporu hazırlanarak, projelendirilmesi planlanan tarımsal depo ve tesis amaçlı yerleşime uygunluk durumu değerlendirilmiştir. Bu çalışmaya ait Yerbis Barkod Numarası: 21001259054165'tir.
- 2) İnceleme alanının jeolojik-jeoteknik özelliklerini belirlemek amacıyla 24/02/2021 – 25/02/2021 tarihleri arasında 2 adet 15.00 m ve 1 adet 12.00 derinliklerde temel zemin sondajları yapılmıştır. Sondajların muhtelif derinliklerinden örselenmiş ve örselenmemiş zemin örnekleri alınmış ve bu numuneler üzerinde deneyler Standart Geoteknik Laboratuvarında 26/03/2021 tarihli rapor ile yapılmıştır. Bu çalışmalara ek olarak 04.03.2021 tarihinde 2 serim jeofizik sismik kırılma - yüzey dalgası analizi (Masw), ve 2 adet mikrotremör etüdü ile 22.02.2021 tarihinde 2 adet Düşey Elektrik Sondaj (Rezistivite) çalışmaları yapılmıştır. Yapılan çalışmalara ait sondaj logları, laboratuvar arazi ve laboratuvar deney föyleri, sismik yüzey dalgası ve mikrotremör grafikleri, analizleri ile rezistivite ölçü karneleri ve değerlendirmeleri eklerde sunulmuştur.
- 3) Kırklareli G18A05B4A paftasında kalan 1788 no'lu parselin 8,112.70 m²'lik kısmında İmar Planı bulunmamaktadır.
- 4) İnceleme alanında topoğrafya doğudan batıya doğru % 0 - 5 civarında hafif aşağı yönlü eğimlidir. En yüksek kot + 134m ve en düşük + 128m.'dir.
- 5) İnceleme alanında yapılan jeolojik, jeofizik, jeoteknik araştırmalar sonucunda 1,00 m kalınlıklarda nebati toprak altında; 6,00 - 9,00 m arasında değişen derinliklere kadar sarımsı kahve - açık kahve, kahve renklerde yanıl ve düşey geçişli tamamen ayrılmış çakıllı kumlu siltli kil (grsaCIM) , az kumlu düşük-orta plastisiteli katı-çok katı siltli kil(saCIM-saCIL),ile düşük plastisiteli killi kumlu silt(saSIL) ve killi siltli çakıllı kumdan(sigrSa) oluşan rezidüel birimler istiflenmiştir. Tamamen ayrılmış bu birimlerin altında 9,50 - 10,50 m arasında değişen derinliklere kadar açık kahve bej renklerde orta derecede ayrılmış silttaşı seviyeleri içeren kumtaşı-çakıllı kumtaşı kaya birimleri gözlenmiştir. Oligosen yaşlı Danişmen Formasyonu (Td) olarak tanımlanan bu kaya birimleri altında derinlere doğru gri renkli orta derecede ayrılmış ince kömür bantları ile silttaşı seviyeleri içeren çok düşük dayanımlı, çatlak ve süreksizlik düzlemleri bulunan kıltaşı kaya birimlerine geçiş yaparak ardalanmalı olarak inceleme alanının jeolojik yapısını oluşturmaktadır.Eklerde çalışma alanında sondajların yapıldığı güzergah boyunca jeolojik kesit sunulmuştur.
- 6) İnceleme alanında sondajlar sırasında alınan zemin örnekleri üzerinde yapılan laboratuvar deneyleri sonucunda düşük - orta plastisiteli, çok katı yer yer kumlu, kumlu siltli kil (SaCIL – SaCIM) ve yanıl – düşey geçişli fena derecelenmiş yer yer az çakıllı killi kum (SiGrSa) ve az çakıllı kumlu siltli kil (grsaCIM) ile killi kumlu silt (saSIL) sınıflarında zemin türleri belirlenmiştir. İnceleme alanında zemin ortamlarında yapılan standart penetrasyon deneyleri SPT N₃₀ = 14 - RR arasında elde edilmiştir. Tamamen ayrılmış Rezidüel zeminlerde SPT N_{60 ort} =22 ve Kaya ortamlarında SPT N_{60 ort}>50 bulunmuştur.

- 7) Vs30 Kayma dalgası hızları sismik MASW çalışmalarında 540m/sn – 553 m/sn arasında belirlenmiş olup Gerçek Özdirenç (Rezistivite) değerleri kumlu siltli kil ortamlarında 10 ohm-m, killi çakıllı kum-kumtaşı, çakıllı kumlu kil ortamlarında 30 ohm-m-38 ohm-m arasında ve silttaşı-kiltaşı-kumtaşı ardalımalı kaya ortamlarında ise 12 ohm-m ile 18 ohm-m arasında elde edilmiştir. 18/03/2018 bina deprem yönetmeliğine göre inceleme alanını oluşturan birimlerin 30 m kalınlıktaki SPTN₆₀, Kayma dalgası hızı Vs₃₀ kohezyon değerlerine göre Zemin Sınıfı: ZC olarak belirlenmiştir. Mikrotremör ve sismik kırılma - masw çalışmalarına göre Zemin Hakim Periyodu ortalama To_{ort} = 0,31 sn bulunmuştur. Zemin Büyütmesi sismik hızlardan ve mikrotremör ölçülerinden ortalama Zemin Büyütmesi A = 1,42-3,07 aralıklarında hesaplanmıştır.
- 8) İnceleme alanında 2 adet 15.00 m ve 1 adet 12.00 m derinliklerde yapılan zemin araştırma sondajlarında SK-1 kuyusunda 10,5m, SK-2 kuyusunda 4,5m SK-3 kuyusunda ise 10,0m derinliklerde tünnek yeraltı suyuyla rastlanmıştır. SPT N verilerine göre yapılan sıvılaşma analizinde zeminin sıvılaşma potansiyelinin bulunmadığı belirlenmiştir.
- 9) Tekirdağ ili ve inceleme alanı dinamik etki bakımından Marmara Denizi'ne paralel batı - doğu yönlü ve aktif Kuzey Anadolu Fay Zonu ile karada devamı olan Ganos - Saros Fayı'nın etkisi altındadır. 18 Mart 2018 tarihinde onaylanan Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği (TBDY) hükümlerince Deprem Yer Hareketi Düzeyi-2 (DD-2) alınan inceleme alanında en büyük deprem sonrasında oluşabilecek en büyük yer ivmesi PGA = 0,356 g ve en büyük yer hızı PGV = 23,037 cm/sn hesaplanarak rapor içinde ve eklerde sismik tehlike detay analizinde sunulmuştur.
- 10) Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın 19/08/2008 tarih ve 10337 sayılı genelge doğrultusunda Format-3'e göre hazırlanan bu raporun XII. konu başlığında Yerleşime Uygunluk Değerlendirmesi verilmiştir. Toplam 8,112.70 m² büyüklüğünde olan çalışma alanının tamamı **Uygun Alan-1 (UA-1 (Zemin Ortamlar))** olarak ayrılmıştır.
- 11) İmar Planına Esas olarak hazırlanan bu çalışma sonrasında yapılaşma aşamasında statik projelere esas parametrelerin ve önlemlerin belirlenmesi için parsel ölçeğinde zemin etütlerinin 18/03/2018 tarih ve 30364 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 'Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'ne göre yapılması zorunludur. Ayrıca yapılaşma öncesinde ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan gerekli izin ve görüşler alınmalıdır. Ayrıca 'Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik' ile 'Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmelik' hükümlerine uyulmalıdır. Bu çalışma İmar Planına Esas olarak hazırlanmış olup Zemin Etüt Raporu olarak kullanılamaz.

EKİN YERBİLİMLERİ
SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Ortacami Mah. Yunusbey Cad.
Denizciler Çarşısı Kat: 2 TEKİRDAĞ
Tel & Fax : (0282) 261 82 48
Namık Kemal V.D. 328 039 1828

Sorumlu Jeofizik Mühendisinin
Adı - Soyadı : Erkan ALP
Oda Sicil No : 1156
T.C. Kimlik No: 454 752 939 08
Tarih İmza :

GEOSCIENCES LTD
Sorumlu Jeolojik Mühendisi
Adı Soyadı : İsmail TÖTÜN
Oda Sicil No : 11243
T.C. Kimlik No: 54905123322
Tarih
İmza

EKİN YERBİLİMLERİ
SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Ortacami Mah. Yunusbey Cd.
Denizciler Çarşısı Kat: 2 TEKİRDAĞ
Tel & Fax : (0282) 261 82 48
Namık Kemal V.D. 328 039 1828

İLİ	TEKİRDAĞ
İLÇE	SÜLEYMANPAŞA
KÖY / MAH	SELÇUK
MEVKİİ	KÖY CİVARI
PAFTA	G18A05B4A
ADA	
PARSEL	1788 No'lu Parsel İçerisinde Kalan 8112.70 m ² Alan
PLAN/RAPOR TÜRÜ - ÖLÇEĞİ	İmar Planına Esas Jeolojik - Jeoteknik Etüt 1/1000

Rapor içeriğindeki sondaj, laboratuvar, analiz vb veri ve bilgilerin teknik sorumluluğu müllif mühendis/firmada olmak üzere 28.09.2011 tarih ve 102732 sayılı genelge gereğince, büro ve arazi incelemesi sonucunda uygun bulunmuştur.

KOMİSYON

Hüseyin YILMAZ
Jeoloji Mühendisi

Serkan UÇAR
Jeoloji Mühendisi

Yasni Siner
Sefiye Kuch

11.06.2021

11.06.2021

12.06.2021

11.06.2021

Oğuz ANGÜL
İmar ve Planlama Şube Müdürü

Sb. Md.

11.06.2021

Md. Yrd.

28.09.2011 gün ve 102732 sayılı
Genelge gereğince onaylanmıştır.

ONAY

11.06.2021

Kaan Sinan TOHUMCU
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

XIV. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1-Ketin İ, 1983. *Türkiye Jeolojisine Genel Bir Bakış*.
- 2-MTA Yayınları (1998). *Türkiye Jeoloji Haritaları*
- 3-Tezcan S., 1988. *Marmara Bölgesi Maksimum Yer İvmesi Tahminleri*.
- 4-Dobrin M. 1983. *Indroduction to Geophysical Prospecting*.
- 5-Şarköy-Mürefte 1912 Earthquake's Tsunami, exention of the associated faulting in the Marmara Sea, Turkey. (Y.Altınok-B.Alpar-C.Yaltırak 2003)
- 6-Şarköy –Eriklice Dolayının Jeolojisi (B.Ülker 1998- İ.Ü. Jeoloji Mühendisliği)
- 7-Şarköy-Gölcük, Yörgüç, Tepeköy Dolayının Jeolojisi (A.Gündoğdu –İ.Ü.Jeoloji Mühendisliği -1992 Avcılar)
- 8-Gaziköy-Mürefte Arasının Jeolojisi (C.Yaltırak .İTÜ. Jeoloji Mühendisliği 1992)
- 9 -Şarköy Kuzeybatısının Jeolojisi (F.Nar .İ.Ü. Jeoloji Mühendisliği 1999 Avcılar)
- 10-Saroz Körfezi Dolayının Çökelme İstifleri ve Tektonik Yerleşimi Kuzeydoğu Ege Denizi ,Türkiye (T.J.K Bülteni C.28. 1-10 Şubat 1985)
- 11-Tekirdağ ve Yakın Doğusunun Jeolojik-Jeoteknik Etüdü (Sanal Mühendislik İstanbul 2003)
- 12-Çokal Vadisindeki Alüvyonal Zeminlerin Sıvılaşma Potansiyeli (O.Gürpınar İ.Ü Jeoloji Mühendisliği Avcılar 2003)
- 13 - Tekirdağ Afet Zararlarının Azaltılması İçin Mikrobölgeleme ve Hasar Görebilirlik Çalışmaları (ABS Consulting 2006)
- 14-Ulusay R, 1989. *Pratik Jeoteknik Bilgiler*.
- 15--İmar ve İskan Bakanlığı 1975 *Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik*.
- 16-Özaydın K, 1982. *Deprem Müh. Zemin Dinamiği*.
- 17-Şekercioğlu E.(1993) *Yapıların Projelendirilmesinde Mühendislik jeolojisi*
- 18-Yılmaz I.(2000) *Mühendislik jeolojisinde Alan Araştırması*
- 19-Erguvanlı K.(1994) *Mühendislik Jeolojisi*
- 20-K.Terzaghi(1969). *Mühendislik Tatbikatında Zemin Mekaniği*
- 21-Temmuz 1998 tarih 23390 sayılı resmi gazetede yayınlanan değişiklikleride kapsayan, *Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik* (İnş. Müh. Odası İzmir. Yayın no:25)
- 22-Ercan A.-Karesi Bölgesi Depremleri Jeofizik Toplantısı 09.02.2001 *Deprem yapıyı Nasıl yıkar Bildiri özetleri*(JFMO Yayınları Ankara 2001)
- 23- Tekirdağ Belediyesi Kent ve Mücavir Alanının Yerleşime Uygunluk Amaçlı Jeolojik Rap.
- 24-Çözümlü Problemlerle Zemin Mekaniği (Birsen Yayınevi-K.Özüdoğru -1996)

XV. EKLER

- Ek-1 İnceleme Alanının Tapusu
- Ek-2 Aplikasyon Krokisi
- Ek-3 İnceleme Alanı Krokisi Sondaj ve Jeofizik Ölçüm Noktaları Koordinat Tabloları
- Ek-4 Kurumlara Ait Görüşler
- Ek-5 Temel Sondaj ve Karot Fotoğrafları
- Ek-6 Temel Sondaj Logları
- Ek-7 Laboratuvar Deney Föyleri
- Ek-8 Jeofizik - Sismik Yüzey Dalgası Analizi Kayıtları - Değerlendirmeleri ve Kesitleri
- Ek-9 Jeofizik - Rezistivite (Özdirenç – DES) Ölçüleri, Eğrileri, Yorumu İle Sutun Kesitleri
- Ek-10 Jeofizik - Mikrotremör Ham Veri Kayıtları ve Spektrum - Frekans Grafikleri
- Ek-11 Sismik Tehlike Detay Raporu
- Ek-12 İnceleme Alanının Jeolojik Kesiti
- Ek-13 İnceleme Alanının 1/1000 Ölçekli Jeoloji ve Yerleşime Uygunluk - Eğim Haritası
- Ek-14 Jeofizik Haritalar
- Ek-15 Sorumlu Mühendis Meslek Odaları Tescil Belgeleri
- Ek-16 Taahhütler Jeoloji - Jeofizik
- Ek-17 Rapor Harcı Makbuzu